zîndu-se și în alte obiective, cum ar fi silozurile și instalațiile de încărcare a fosfaților din portul mediteranean Tartous, unde „aurul cenușiu", extras la Kneiffis, ajunge încărcat în autocamioane grele, modernele caravane motorizate avînd de străbătut peste 300 de kilometri, din mijlocul deșertului pînă la țărmul mării.

Cea mai nouă mărturie a colaborării fructoase dintre România și Siria în industria fosfaților o constituie impunătoarea construcție a uzinei de superfosfați, din imediata vecinătate a capitalei guvernoratului Homs, unul din marile proiecte economice ale Siriei de azi, care urmează să intre, peste puțin timp, în funcțiune.

Homs, al treilea oraș al Siriei, cu o populație de 250 000 de locuitori (în întreg guvernoratul trăiesc un milion de oameni) a devenit, în ultimii ani, unul din cele mai importante centre industriale ale țării, în întreprinderile sale lucrînd 50 000 de muncitori. La construcția uzinei de superfosfați, cu o capacitate de 450 000 tone anual, ce își oglindește contururile în oglinda marelui lac Homs, au participat sute de ingineri, tehnicieni și muncitori români, cimentînd prietenia tradițională dintre țările și popoarele noastre, materializată concret printr-o rodnică cooperare pe multiple domenii, în mai toate colțurile Siriei, stat ce ocupă unul din primele locuri ale colaborării economice a României cu țările în curs de dezvoltare. Despre această colaborare mi s-a vorbit cu căldură atît pe șantierul construcției uzinei de superfosfați, cît și la sediul organizației Partidului Baas Arab Socialist din guvernoratul Homs, unde, în cadrul unei întîlniri cu factorii locali de răspundere, au fost aduse cele mai frumoase elogii cooperării româno-siriene, evidențiindu-se sentimentele reciproce de puternică prietenie în care se cooperează la ridicarea importantului obiectiv industrial din acest oraș.

Reîntorcîndu-ne la cele văzute la Palmyra, n-aș putea să omit interesanta discuție avută aici cu secretarul comandamentului districtual al Partidului Baas și cu președintele cooperativei agricole și, în același timp, conducător al organizației locale a Uniunii Tineretului Revoluției, oameni dîrji ai deșertului, de filiație beduină, care mi-au înfățișat, cu modestie, realizările actuale și proiectele de viitor, vizînd să transforme, pe toate planurile, viața aspră a locuitorilor din această zonă, oarecum izolați de restul țării, unde lupta pentru existență a constituit o grea preocupare din cele mai vechi timpuri.

Însemnele noului se văd în Tadmorul zilelor noastre pretutindeni, fie că te întîlnești pe stradă cu grupuri de băieți și fete, în frumoase uniforme școlare ; fie că vizitezi proaspăta fabrică de covoare orientale sau modernul magazin universal unde servesc numai femei, fapt inimaginabil înainte de revoluția din 1963 ; fie că iei cunoștință de pepiniera din marginea orășelului unde se pregătesc sute de mii de puieți de eucalipți, pentru a fi transplantați în deșert. Am distins în deșert, de-a lungul șoselei dinspre Homs, și alte însemne ale transformărilor din ultimii ani : tractoare și autocamionete lîngă căsuțele beduinilor sedentarizați sau lîngă corturile păstorilor în continuă transhumanță ; mici plantații de caiși și piersici udate de pompe cu motor și chiar ogoare irigate acoperite de peria verde a grîului de toamnă, imagini inedite în pustiul altădată atît de neprimitor. Sînt dovezi concludente ale faptului că, dincolo de ruinele anticei Palmyra, ca, de altfel, în întreaga țară, suflul constructiv al revoluției siriene a făcut să înflorească o viață nouă, înscrisă pe coordonatele progresului economic și social, în interesul poporului, pentru bunăstarea și fericirea sa.

Copenhaga — o capitală oricînd atrăgătoare

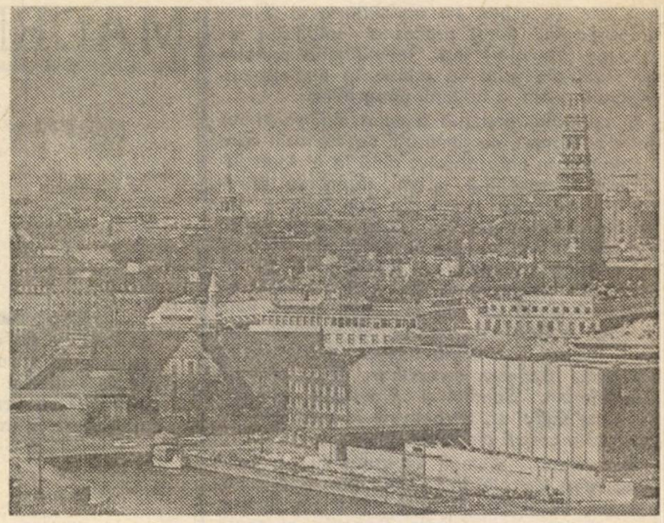

REPORTAJ PE GLOB

COPENHAGA — pentru toate anotimpurile

S. George

Debutul primăverii te pune la Copenhaga în fața unui paradox : cerul capitalei devine repede cenușiu, fără să fie trist, devine repede rece, fără să fie ostil. În ce îi privește pe danezi, te întrebi dacă pot fi altfel în miezul iernii sau al verii, dacă freamătul orașului poate fi mai dens, dacă graba pietonilor sau a mașinilor, mai potolită. Ești înclinat să crezi că nu, deși Tivoli, faimosul parc din mijlocul capitalei, este închis, „cel mai frumos", „cel mai autentic", „cel mai plăcut" Tivoli din toate Tivoli-urile existente.

Pentru acești meridionali ai semințiilor scandinave, inaccesibilitatea pasageră a acestui Tivoli este, fără îndoială, regretabilă, dar nu dramatică. Pentru simplul motiv că ei reușesc să se sustragă cu suplețe și optimism stărilor de spirit pe care ar dori să le impună anotimpurile. Sursa lor de preocupare provine, mai ales, din modul în care resimt direct umbrele, cînd apăsătoare, cînd dureroase, cînd doar plictisitoare, ale necazurilor prin care trece economia țării. Răsfoind paginile presei, indiferent de culoarea politică pe care o reprezintă, afli, de pildă, că, în materie de construcții navale, restrîngerea producției a dus la reducerea cu 30 la sută, din 1975 pînă azi, a personalului și că, la sfîrșitul lui 1979, comenzile de nave au scăzut cu 25 la sută față de 1977 ; că balanța de plăți s-a soldat, la sfîrșitul anului trecut, cu un deficit de 7,7 miliarde coroane (mai mic, totuși, cu 2,4 miliarde față de 1977) ; sau, că prețurile au crescut cu 10 la sută în perioada ultimelor luni ale anului trecut și începutul anului în curs ; că grevele docherilor, funcționarilor, cadrelor din învățămînt etc. au marcat profund climatul social-politic al țării, situație care n-a putut fi, firește, îmblînzită de numărul ridicat al șomerilor ce afectează mai cu seamă tineretul ; și că apropiatele alegeri pentru „parlamentul (vest)-european" au provocat o vie dezbatere publică, expresia ei cea mai elocventă fiind constituirea unei coaliții a partidelor ce se opun Pieței comune. Apropò de aceasta, un sondaj de opinie afirmă că, din cei chestionați, 43 la sută s-au pronunțat împotriva C.E.E., 39 la sută pentru, iar 18 la sută sînt nedecișii.

Dar viața își reclamă drepturile, iar danezii nu uită, mai ales în preajma sărbătorii lor naționale, că natura le-a oferit și compensații, dacă nu bogății naturale. În mijlocul iernii, pe care zeul Gulf-stream o face mai puțin aspră de cum ar fi vrut ea, sau în mijlocul verii, cînd nimeni nu riscă să facă insolație, locuitorii bătrînei Copenhaga își întîmpină orașul cu propria lor receptivitate la bucuriile existenței.

În Danemarca, țară-arhipelag, punctele cardinale au reprezentat, secole de-a rîndul, ceva mai mult decît simple repere geografice. Răsăritul — este Zeelanda și capitala țării, Copenhaga, conglomerat de istorie, cultură, industrie ; vestul — este lutlanda și întinderile vaste de pămînt, culturi cerealiere și pășunat ; sudul — este legătura, printr-o limbă de pămînt, îngustă dar fermă, cu solul european ; nordul — este Groenlanda, imensă insulă, rece și totuși din ce în ce mai ospitalieră. Deci, dincolo de sensul lor orientativ, aceste puncte cardinale au tălmăcit, în trecut, fragmente de istorie, momente de dezvoltare economică, elemente de echilibru în spațializarea țării între zona centrală și cea nordică a continentului. Astăzi, cînd progresul și mutațiile intervenite în structura economică nu înseamnă numai ascendentul

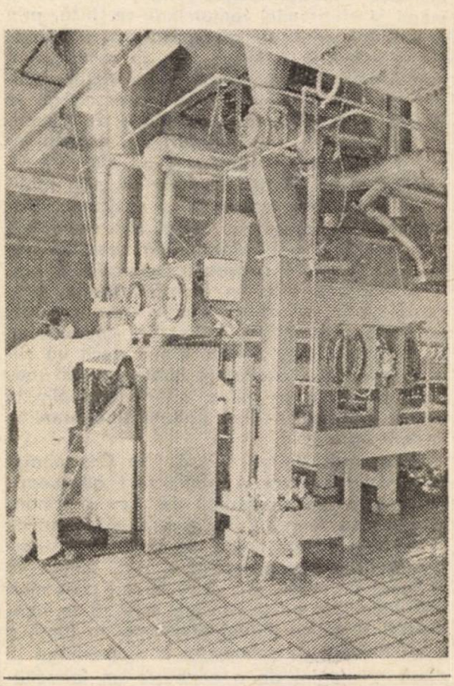

Industria chimică marchează puternic procesul modernizării economiei daneze

industriei în raport cu agricultura, ci și angrenarea în acest proces a totalității regiunilor (insulelor) țării, semnificația punctelor cardinale pare să reintre în limitele accepțiunii firești, a noțiunii geografice.

În capitala modernă a celui mai vechi regat din Europa, cu generații de monarhi care au domnit în chip absolut pînă în a doua jumătate a secolului trecut, drumurile europene și-au găsit unul din principalele lor puncte de răscruce. Nu drumurile de asfalt sau șine de fier, ci cele nevăzute, din văzduh, Copenhaga socotindu-se îndreptățită să nu uite încă performanța de a fi realizat, cu aproximativ 50 de ani în urmă, prima linie aviatică a lumii. Pe aeroportul capitalei fac, deci, popas avioanele tuturor principalelor societăți aeriene, compania SAS, comună Danemarcei, Suediei și Norvegiei, trimițîndu-și, la rîndul ei, aeronavele în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii.

Pe vremuri, vikingii explorau cu corăbiile mica lume de altădată. Unii din urmașii lor, danezii, cutreieră, în lung și-n lat, marea lume de azi cu avioanele. Tranziția, cu toată suita ei de semnificații și evocări valabile pentru parcurgerea cu mintea a evoluției umanității ca atare, are și în Danemarca nota ei particulară. Un fragment al acesteia ține de istoria contemporană, mai precis de perioada ce a trecut de la cel de-al doilea război mondial încoace. Despre această țară se obișnuia a spune că face dovada posibilității realizării unui înalt grad de dezvoltare chiar în condițiile unei economii preponderent agrare. Se încerca chiar, uneori, ca realitatea daneză să fie oferită drept rețetă și altor țări. Inconsistența rețetei o demonstrează Danemarca însăși, unde agricultura nu mai deține prioritatea nici prin numărul populației angajate, nici prin valoarea producției, nici prin cifra de export. Pentru simplul motiv că, în ciuda înaltului grad de mecanizare și productivitate în agricultură, țara nu putea racorda, numai prin aceasta, sistemul ei de dezvoltare la ritmul înregistrat în general în lume și, în special, în Europa din care face parte.

Și atunci a apărut marea mutație – transformarea Danemarcei în țară industrială. Deși lipsită de materii prime, industria s-a impus tot mai mult ca principala ramură a economiei naționale. Metalurgia, în primul rînd, care acoperă mai bine de un sfert din producția industrială globală, dar și chimia și electronica. Spre deosebire de alte țări vest-europene, Danemarca nu a construit numeroase întreprinderi-gigant, întreprinderile medii și chiar mici remarcîndu-se, însă, prin înaltul lor grad de specializare și eficiență. Industrializarea a făcut ca, în răstimpul a numai unui deceniu, numărul salariaților ocupați în acest domeniu să crească de la 90 000 la 405 000, la o populație de 4,8 milioane locuitori, trei sferturi din aceștia locuind în centrele urbane și un sfert în regiunile rurale. Și așa se face că, prin realizările vieții sale materiale și spirituale, Danemarca să constituie unul din exemplele concludente ale adevărului că ceea ce numim, în termeni generali, civilizație și cultură modernă este, în ultimă instanță, produsul global al contribuției aparte a fiecărui popor, inteligența, talentul și capacitatea de creație a omului nesolicitînd decît un climat de pace și cooperare internațională rodnică, pentru a se putea valorifica deplin în slujba progresului unei națiuni și a lumii în întregimea ei.

La început de primăvară, la Copenhaga însnurările sumbre și ploile reci alternează cu înseninările incredibil de pure și tandra mîngîiere a soarelui, înfrigurările de iarnă cu voluptatea zilelor calde de vară. Dar alternanțele sînt scurte, efemere, n-ai timpul să te sperii de unele sau să te bucuri prea mult de altele. Tot ce ți se cere este să te acomodezi și să nu-ți faci probleme. În fond, o zi de început de primăvară la Copenhaga îți oferă privilegiul de a cunoaște un fermecător oraș, așa cum este el în toate anotimpurile.

MADRID

Guvern nou, primari noi

Două momente eminamente politice — alegerile municipale și formarea noului guvern — au dominat, în acest început de aprilie, actualitatea spaniolă. Dacă noul guvern este consecință a scrutinului legislativ de la 1 martie, alegerile municipale de la 3 aprilie nu și-au arătat încă roadele : viitorii primari ai orașelor și satelor spaniole — ce urmează a fi desemnați dintre consilierii municipali nou aleși — vor fi cunoscuți cu începere de la 18 aprilie.

Premierul Adolfo Suárez, la 3 aprilie, în fața urnei de vot

Santiago Carrillo și Felipe González : „un acord cadru"

8041 PRIMARI. Trei ani și jumătate — timp în care Spania a acționat în mod efectiv pentru „curățirea" terenului politic al țării în vederea instaurării „de jure" și „de facto" a procesului democratic — un singur bastion al vechiului regim reușise să supraviețuiască : instituțiile administrative locale, reprezentate de 69 613 consilieri municipali ai celor 8 041 orașe și sate spaniole. Rostul alegerilor de la 3 aprilie era, deci, acela de a lichida un anacronism în măsură să frîneze procesul la care, odată instalat, noul regim s-a angajat cu elan și responsabilitate.

Din acest punct de vedere, ziua de 3 aprilie rămîne memorabilă în istoria noii Spanii. Memorabilă și pentru că a deschis, pentru prima oară în ultimii ani, calea pentru o înțelegere și un dialog între principalele două partide ale clasei muncitoare spaniole — P.C. din Spania și Partidul Socialist Muncitoresc Spaniol. Succesele stîngii — comuniștii și socialiștii — în aceste alegeri s-au exprimat mai ales la nivelul marilor orașe : Barcelona și Madrid, Valencia și Saragoza, Valladolid și Alicante, Murcia, Málaga, Córdoba, Salamanca, Tarragona, Lérida, León. Așteptate, aceste rezultate „au depășit totuși — declara Santiago Carrillo, secretarul general al P.C. din Spania — previziunile cele mai optimiste".

E adevărat că partidul de guvernămînt, Uniunea Centrului Democratic (U.C.D.), și-a asigurat cel mai mare număr de consilieri municipali, și aceasta deoarece a cîștigat masiv în zonele rurale. La nivel național, U.C.D. dispune de 18 730 consilieri, iar P.S.M.S — de 7 056. Cu toate acestea, ca număr de voturi, cele două mari partide spaniole se află la paritate, cu cîte 3 500 000 fiecare. Ca și în cazul alegerilor legislative, sistemul proporțional a favorizat partidele mai bine reprezentate în zonele slab populate.

Succesul stîngii, pentru a se materializa, presupunea, în mod necesar, o strîngere a rîndurilor comuniste și socialiste. Pentru aceasta, a fost realizat un „acord cadru" între P.C. din Spania și P.S.M.S. în vederea alegerii primarilor de stînga. Acest acord, negociat de Santiago Carrillo și

3 ani și 129 zile

Peste trei ani au fost necesari pentru ca, odată Franco dispărut, Spania să-și creeze bazele stabile ale unui nou regim, democratic. Ultimul eveniment — alegerile municipale, care încheie procesul de instaurare a instituțiilor democratice. Datele principale ale acestui drum parcurs sînt semnificative :

20 noiembrie 1975 — **Francisco Franco moare.**

22 noiembrie — **Juan Carlos I este proclamat rege în fața Consiliului de regență. Noul șef al statului prezintă țării primul mesaj al Coroanei. Un discurs de 12 minute ; suveranul a folosit, pentru prima oară, un cuvînt devenit, apoi, o noțiune-pilot a Spaniei : „consens". „Viitorul nostru — spunea atunci Juan Carlos — se va baza pe un efectiv** consens **de concordie națională".**

Iulie 1976 — **După un guvern de tranziție, Juan Carlos îl numește în funcția de premier pe Adolfo Suárez, „om politic din generația ce nu a cunoscut războiul civil" — cum scria un comentator. Primul guvern Suárez va dura unsprezece luni, dar va avea un bilanț suficient de bogat.**

15 decembrie — **Referendumul asupra Reformei politice, care este considerat drept primul sufragiu democratic spaniol din 1936.**

11 ianuarie 1977 — **Primul „contact oficial" dintre guvernul spaniol și opoziția democratică, de la războiul civil din 1936—1939. La întîlnirea premierului Suárez cu delegația „Comisiei celor nouă", se examinează problema eliberării deținuților politici, amplu solicitată de mase, ca și a legalizării tuturor partidelor din țară.**

21—28 ianuarie — **„Săptămîna cea mai lungă" sau valul de teroare instaurat în Spania de elementele ostile procesului de democratizare. 18 partide ale opoziției democratice adresează un apel comun „la calm și responsabilitate".**

16 februarie — **Acord între guvern și opoziția democratică privind modalitățile de organizare a viitoarelor alegeri.**

9 aprilie — **Moment de însemnătate națională și internațională : legalizarea P.C. din Spania, după 38 de ani de grea și dîrză luptă în clandestinitate. Este un act de justiție și realism politic, în concordanță cu cerințele procesului democratic.**

1 mai — **Guvernul decide legalizarea sindicatelor.**

15 iunie — **Primul scrutin liber după 40 de ani. Confirmînd previziunile, rezultatele au indicat succesul forțelor democratice.**

22 iulie — **Regele Juan Carlos I în Cortesuri : „Democrația în Spania a început, și ea trebuie întărită".**

9 octombrie — **Încheierea, între guvern și opoziția democratică, a „Pactelor de la Moncloa", concretizare a politicii de „consens".**

19 aprilie 1978 — **Primul Congres în legalitate, după 46 de ani, al P.C. din Spania.**

6 decembrie — **Referendum constituțional. Cu 88 la sută din voturile exprimate, noua Constituție înscrie, oficial, Spania pe drumul spre democrație. (Cortesurile adoptaseră noua Constituție la 31 octombrie).**

1 martie 1979 — **Din nou alegeri legislative ; U.C.D., partidul lui Adolfo Suárez, obține majoritatea relativă.**

3 aprilie — **Alegerile municipale reprezintă sfîrșitul instituțiilor franchiste în Spania și încheierea unei etape de tranziție, ce a durat 3 ani și 129 zile. Stînga (comuniștii și socialiștii) obține un succes răsunător.**

6 aprilie — **Adolfo Suárez anunță compoziția celui de-al treilea cabinet al său. Este primul guvern constituțional și al patrulea de la instalarea lui Juan Carlos.**

Felipe González, „ar putea fi deschis și altor forțe progresiste", a subliniat, la Madrid, liderul socialist Alfonso Guerra, adăugînd că „acordul încheiat se referă, în mod esențial, la democratizarea vieții municipale și nu trebuie considerat ca un «program comun»".

În principiu, după acest al cincilea scrutin în decurs de trei ani, spaniolii nu vor trebui să se mai prezinte la urne pînă în 1983. Mandatele parlamentarilor, aleși la 1 martie, și cele ale consilierilor municipali, aleși la 3 aprilie, expiră abia peste patru ani.

23 MINIȘTRI. Se afirmă la Madrid că rezultatele alegerilor municipale au influențat, în oarecare măsură, și componența noii echipe guvernamentale. În orice caz, este sigur că premierul Adolfo Suárez a amînat cu o zi anunțarea listei celor 23 de miniștri ai săi : în loc de miercuri, joi noaptea, mai exact în primele minute ale zilei de vineri (orele 0,25). Adolfo Suárez — afirmă corespondentul „France Presse" la Madrid, citînd surse oficioase — „a format guvernul cel mai progresist posibil în limitele Uniunii Centrului Democratic", partid guvernamental, cu majoritate relativă. Potrivit unui comentator cunoscut pentru legăturile sale cu Palatul de la Moncloa (sediul guvernului), noul cabinet are în rîndurile sale „social-democrați autentici din cadrul U.C.D., liberalii cei mai progresiști și democrat-creștinii cei mai avansați, cu una sau două excepții..."

Acest al treilea guvern Suárez este primul cabinet al noii etape politice — deschisă odată cu aprobarea, la 6 decembrie, a noii Constituții și consolidată de alegerile legislative. Spre deosebire de primele sale două mandate, formațiunea politică a premierului Suárez va trebui acum să guverneze singură, fără a mai beneficia de acea „politică a consensului" pe care o reprezentaseră „acordurile de la Moncloa". Sarcină deloc ușoară, atîta vreme cît criza economică și socială așteaptă o grabnică și eficientă soluționare.

Dar, în ciuda dificultăților economice și sociale, Spania, cu o Constituție nouă, cu un nou parlament și un nou guvern, cu primari și consilii municipale noi, privește cu încredere și speranță spre noua cale democratică, pe care este pregătită s-o străbată, după acești peste trei ani de „reconciliere" cu ea însăși.

Rodica Dumitrescu

La Berlin a avut loc, săptămîna trecută, o întîlnire între Erich Honecker, secretar general al C.C. al P.S.U.G., președintele Consiliului de Stat al R. D. Germane (dreapta), și Kurt Waldheim, secretarul general al O.N.U. (stînga), aflat într-o vizită oficială în R.D.G. (În centrul imaginii, primul ministru Willi Stoph)

O primă confruntare electorală, în fața camerelor de luat vederi, între președintele Partidului Socialist din Austria și cancelar federal al Austriei, dr. Bruno Kreisky, și liderul Partidului Liberal, Alexander Goetz. Alegerile parlamentare anticipate pentru reînnoirea parlamentului austriac vor avea loc la 6 mai a.c.

LONDRA

Bătălia pentru Westminster a început...

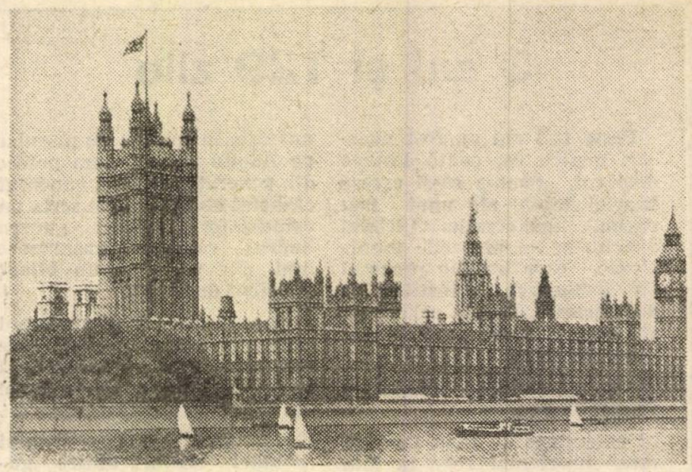

Publicarea simultană, la Londra şi la Edimburgh, a actului regal de dizolvare a parlamentului a marcat, sîmbătă, atît decesul legislaturii laburiste conduse de James Callaghan, cît şi lansarea „de facto" a campaniei electorale.

Preluînd direct sarcina de a prezenta presei manifestul electoral al partidului său, intitulat „Cea mai bună cale", premierul laburist a precizat obiectivele principale pe care formaţia lui se va strădui să le realizeze în ipoteza unei victorii în alegerile de la 3 mai : reducerea ratei inflaţiei la 5 la sută anual, faţă de 10 la sută astăzi ; încheierea unui nou acord cu T.U.C. (Congresul Sindicatelor Britanice) pentru „stabilirea unor relaţii sociale satisfăcătoare" ; reducerea şomajului, ce se cifrează actualmente la peste un milion de oameni ; în context, premierul declara că este favorabil reducerii săptămînii de lucru, în mod progresiv, „cu condiţia ca toate ţările membre ale C.E.E. să întreprindă măsuri similare" ; totodată, Callaghan s-a pronunţat pentru folosirea influenţei britanice în asigurarea păcii şi combaterea sărăciei în lume.

Întrebările insistente ale ziariştilor au determinat precizări suplimentare în cîteva probleme care par să preocupe în mod serios electoratul britanic. De pildă, în ce priveşte înarmarea nucleară, a cărei suprimare este cerută de aripa de stînga a laburiştilor, Callaghan a declarat că ar dori o dezbatere publică asupra acestei teme. În legătură cu şi mai controversata problemă a Pieţei comune, liderul laburist a reafirmat că partidul său este hotărît să obţină unele reforme ale C.E.E., în special în domeniul politicii agrare „care nelinişteşte, în mare măsură, pe consumatorii (vest)-europeni", criticile britanice în această direcţie începînd să fie „împărtăşite de alte ţări (vest)-europene, printre care R.F.G." În acelaşi timp, laburiştii vor căuta să obţină o reducere a contribuţiei britanice la bugetul C.E.E. şi vor favoriza o aderare rapidă la Piaţa comună a Greciei, Spaniei şi Portugaliei, ceea ce ar permite — în opinia lor — o comunitate „mai largă şi mai suplă", paralel cu reducerea riscurilor de birocratizare şi centralizare a Pieţei comune. În tot cazul, laburiştii se vor opune cu hotărîre oricărei măsuri tinzînd spre crearea unei Europe (occidentale) supranaţionale.

Presa britanică a remarcat printre omisiunile manifestului electoral şi ale declaraţiilor lui Callaghan, menţionarea volumului de cheltuieli pe care l-ar necesita programul de cinci ani al unui viitor guvern laburist, ca şi absenţa unei reafirmări a poziţiei acestuia faţă de noul sistem monetar al C.E.E. Nimic nou în problema parlamentului scoţian, laburiştii pronunţîndu-se în continuare (deşi prima încercare, eşuată, a constituit pretextul moţiunii de cenzură care a dus la căderea

Premierul James Callaghan a inaugurat oficial campania electorală. În imagine, la conferinţa de presă în care a prezentat manifestul electoral al laburiştilor

guvernului) pentru crearea, la Edimburgh, a unei adunări aleasă prin vot universal ; nimic nou nici în ce priveşte Irlanda de Nord, continuarea administrării directe de către Westminster a provinciei — în vigoare de patru ani — rămînînd, pentru moment, „singura soluţie viabilă".

În afara manifestului electoral laburist şi a declaraţiilor lui James Callaghan, atenţia publicului a fost reţinută de violentul atac lansat împotriva C.E.E. de către Anthony Benn, ministrul energiei. Acuzînd Piaţa comună de a fi provocat „creşterea preţurilor, suprimarea a mii de locuri de muncă şi privarea Camerei Comunelor de o serie de drepturi democratice importante pentru corpul electoral", calificînd, pe de altă parte, bugetul comunitar ca „risipitor, injust şi costisitor", Tony Benn, nedispreţuind accentele electorale pure, a declarat că „poporul britanic a trăit amara experienţă a faptului că a fost, în mod grosolan, înşelat de conservatori şi de prietenii acestora din presă, radio şi televiziune în legătură cu adevărul despre Piaţa comună". Declaraţiile ministrului energiei nu s-au bucurat, însă, de sprijinul lui Callaghan. Într-o conferinţă de presă ţinută luni, el a declarat că afirmaţia lui Benn, potrivit căreia a vota pentru laburişti va însemna a vota împotriva actualului sistem de funcţionare a C.E.E., nu îl angajează decît pe Benn însuşi şi că, oricum, problema Pieţei comune nu va constitui, pentru laburişti, o temă centrală a campaniei electorale.

În ce îi priveşte pe conservatori, sondajele de opinie continuă să le dea un avans faţă de laburişti, aceasta, fără îndoială, nu din cauza alternativei pe care o oferă alegătorilor, obiectivele lor nelăsînd încă să transpară o reînnoire substanţială a modului în care ar urmări să conducă ţara. „Mai puţine taxe şi mai multă lege şi ordine", împreună cu dorinţa de a retuşa imaginea pe care o proiectează Marea Britanie în lume, în direcţia întăririi poziţiei sale internaţionale, şi, în fine, ostilitatea deschisă faţă de influenţa prea mare a sindicatelor — aceste principale linii de orientare ale conservatorilor par să fie eclipsate, pentru moment, de ceea ce ar putea surveni ca o „premieră" în viaţa politică a ţării : prezenţa unei femei în fruntea guvernului. Paradoxal, în ţara celei mai vechi democraţii parlamentare din lume, pare nesigur ca o femeie să se poată impune în vîrful ierarhiei politice. Dacă Margaret Thatcher îl va învinge pe Callaghan, nu numai că ea va deveni prima femeie şef de guvern din Europa, dar evenimentul va dezminţi opinia despre lipsa de receptivitate a britanicilor la ideea unei asemenea inovaţii. În caz contrar, s-ar putea ca şansele laburistului Callaghan să fie favorizate de... conservatorismul alegătorilor.

Pînă una alta, se constată că, deşi prima femeie deputat a fost aleasă acum 60 de ani, ponderea femeilor la Westminster a fost, în general, neglijabilă. În ultimul parlament, de pildă, dintr-un total de 635 deputaţi, doar 27 erau femei. Se vor schimba oare lucrurile de acum înainte ? Se pare că, în cadrul viitoarelor alegeri, vor candida 30 de femei pentru conservatori şi 52 pentru laburişti. Fără îndoială, personalitatea Margaretei Thatcher va atîrna greu în votul alegătorilor, afirmă observatorii avizaţi. Cît de greu însă, şi în ce parte a balanţei, aceasta va depinde de unghiul din care este apreciată personalitatea liderului conservator.

Cînd, acum 50 de ani, primul guvern laburist din istoria modernă a Marii Britanii a căzut în urma unei moţiuni de cenzură, evenimentul a constituit o premieră. Va deschide, după o jumătate de secol, căderea, în condiţii analoage, a guvernului laburist Callaghan, perspectiva unei noi premiere ?

George Serafin

PARIS

„Sezonul congreselor"

„Sezonul congreselor" poartă amprenta preocupărilor electorale, deşi — paradox numai în aparenţă — debutul său s-a produs abia la cîteva zile după un scrutin care continuă să alimenteze comentarii. Consultarea cantonală, desemnînd stînga drept învingătoare, a ascuţit discordanţele dintre componenţii coaliţiei guvernamentale. Tonul critic al gaullişlilor a dobîndit un plus de duritate. A dovedit-o congresul de la Port de Champerret. La Metz, în Lorena lovită de criză, socialiştii s-au întrunit într-un congres care a demonstrat voinţa de a menţine ascensiunea actuală a partidului lor — primul în Franţa sub aspectul influenţei electorale. În sfîrşit, peste cîteva săptămîni, comuniştii se vor reuni în congres (al 23-lea în istoria P.C.F.), eveniment prefaţat de o amplă dezbatere.

François Mitterrand, primul secretar al Partidului Socialist Francez, stînd de vorbă cu Claude Estier şi Lionel Jospin, membri ai conducerii partidului, la Congresul de la Metz

Organizatorii au numărat 30 000 de participanţi. Cifra în fond n-are importanţă în acest caz. Congresul gaullist a fost conceput ca o demonstraţie în sprijinul orientării promovate de Jacques Chirac, o orientare pe care „L'Express" a definit-o lapidar : partid de opoziţie în discursurile sale, partid al majorităţii guvernamentale în voturile din parlament. Această ambiguitate nu s-a dovedit profitabilă pentru gaullişti, dacă judecăm prin prisma scorului mediocru realizat în alegerile cantonale. „Adunarea pentru republică" („Rassemblement pour la République") a constatat o îngrijorătoare deteriorare a poziţiilor sale în cadrul corpului electoral. Situaţia a fost trecută în contul partenerilor din „majoritate", acuzaţi de a-i transforma pe gaullişti în „ţinta lor unică". Apropierea scrutinului vest-european (10 iunie) a obligat la o precizare mai exactă a identităţii acestei grupări care reprezintă, în realitate, o mişcare eterogenă prin compoziţie, avînd ca liant ataşamentul faţă de moştenirea politică a generalului de Gaulle. Precizarea a mers în direcţia unei atitudini de distanţare mai accentuată în raport cu politica oficială. Referirile critice la adresa acestei politici au cules aplauze puternice, sugerînd o ambianţă opoziţionistă. De altfel, în majoritatea lor, oratorii au reluat tezele lui Chirac. Unele nuanţe deosebite ar fi fost perceptibile în cuvîntarea fostului premier Maurice Couve de Murville. Iar absenţa mai multor „baroni" ai gaullismului sau refuzul ostentativ al altora de a urca la tribună indică, fără îndoială, o notă dezaprobatoare. Ceea ce n-a împiedicat realegerea lui Chirac cu 97 la sută din mandate.

Au urmat, imediat, cîteva apariţii publice ale liderului „Adunării pentru republică", marcate printr-o escaladă critică. Dacă în congres s-au manifestat preocupări faţă de agravarea crizei economice şi de ineficienţa măsurilor luate de guvern, în declaraţiile ulterioare s-a mers dincolo de catalogul greşelilor oficiale. După emisiunea de la „Antenne 2", „Le Monde" semnala că Jacques Chirac „trece de la critică la ameninţare". Cotidianul parizian constata că preşedintele partidului gaullist apare, mai net decît oricînd, „ca un opozant". Previziunile sale asupra viitorului „majorităţii" s-au caracterizat prin pesimism. El a prezis, în cazul continuării prezentei politici, că actualul preşedinte nu va putea obţine realegerea în 1981, că „Franţa va fi condusă de un preşedinte socialist" şi că se va ajunge la o majoritate de stînga în parlament. Chirac a explicat, de altfel, reţinerea sa de a declanşa o criză politică prin teama de un inevitabil succes al opoziţiei.

Reacţiile la intervenţiile lui Chirac au fost diverse : de la „consternarea" lui Jean-Pierre Fourcade, vicepreşedinte al U.D.F., la severa punere la punct emanînd din partea primului ministru Barre. Liderul socialist Mitterrand a sesizat absenţa coerenţei demersului lui Chirac, în timp ce „L'Humanité" descifra în intervenţia primarului Parisului mobiluri strict electorale. Oricum, „Le Figaro" apreciază că întrunirea gaullistă „marchează o nouă etapă în procesul de dezagregare a majorităţii". Iar „France Presse" se făcea ecoul celor care, la Paris, se întreabă dacă actuala coaliţie guvernamentală va supravieţui după votul de la 10 iunie, în care „majoritatea" va fi prezentă prin lista U.D.F., condusă de Simone Veil, şi cea gaullistă, în care se vor regăsi Jacques Chirac şi Michel Debré. „Agravarea crizei în sînul majorităţii" — constată „France Presse". Majoritate care nu mai corespunde celei pe care a scos-o la iveală votul din cele două duminici de martie...

■

La Metz, socialiştii au dezbătut linia lor politică într-o atmosferă din care n-a lipsit satisfacţia proaspetei biruinţe electorale. „Cantonalele" au demonstrat că partidul condus de François Mitterrand continuă să progreseze, recoltînd un număr de voturi superior celui înregistrat de concurenţii săi. Audienţa electorală n-a fost afectată de controversa din interiorul partidului, unde un curent — grupat în jurul lui Michel Rocard — s-a pronunţat pentru o schimbare de strategie. Ampla deliberare finalizată prin congresul de la Metz a pus în evidenţă mai multe tendinţe şi două linii politice fundamental diferite (Mitterrand şi Rocard), însă preponderent s-a dovedit a fi curentul reprezentat de primul secretar al partidului (46,97 la sută din sufragii). Mitterrand a atras atenţia că „în partid nu pot exista două linii" şi că orientarea adoptată va trebui respectată de toţi. Fruntaşul socialist, într-o intervenţie care a durat o oră şi jumătate, a reamintit că, în pofida tuturor dificultăţilor, rămîne favorabil unei alianţe cu Partidul Comunist Francez şi a insistat asupra faptului că gîndirea marxistă constituie „unul din izvoarele importante ale marelui fluviu socialist".

Moţiunea finală, axată pe tezele apărate de Mitterrand, relevă că uniunea stîngii „rămîne o necesitate". Socialiştii, precizează documentul, „trebuie să respecte angajamentele lor, să practice disciplina electorală, să angajeze acţiuni comune, utile oamenilor muncii, să fie prezenţi în luptele ce regrupează forţele schimbării". Strategia partidului este clarificată : obiectivul nu este acela de „a moderniza" capitalismul, ci de a-l înlocui prin socialism. „Ruptura cu capitalismul presupune cinci condiţii : un plan democratic, un sector public lărgit, noi drepturi pentru oamenii muncii, descentralizare, măsuri imediate". În sfîrşit, moţiunea afirmă că „arma socialiştilor este unitatea lor", pronunţîndu-se împotriva „rivalităţii de persoane şi de clanuri".

Desigur, numeroase comentarii evaluează bilanţul acestui congres ce a consacrat rolul prim al lui François Mitterrand, dar care va avea nevoie, pentru o majoritate reală, de sprijinul aripii de stînga — C.E.R.E.S. (Centrul de studii, cercetări şi educaţie socialistă). Problemele de perspectivă vizează mai puţin scrutinul de la 10 iunie şi mai mult alegerile prezidenţiale din 1981. Mitterrand a afirmat, duminică seara, că are „multe şanse" de a nu mai fi candidat în cursa pentru Elysée, dar că, în acelaşi timp, dispune de „oarecari şanse" pentru a fi reînvestit. Ceea ce exprimă, cu destulă fidelitate, realitatea unui partid socialist puternic electoral, însă divizat de căutarea celei mai adecvate strategii...

Eugeniu Obreja

Opinii și tendințe contemporane

Probleme actuale ale politicii de nealiniere

– Extrase din raportul prezentat de IOSIP VRHOVEȚ, secretarul de stat pentru afacerile externe al R.S.F. Iugoslavia, la ședința C.C. al U.C.I. –

Politica de nealiniere, promovată în prezent de două treimi din omenire, reflectă pe deplin aspirațiile istorice ale popoarelor spre eliberare, demnitate, spre o lume cu mai multă dreptate și mai puțină violență, spre respectarea deplină a independenței și suveranității, ca premise esențiale pentru transformări social-economice progresiste. Această afirmare a politicii de nealiniere a dus, în ultimul timp, la intensificarea presiunilor care se exercită pentru modificarea caracterului și orientării mișcării de nealiniere, la încercări menite să pună în umbră poziția de nealiniere ca o politică universală față de blocuri, precum și la acțiuni menite să divizeze țările nealiniate și să provoace conflicte între ele.

Afirmîndu-se ca o mișcare pentru consolidarea independenței și respingerea concepției de bloc în ce privește securitatea, nealinierea s-a bucurat de un ecou puternic și a fost apreciată ca o acțiune care transformă esența problemelor mondiale într-o politică internațională activă.

Forțele blocurilor și alte forțe din afara mișcării se străduiesc cu insistență să conteste sau cel puțin să știrbească caracterul unitar al principiilor de bază ale politicii de nealiniere, deoarece aceste principii dău o altă imagine despre lume decît cea pe care o au aceste forțe. Din păcate, sîntem confruntați cu încercări similare din partea unor țări membre ale mișcării de nealiniere, care au legat, mai mult sau mai puțin, politica lor de unele blocuri sau de marile puteri. Aceasta dovedește că exponenții unor asemenea concepții fie că nu pot să înțeleagă, în mod obiectiv, esența și valoarea deplină a nealinierii, fie că nu doresc să le înțeleagă din motive subiective sau din cauză că le împiedică interese deosebite.

Nealinierea — *a subliniat secretarul de stat pentru afacerile externe ale R. S. F. Iugoslavia* — nu a apărut nici ca o anexă a blocurilor existente și nici ca un al treilea bloc. Trebuie spus că noi nu am pus niciodată semnul egalității între politica de bloc și politica marilor puteri.

În continuare, vorbitorul a abordat problema dezvoltării socialismului în lume și a raportului dintre socialism și nealiniere.

Poziția noastră în această problemă — *a afirmat Iosip Vrhoveț* — se bazează pe concepția marxistă despre lume, pe cunoașterea principalelor contradicții din lume și a forțelor care acționează în cadrul ei. Este vorba de profunde contradicții de clasă, de conflicte social-economice și politice care nu reflectă numai conflictul dintre socialism și capitalism. În concepția noastră, pornim de la aprecierea epocii socialismului ca proces istoric, plin de profunde contradicții proprii, prin urmare și de conflicte între țările socialiste.

Prin lupta sa pentru eliberarea națională și emanciparea popoarelor, nealinierea creează condițiile și consolidează perspectiva luptei pentru socialism. Luptînd pentru o lume nouă, fără privilegii, pentru echitate și democratizarea relațiilor internaționale, împotriva intervențiilor și a tuturor formelor de dependență și dominație, nealinierea — *a subliniat vorbitorul* — se orientează în direcția consolidării socialismului ca proces mondial în lume.

Nealinierea nu concepe soluționarea conflictelor și a contradicțiilor din lumea contemporană în sensul menținerii divizării lumii în blocuri, ci în slăbirea structurilor rigide ale blocurilor și în lichidarea acestora. Deși este un proces de lungă durată, deoarece realitatea actuală din lume nu prevestește o lichidare rapidă a blocurilor, totuși este foarte important dacă activitatea practică a politicii și mișcării de nealiniere va consolida una sau cealaltă tendință.

Această problemă se relevă tocmai astăzi cînd ne confruntăm cu diverse teorii și concepții de apropiere a mișcării de nealiniere de formațiunile și interesele blocurilor. În aceasta constă, de fapt, sensul confruntării ce se impune din afară mișcării de nealiniere în ce privește alinierea țărilor nealiniate după criterii ideologice. Împărțirea în așa-zise țări progresiste și neprogresiste are drept consecință obiectivă dezvoltarea conflictelor interne în cadrul mișcării și impunerea unei alianțe pe criteriu de bloc, ca principală orientare a politicii de nealiniere.

Dar nealinierea merge într-o cu totul altă direcție. Ea se pronunță și luptă concret pentru consolidarea unui proces istoric în care vechiul sistem de relații privilegiate și inechitabile să fie schimbat și să se întărească un sistem unitar de relații politice și economice noi, din care să dispară blocurile. Aceasta este orientarea strategică a nealinierii.

Mișcarea de nealiniere — *a precizat Vrhoveț* — este formată din țări cu orînduiri social-economice diferite. Există țări cu sistem socialist, precum și țări cu un sistem social foarte conservator. Dar mișcarea de nealiniere nu este o alianță omogenă din punctul de vedere al criteriilor și intereselor politico-militare și ideologice. Mișcarea de nealiniere constituie, în prezent, cea mai dezvoltată formă a pluralismului democratic în relațiile internaționale. Ceea ce o leagă și o face unitară sînt aspirațiile comune ale țărilor membre și eforturile lor generale pentru o lume a păcii, securității și egalității în drepturi, pentru afirmarea independenței și a dreptului la dezvoltarea națională de sine stătătoare, pentru respingerea tuturor formelor de imixtiune, dominație și hegemonie.

În cadrul mișcării de nealiniere, țările cu orînduiri sociale diferite acționează în comun în direcția schimbării vechilor relații și edificării noilor relații internaționale democratice. Prin aceasta se deschide o nouă viziune asupra lumii în care pacea, securitatea și progresul social pot fi înfăptuite paralel, în care socialismul se poate consolida și extinde ca proces mondial, fără un conflict armat general între cele două sisteme, respectiv între organizațiile lor de bloc.

Mișcarea de nealiniere — *a arătat, în continuare, secretarul de stat pentru afacerile externe* — a oferit țărilor în curs de dezvoltare platforma politică de luptă pentru noua ordine economică internațională. Deși această luptă va fi foarte îndelungată, inițierea ei reprezintă un eveniment epocal în istoria omenirii, care a fost posibil abia atunci cînd mișcarea de nealiniere a atins nivelul necesar de dezvoltare și maturitate politică. Nealinierea s-a pronunțat clar și ferm împotriva tuturor intervențiilor militare, împotriva ocupării teritoriilor străine și impunerii soluțiilor străine popoarelor și țărilor prin folosirea forței militare. Nealinierea s-a pronunțat fără echivoc pentru retragerea tuturor trupelor străine din toate teritoriile străine și pentru respectarea strictă a drepturilor suverane ale popoarelor la autodeterminare, la alegerea liberă a propriei puteri politice și a formei de reprezentant politic, precum și a dreptului la viață în libertate și independență.

Iugoslavia promovează cu consecvență aceste principii. Într-adevăr, au existat încercări de discreditare a acestei politici a noastre, ceea ce a provocat mîhnire în rîndul oamenilor noștri, dar și un sprijin mai mare din partea lor și încrederea lor profundă în justețea politicii pe care o promovăm.

Vreau să subliniez că politica de nealiniere constituie o formă universală a activității noastre în cadrul relațiilor internaționale de ansamblu. Ea se exprimă și în politica noastră în Europa, care s-a manifestat în mod deosebit în cadrul promovării și extinderii spiritului și a principiilor Conferinței de la Helsinki. Principiile nealinierii pe care le promovăm cu consecvență sînt ferm prezente și în relațiile noastre cu țările socialiste, precum și în politica noastră față de țările vecine. Așa cum a subliniat recent tovarășul Tito, politica noastră de bună vecinătate se bazează pe recunoașterea deplină a suveranității și independenței, pe respectarea integrității teritoriale și a inviolabilității frontierelor, pe principiul neamestecului în treburile interne ale altora, cu dorința de a dezvolta relații de colaborare multilaterală, pe baza respectului și înțelegerii reciproce. Această politică de bună vecinătate a adus rezultate rodnice, ceea ce, împreună cu colaborarea noastră cu celelalte țări europene, îndeosebi cu țările neutre și nealiniate, constituie o contribuție evidentă la consolidarea colaborării și securității în Europa, așa cum se stipulează clar în Actul final de la Helsinki. O problemă esențială a poziției internaționale a

fiecărei țări o constituie unitatea și stabilitatea ei internă. Acest lucru are o valoare deosebită mai ales în situația înrăutățirii relațiilor mondiale, accentuării încordării și intensificării folosirii forței ca metodă pentru soluționarea conflictelor internaționale.

Convingerea noastră profundă este — *a afirmat Vrhovec* — că afirmarea continuă a nealinierii și a relațiilor bazate pe principiile ei poate constitui o alternativă la divizarea în blocuri, la tendințele de bipolarizare sau tendințele de creare de triunghiuri, ca orientări dominante în lumea contemporană. În acest sens, acționăm pentru evidențierea și mai puternică a caracterului antibloc al politicii și mișcării de nealiniere, a obligației de neamestec și neintervenție în treburile interne ale statelor suverane, precum și a necesității soluționării pe cale pașnică a conflictelor dintre țările nealiniate.

Aceste probleme sînt strîns legate și de declanșarea unor conflicte și războaie tot mai frecvente între unele țări nealiniate. De regulă, este vorba de grele moșteniri colonialiste și de o serie de contradicții profunde, ce decurg din condițiile obiective ale dezvoltării lor și din poziția lor internațională. Dar este vorba și de încălcări grave ale principiilor Cartei, ca rezultat al unor ambiții expansioniste.

Totuși, aceste conflicte s-ar putea soluționa într-un fel, sau cel puțin s-ar putea ține sub control prin intermediul bunelor oficii ale mișcării noastre, dacă de ele nu s-ar lega interesele străine a căror prezență nu de puține ori le precede.

În pregătirile pentru apropiata conferință la nivel înalt a țărilor nealiniate va fi deosebit de important ca, în cadrul nealinierii, printr-un dialog deschis și democratic, să fie clarificate toate problemele litigioase esențiale. În această direcție — *a apreciat secretarul de stat al afacerilor externe* — sînt deosebit de importante următoarele probleme :

— consolidarea identității reale a politicii de nealiniere și, pe această bază, a solidarității și unității mișcării țărilor nealiniate ;

— prezența mai mare a principiilor nealinierii în soluționarea problemelor majore ale lumii contemporane și în căutarea căilor pentru rezolvarea celor mai periculoase crize mondiale ;

— extinderea spațiului nealinierii, acțiunea ei ca punct de sprijin al independenței și posibilității de dezvoltare autonomă a țărilor nealiniate, în raport cu diverse forme de presiuni, amestec și intervenții din exterior și cu toate formele de dominație și hegemonie ;

— acțiune mai insistentă în cadrul mișcării de nealiniere pentru găsirea mecanismului bunelor oficii în scopul soluționării litigiilor și conflictelor armate între țările nealiniate și aplicarea mai consecventă a principiilor nealinierii în relațiile reciproce ;

— respingerea fermă și consecventă a tuturor încercărilor care duc la divizarea și scindarea mișcării pe baze ideologice sau de altă natură ;

— adîncirea platformei politice a nealinierii ca bază pentru căutarea căilor concrete de introducere și promovare a elementelor și sistemului noii ordini economice, punînd un accent deosebit pe consolidarea colaborării și pe sprijinirea pe forțe proprii între țările nealiniate și țările în curs de dezvoltare ;

— dezvoltarea continuă și consolidarea relațiilor democratice în cadrul mișcării, a modului democratic de adoptare a deciziilor, cu participarea, într-o măsură cît mai mare, a tuturor țărilor membre la toate verigile mișcării de nealiniere.

(După **Agenția Taniug**)

TOKIO

Alegerile locale — o primă secvență

Prima rundă a alegerilor locale din Japonia nu a beneficiat de condiții meteorologice prea favorabile. Vremea ploioasă și friguroasă ar fi fost — consideră o serie de comentatori — motivul principal al slabei participări a electoratului nipon. Din cei 80 milioane de alegători chemați la urne, nu s-au prezentat decît 55,15 la sută.

Cu toate acestea, confruntarea electorală de duminică nu și-a diminuat interesul și, mai ales, eventualele implicații asupra tabloului politic japonez al anilor '80. A fost întîiul eveniment intern de amploare de la instalarea, în decembrie, a noului premier, Masayoshi Ohira. Cu acest prilej, au fost desemnați guvernatorii a 15 prefecturi, membrii a 44 de adunări prefecturale, primarii marilor orașe Kawasaki și Saporo, precum și membrii adunărilor municipale din opt orașe importante.

Ryokichi Minobe (în centrul imaginii, în timpul unei recente întruniri electorale) își încheie, după 12 ani, mandatul de guvernator al capitalei nipone

Alegerile pentru funcția de guvernator al capitalei nipone au avut, cum este firesc, o atracție particulară. După 12 ani în fruntea municipalității tokiote, Ryokichi Minobe, profesor de economie, s-a retras, la vîrsta de 75 de ani, din competiție. Succesorul său va fi Shunichi Suzuki (68 de ani), expert financiar și fost viceguvernator al metropolei. Sprijinit de Partidul liberal-democrat, de guvernămînt, și de Komeito și Partidul socialist-democratic, Suzuki moștenește de la predecesorul său un ansamblu de importante reforme sociale, cu efecte benefice asupra locuitorilor capitalei, dar și o situație financiară destul de dificilă. Recesiunea economică a lovit, în anii '70, numeroase întreprinderi mici, iar deficitul bugetar al municipalității se ridică, în prezent, la 270 miliarde yeni.

Osaka, marele oraș din vestul Japoniei, va avea și el un nou guvernator, Sakae Kishi. Din cele 15 prefecturi, 14 au fost cîștigate de candidații coaliției partidului de guvernămînt cu partidele centriste. Observatorii politici au remarcat, cu ocazia recentelor alegeri, un fenomen practic inexistent în ultimii ani : realizarea unor alianțe locale între liberal-democrați și formațiuni ale opoziției centriste.

În ceea ce privește scrutinul pentru cele 44 de adunări prefecturale, un comunicat publicat marți în cotidianul „Akahata" relevă că Partidul Comunist din Japonia a obținut „un succes remarcabil". Comuniștii și-au sporit numărul de locuri la acest nivel — cît și în adunările municipale — cu 38. Documentul subliniază necesitatea de a întări, în continuare, coeziunea forțelor progresiste nipone în vederea apărării intereselor oamenilor muncii.

Opțiunile exprimate de alegătorii japonezi au sugerat observatorilor de la Tokio posibilitatea ca premierul Masayoshi Ohira să anunțe, în toamna viitoare, dizolvarea Dietei. Aceste rezultate oferă, însă, doar un tablou incomplet pînă la desfășurarea celei de-a doua etape a alegerilor locale, la 22 aprilie, cînd vor fi desemnați primarii și membrii consiliilor municipale din 150 de orașe și din numeroase alte localități urbane și rurale mai mici.

M. N.

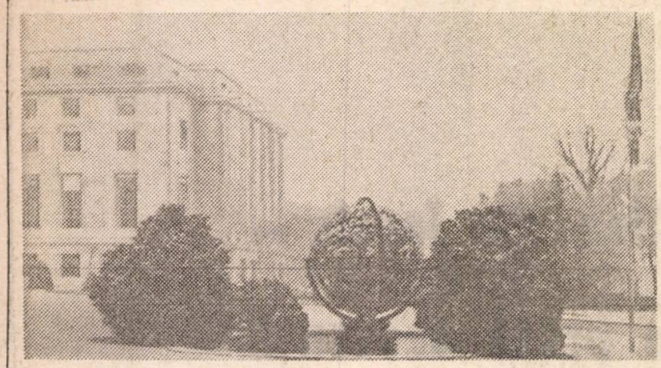

Stranie dimineață de primăvară la Geneva. „Zodiacul" din parcul Palatului Națiunilor Unite continuă să fie acoperit de zăpadă, asemenea celor mai multe monumente și grădini ale orașului, dar lumina solară pare a aparține altui anotimp

Demografie

Cum va evolua situația demografică mondială în acest ultim sfert de secol XX ? Potrivit unui raport pe 1979, prezentat Consiliului economic și social al O.N.U., ea manifestă unele semne de schimbare față de ceea ce s-a petrecut anterior. Astfel, dacă cel de-al treilea sfert al secolului XX a fost marcat de o accelerare fără precedent a creșterii demografice mondiale (de la 2,5 miliarde locuitori la patru miliarde), s-a putut constata, ulterior, o anumită „încetinire", chiar dacă „procesul nu s-a inversat notabil în țările în curs de dezvoltare". Potrivit previziunilor cuprinse în raport, ritmul de creștere demografică globală, evaluat în prezent la circa 1,8 la sută, va cunoaște o diminuare, mai întîi lentă, apoi marcată, spre sfîrșitul deceniului 1980–1990, pentru a atinge circa 1,5 la sută spre sfîrșitul secolului. Conform noilor aprecieri, populația globului ar urma să atingă, în anul 2000, circa 6,2 miliarde locuitori, ceea ce înseamnă cu aproximativ 40 milioane mai puțin decît lăsau să se întrevadă previziunile efectuate în urmă cu cinci ani.

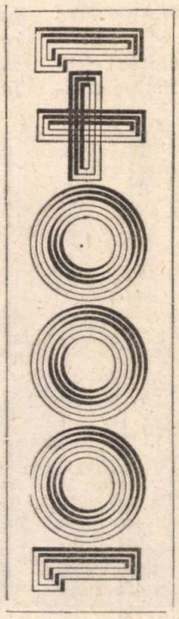

Regina Margrethe a Danemarcei, însoțită de președintele Austriei, Rudolf Kirchschlaeger, s-a aflat, săptămîna trecută, printre oaspeții Casei tezaurului imperial din Viena, cu ocazia unei vizite oficiale efectuate în capitala austriacă

Reconstituire

„Jacques Gauvin, pictor, alias Sandro Pertini, avocat în exil, sînteți acuzat de a fi instalat un post de radio clandestin pe teritoriul francez, delict posibil de o condamnare la cinci ani închisoare". Această acuzație a fost formulată, în urmă cu 50 de ani, împotriva actualului președinte al Republicii Italiene de către un tribunal francez. Pentru necesitățile radiodifuziunii de stat italiene, procesul amintit a fost reconstituit, recent, în cadrul unei emisiuni intitulate „Inocent sau vinovat". În 1929, Sandro Pertini, refugiat în Franța, după ce a facilitat fuga din Italia a conducătorului socialist Filippo Turati, a compărut în fața tribunalului din Nisa în legătură cu emisiunile realizate împotriva regimului fascist din Italia. Tribunalul a hotărît achitarea, dînd, astfel, deplină viabilitate declarațiilor inculpatului, care a spus la proces : „Distrugînd orice libertate, fascismul a ridicat între noi și țară un adevărat zid. Radioul, această mare descoperire a științei, ne-a permis să rămînem uniți, pe calea undelor, cu tovarășii și prietenii care, ca și noi, așteaptă revenirea marii zile a libertății".

Circa 400 de persoane și-au manifestat, pe străzile Amsterdam-ului și în fața birourilor companiei aviatice sud-africane, protestul împotriva condamnării la moarte a lui Solomon Mahlangu, membru al Congresului Național African, militant al rezistenței contra politicii de apartheid, de către regimul rasist de la Pretoria. Executarea militantului sud-african a provocat un val de indignare în rîndul opiniei publice progresiste din întreaga lume

Acord

R.P. Chineză și Japonia au convenit, recent, să prelungească pînă în 1990 acordul comercial bilateral semnat la 16 februarie anul trecut, pentru perioada 1978–1985, și să sporească valoarea exporturilor fiecărei părți de la 10 000 milioane la 20 000–30 000 milioane dolari, transmite agenția „China Nouă". Acordul în acest sens a fost semnat la Tokio de președintele Comitetului chinez pentru acordul pe termen lung, Liu Xiwen, și de omologul său japonez, Yoshihiro Inayama.

De asemenea, părțile au convenit să continue convorbirile, în anul 1981, pentru a decide cantitatea de țiței și cărbune pe care China o va exporta în Japonia după 1983.

Tokio. Întrevedere a premierului nipon Masayoshi Ohira cu Deng Yingchao, vicepreședintă a Comitetului Permanent al Adunării Naționale a Reprezentanților Populari a R. P. Chineze, văduva fostului premier Zhou Enlai, aflată în Japonia într-o vizită oficială de 12 zile, în fruntea unei delegații parlamentare chineze

Schimbări

Noul prim-ministru al Mauritaniei, locotenent-colonelul Ahmed Ould Bouceif, a declarat, într-un interviu acordat agenției „France Presse", că recenta instalare la putere, în această țară, a unui „Comitet Militar de Salvare Națională" a îmbrăcat caracterul unei „lovituri de stat". Acest act, a spus el, determină „profunde schimbări în cadrul puterii, atît ca formă, cît și ca fond. Principiile militare au fost restabilite". Bouceif a apreciat, în context, că asocierea anterioară cu civilii „a dat naștere unui sistem de guvernare inadecvat pentru înfruntarea dificultăților actuale ale țării".

Arme

Producătorii de arme din Israel se numără deja printre marii exportatori din lume — scrie revista americană „Business Week". Ministrul israelian al apărării, Ezer Weizman, a anunțat, recent, că producătorii israelieni de armament vor putea participa, în curînd, la licitații pentru contracte de apărare americane, împreună cu fabricanții din S.U.A. De fapt — menționează revista, referindu-se și la alte declarații făcute la Tel Aviv — exporturile constituie cheia dezvoltării industriei israeliene de armament. Anul trecut, exporturile de arme au atins 450 milioane dolari, ceea ce înseamnă 20 la sută din totalitatea exporturilor industriale ale Israelului. Ministrul apărării prevede că, în 1979, cifra va fi de 600 milioane dolari, cu 30 la sută mai mult decît în 1978, cînd vînzările au înregistrat o creștere de 44 la sută față de 1977. Industria aviatică israeliană, cu comenzi restante de 484 milioane dolari, negociază noi afaceri, în valoare de un miliard dolari, majoritatea privind vînzarea de avioane cu reacție de luptă de tip „Kfir".

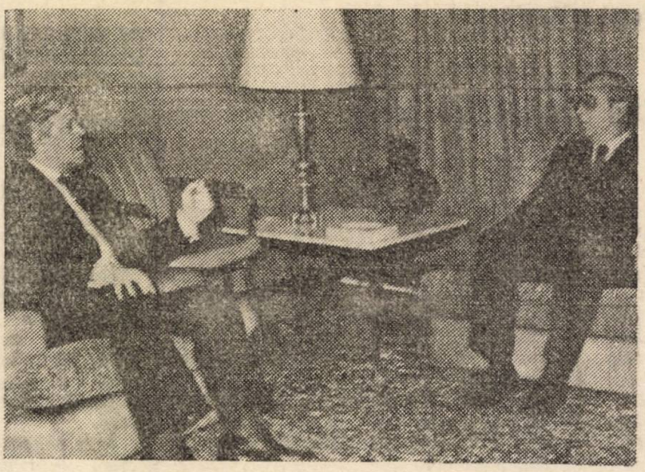

Președintele Braziliei, Joao Baptista de Figueireido, și cancelarul vest-german Helmut Schmidt, care a efectuat o vizită la Brasilia, au exprimat, într-un comunicat comun, hotărîrea celor două țări „de a respecta pe deplin acordul de cooperare nucleară semnat în 1975". Conform termenilor acordului — a cărui valoare este apreciată la peste 20 miliarde dolari — Brazilia ar urma să cumpere din R.F.G., pînă în 1990, opt reactoare nucleare, o uzină de îmbogățire a uraniului și o unitate de retratare. Cele două țări au semnat, pe de altă parte, un acord asupra transporturilor maritime și două protocoale prevăzînd acordarea de către R.F.G. a unor credite de 50 milioane mărci Braziliei, care vor fi folosite pentru executarea a două proiecte în nord-estul țării

Decan

Corespondentul revistei „Paris Match" pentru Națiunile Unite, Edouard Sommer, decan de vîrstă al ziariștilor acreditați pe lîngă O.N.U., a încetat din viață, la Geneva, la 96 de ani. Corespondentul cunoscutului săptămînal parizian era singurul ziarist încă în activitate care a asistat la ședința inaugurală a Societății Națiunilor, la 10 ianuarie 1920. El continua să participe, frecvent, la conferințele de presă săptămînale ale diferitelor organisme O.N.U. de la Geneva.

Interviu

„Sînt în stare să-mi asum în întregime responsabilitățile puterii. Este greșit să se pretindă că sănătatea mă împiedică să exercit funcțiile sau că prințul moștenitor Fahd mă împiedică să-mi asum responsabilitățile și să guvernez. Nu este adevărat că un conflict opune pe prințul Abdallah, al doilea vicepreședinte al guvernului, și pe prințul Sultan, ministrul apărării" — a declarat regele Khalid al Arabiei Saudite, într-un interviu recent publicat de săptămînalul „La Revue du Liban" și reluat de agenția „France Presse". În legătură cu prințul moștenitor Fahd, regele saudit a menționat că acesta „depune un efort perseverent și manifestă o loialitate deplină față de regat".

Avertisment

Premierul turc Bülent Ecevit, într-o conferință de presă neanunțată în prealabil, a dat, săptămîna trecută, un avertisment „elementelor din străinătate și din țară care intenționează să divizeze Turcia și să provoace evenimente similare celor petrecute în Iran" — transmite agenția A.P. „Elementele respective — a spus Ecevit — nu înțeleg cît de diferite sînt condițiile existente în Turcia", reamintind, în această ordine de idei, reformele de modernizare inițiate de Kemal Atatürk. El nu a precizat despre ce elemente anume este vorba, dar unii observatori — menționează agenția — au afirmat că s-ar fi referit la o manifestație care a avut loc în partea vestică a Turciei, organizată de Partidul Salvării Naționale (musulman).

O vastă operațiune antiteroristă a fost lansată, de curînd, în Italia. Pînă acum, potrivit primelor informații, la Padova și Roma au fost arestate în jur de 20 de persoane. Printre ele se află și un „ideolog" al mișcărilor extremiste, Toni Negri, împotriva căruia a fost lansat un mandat de arestare de către magistrații însărcinați cu „afacerea Moro". În imagine : copii de școală depunînd flori la mormîntul cunoscutului om politic italian, răpit și asasinat de „Brigăzile roșii" în urmă cu un an. Mormîntul lui Aldo Moro se află în localitatea Torrita Tiberina, la 37 km — nord de Roma

Destindere

Ministrul de externe francez, Jean François-Poncet, a apreciat, într-un interviu acordat publicației „La dépêche du midi", că destinderea „nu este un joc diplomatic, ci o necesitate. Nu există vreo alternativă la destindere". Ministrul francez a declarat că el refuză să accepte existența a două lumi — „una în care destinderea să constituie principiul de acțiune, iar alta în care să primeze raporturile de forță". Obiectivul diplomației franceze, a spus el, este de a înlocui confruntarea cu tratativele.

Neobișnuit

Experți americani au început un studiu amănunțit pentru a descoperi cauzele care au stat la originea accidentului suferit recent de un avion „Boeing 727" al companiei „Trans World Airlines", la bordul căruia se aflau 87 pasageri. În timp ce se deplasa de la New York la Minneapolis, avionul amintit a suferit o rostogolire de 360 grade, căzînd de la 9000 metri la o viteză supersonică. Datorită, probabil, faptului că pilotul a acționat dispozitivul de degajare a trenului de aterizare, ceea ce a dus la frînarea căderii libere, avionul a putut fi redresat la o altitudine de 4000 metri. Experții aviatici și oficialitățile guvernamentale au împărtășit opinia unanimă că este primul accident de acest fel din istoria aviației încheiat în mod fericit. „Miracolul — declara șeful Administrației Federale a Aviației, Langhorne Bond — constă în faptul că aparatul s-a menținut integru la o viteză atît de mare și în asemenea împrejurări".

Dezmințire

Primul ministru egiptean Mustafa Khalil a dezmințit, într-un interviu publicat de săptămînalul „Akhbar el Yom" și reluat de agenția „France Presse", zvonurile persistente despre recenta sa demisie. „Nu am demisionat și nici nu am această intenție" — a declarat primul ministru. El a menționat, în context, că a dorit să-și acorde cîteva zile de repaus, după participarea la negocierile finale din S.U.A. cu oficialitățile israeliene, și a arătat că a fost contactat prin telefon de către omologul său israelian, Menahem Begin, cu ocazia vizitei acestuia la Cairo.

Azil

Citînd surse demne de încredere, din localitatea Kano, agenția de presă sudaneză, reluată de agențiile „JANA" și „IPS", informează că fostul președinte al Ciadului, Felix Malloum, ar fi cerut azil politic în Nigeria.

Rubrică realizată de I. Madoșa

Tensiune în America Centrală

Teroare albă în Guatemala, unde comandourile paramilitare de extremă dreapta sînt atotputernice; recrudescență a acțiunilor de gherilă ale Frontului sandinist de eliberare, ce lasă să se întrevadă o nouă explozie sîngeroasă în Nicaragua; haos în Salvador, unde se succed răpirile și asasinatele politice; tensiuni sociale în Honduras; America Centrală, pămînt al vulcanilor, este un amenințător butoi cu pulbere.

Asasinarea la 22 martie, în centrul capitalei Guatemalei, a fostului primar Manuel Colom, de tendință social-democrată, ilustrează dramatic slăbiciunea din ce în ce mai mare a guvernului generalului Lucas García. La putere de mai puțin de un an, el a înmulțit promisiunile de liberalizare. Se declarase partizanul cauzei celor umili, țărani exploatați și supuși arbitrariului. El l-a ales vicepreședinte pe dr. Villagran Kramer, un liberal preocupat de a pune capăt ciclului de represiune și violență.

Sînt, însă, semne că situația continuă să se deterioreze. Sfîșiată, împărțită, supusă presiunilor ireductibililor din oligarhia funciară și militarilor de extremă dreapta, guvernul pierde teren. Dr. Villagran Kramer, descurajat, intenționează să demisioneze, admițînd neputința autorităților de a face față agresivității crescînde ale brigăzilor morții și „armatelor" secrete anticomuniste, versiunea din 1979 a „Miinii albe" din anii '60, organizată, la vremea aceea, în scopul de a se pune capăt mișcărilor de gherilă ale stîngii. Ofensiva sandiniștilor în Nicaragua îi incită, de altfel, pe susținătorii statu quo-ului din Guatemala să perpetueze represiunea și să facă totul pentru a se evita „contaminarea", exploatîndu-se astfel nehotărîrea generalului Lucas García.

Aproape de victorie, în Nicaragua, anul trecut în septembrie, conducătorii mișcărilor de luptă armată au fost constrînși să-și revizuiască strategia. Generalul Somoza părea să fi reușit să exploateze disensiunile dintre adversarii săi; frontul moderat — reunind mica burghezie de afaceri, neliniștită de perspectiva unei victorii prea categorice a revoluționarilor sandiniști — s-a divizat. Această dizlocare a fost accelerată de eșecul tentativei de mediere din partea Organizației Statelor Americane. Ezitînd între dorința de a se debarasa de Somoza — aliatul fidel, devenit jenant — și teama de a favoriza accesul la putere al unui regim revoluționar de stînga, Statele Unite au ales o cale de mijloc, mizînd, la Managua, pe personalități ale lumii de afaceri, ce nu beneficiază de nici un sprijin popular.

Dacă impasul politic îi permite generalului Somoza să se mențină la putere, el favorizează, în același timp, regruparea adversarilor săi cei mai fermi. Cele trei tendințe ale Frontului sandinist au reînnoit pactul lor de unitate de acțiune. Generalul Somoza n-a mai putut se pare să ignore suspendarea, parțială încă, a ajutorului militar al Statelor Unite. Acesta ar fi motivul precipitatei sale plecări în S.U.A., la 8 aprilie, a doua zi după devalorizarea monedei naționale, cordoba, care — prima oară în cincizeci de ani — a declanșat o creștere a prețurilor cu 40 la sută. Pe de altă parte, sandiniștii, care se pare că dispun azi de cinci mii de luptători, și-au întărit, și ei, forța de șoc.

În timp ce Somoza se află în Statele Unite, de la Managua sosesc știri privind o nouă ofensivă a forțelor sandiniste: orașul Esteli (150 km nord de capitală) se află în mîinile sandiniștilor. Populația estimează că actuala ofensivă este comparabilă cu cea din septembrie 1978. Se afirmă, de asemenea, că orașele Condega și El Sauce (respectiv 170 km la nord și 120 km la sud de Managua) au fost ocupate de forțele sandiniste. Din Kansas (S.U.A.), Anastasio Somoza declară presei că forțele guvernamentale „mențin controlul situației", în timp ce opozanții sandiniști „sînt pe cale să-și joace ultima carte"...

Pentru a face față acestei amenințări, conducătorii celor patru regimuri militare din regiune (Guatemala, Honduras, Salvador, Nicaragua) își amplifică contactele. Și fac planuri...

(După **Le Monde**)

CONTRAPUNCT

Mîini îndemînatice

Izvorîte din nostalgia ciorapului tricotat de andreaua bunicii, moda lui „Do-it-yourself" cucerește lumea. Se meșterește pretutindeni, cu o frenezie nebănuită, tot ceea ce comerțul pune la îndemîna micilor constructori sub această seducătoare rețetă.

Mai ingenios ca oricînd la acest capitol, comerțul american s-a văzut, totuși, depășit de John Aristotle Philips. Mînat de năvalnica pasiune a mîinilor îndemînatice, tînărul student de la facultatea de fizică din Princeton a pus la punct, anul trecut, lucrînd, în umila-i cămăruță de becher, cu o migală demnă de invidiat, schema unei bombe atomice. A găsit absolut tot ce-i era necesar pentru aceasta în biblioteca facultății. Folosindu-i desenul — se arăta îngrijorat la culme Pentagonul — oricine înzestrat cu o îndemînare medie ar fi putut meșteri o bombă atomică de calibrul celei aruncate asupra orașului Nagasaki. Cu condiția, firește, de a dispune de materialul fisionabil și instalațiile necesare procesului de producție. Ceea ce, potrivit experților, n-ar constitui un obstacol insurmontabil pentru alți pasionați ai lui „Do-it-yourself"...

Perseverența oferă, însă, micilor constructori satisfacții și mai înalte. Este concludent, în acest sens, exemplul recent oferit de ziaristul Howard Morland, colaborator al revistei „The Progressive" (tiraj 40 000 de exemplare) și, după cum se vede, membru activ al cercului mîinilor îndemînatice din S.U.A. După șase luni de documentare intensă, într-o serie de biblioteci publice, el a fost capabil să facă o descriere detaliată a modului de realizare practică a bombei cu hidrogen. Descriere de care cercurile largi ale amatorilor de „Să construim singuri" s-au văzut frustrate, întrucît judecătorul federal Robert W. Waren, din Milwaukee, a interzis apariția ei, sub motivul că publicarea de informații privind fabricarea și funcționarea bombei cu hidrogen prejudiciază interesele securității S.U.A. Și că un articol conținînd un asemenea „Know-how" ar face incontrolabil pericolul construirii unei bombe cu hidrogen în condiții artizanale.

De fapt, John Aristotle Philips și Howard Morland, remarcă ziarele americane, tocmai asta au și dorit.

Să avertizeze împotriva imensei primejdii pe care o reprezintă, pentru oameni, hobby-ul construirii bombelor...

Vasile Crișu

Contactele interasiatice la nivel înalt au cuprins, săptămîna trecută, și vizita efectuată în Thailanda de către președintele Republicii Bangladesh, Ziaur Rahman (care strînge mîinile unor rezidenți bengalezi din Bangkok), împreună cu soția sa. Vizita a avut loc la invitația regelui Bhumibol Adulyadej (dreapta) și a reginei Siriket, care i-au întîmpinat pe oaspeți la aeroport

Memoriile lui Hervé Alphand

Rezistența antifascistă — istorie și diplomație

La 14 iunie 1941, Hervé Alphand, atașat financiar pe lîngă ambasada din S.U.A. a guvernului de la Vichy, își prezenta în scris demisia pentru a se alătura, la Londra, generalului Charles de Gaulle. Primind scrisoarea, Robert Lacour-Gayet, un coleg mai vechi la inspecția de finanțe[1]*, trimis acolo să-l supravegheze, remarca surprins :*

— „Ești primul inspector de finanțe care a procedat astfel !

— Da, rămîne un loc liber", îi răspunse Alphand.

Scurtul schimb de cuvinte era semnificativ pentru importanța hotărîrii luate de Hervé Alphand, descendent dintr-o familie de slujitori ai statului, care numărase printre înaintași un procuror al regelui, un colonel în timpul primului Imperiu, pe unul din edilii ce înfrumusețaseră parcurile Parisului sub Imperiul al doilea și în primii ani ai Republicii. Chiar tatăl său era un vechi diplomat, distins cu titlul de Ambasador al Franței[2]*. Era firesc ca un asemenea gest de răzvrătire să nu fie înțeles : „Trebuie să mărturisesc, nota Hervé Alphand mai tîrziu, că părinții mei, de care eram atît de sigur, nu-mi înțeleg gestul; o scrisoare de-a mamei mă umple de uimire..."*

Hărăzit unei strălucite cariere, Hervé Alphand devenise inspector de finanțe în 1930, înainte de a împlini vîrsta de treizeci de ani. În 1933 eram numit sub-șef de cabinet al ministrului de finanțe, în 1934 conducea o misiune economică în Turcia, iar, în perioada 1935—1937, îndeplinea deja funcția de șef de cabinet al ministrului de finanțe, apoi cea de director de cabinet al ministrului comerțului. Devenit, în 1937, director al acordurilor economice, în Ministerul Comerțului. Hervé Alphand ajunsese să fie etichetat în 1940, de către conducătorii regimului de la Vichy, drept „prea rezistent" și ostracizat la ambasada din Washington. Fusese o imprudență folosită fără șovăire de Alphand, a cărui carieră a continuat în rîndurile forțelor „Franței Libere" și, apoi, în administrația renăscută a republicilor a patra și a cincea. Devenit directorul afacerilor economice ale Comitetului Francez pentru Eliberarea Națională, condus de generalul de Gaulle la Londra, după debarcarea trupelor aliate în Franța, Alphand a fost numit, în 1944, director general al afacerilor economice din Ministerul de Externe, apoi, în 1950, Ambasador al Franței, asemenea tatălui său. Hervé Alphand a reprezentat Franța la Consiliul N.A.T.O. de la Londra pînă în 1954, la O.N.U. în perioada 1955—1956, iar, în următorii nouă ani (1956—1965), a îndeplinit funcția de ambasador la Washington. A revenit în Franța ca secretar general al Ministerului de Externe, retrăgîndu-se din viața politică în 1973, la limita de vîrstă.

În 1977, Hervé Alphand a publicat, sub forma unui jurnal intitulat L'Etonnement d'être *(Mirarea de a fi), cele nouă caiete de însemnări despre evenimentele trăite și oamenii cunoscuți de el în toată această perioadă. Participant și martor al istoriei, interlocutor al unor personalități de talia lui Charles de Gaulle sau John F. Kennedy, Hervé Alphand adaugă valorii documentare de prim ordin a însemnărilor sale limbajul ales și finețea psihologică a unui experimentat diplomat.*

În cele ce urmează, vom încerca să înfățișăm cîteva fragmente din jurnalul lui Hervé Alphand, cu speranța că mărturia acestui activ participant la evenimente va îmbogăți, pentru cititorii revistei noastre, tabloul uneia din cele mai agitate epoci ale istoriei contemporane.

Covîrșitoarea personalitate a lui Charles de Gaulle, credința sa în viitorul Franței, tenacitatea cu care s-a impus ca reprezentant al unei țări luptătoare, înfruntînd resentimentele aliaților și criticile celorlalți politicieni francezi expatriați, a însemnat și pentru Hervé Alphand „soluția unică", nu numai pentru Franța, ci și pentru propria lui conștiință, nevrînd să se supună unui guvern-marionetă. Numele generalului de Gaulle, de care avea să fie legată toată cariera lui politică, a fost asociat cu speranța, de tînărul diplomat, încă din primele zile ale „dezastrului". Hervé Alphand nota, la 22 mai 1940, în timp ce Quai d'Orsay-ul, din ordinul statului major, își distrugea arhivele :

„Cumnatul meu, Claude Bouchinet-Serreulles[3], atașat la Marele Stat Major, tocmai a efectuat o rapidă inspecție a cîmpurilor de luptă. Vine de acolo distrus. Peste tot n-a văzut decît imaginile unor comandamente complet dezorientate și ale unei populații care fugea disperată. Din cîte spune el, în această mare derută nu există decît un punct de sprijin care mai rezistă, în zona Saint Quentin-Laon, unde comandă generalul de Gaulle. Cumnatul meu mă imploră să-i spun asta lui Paul Reynaud[4], pentru ca lui de Gaulle să i se încredințeze răspunderi mai mari. Nu-l cunosc, nu l-am văzut niciodată, știu doar că a scris niște cărți care n-au plăcut șefilor lui. Atunci, în fața insistențelor lui Serreulles, neputînd să mă duc eu însumi la primul ministru, fac o nebunie : mă duc să-l văd, împreună cu cumnatul meu, pe Anatole de Monzie[5], căruia îi înfățișăm un tablou convingător al situației, insistînd asupra necesității de a i se acorda mai mari competențe generalului de Gaulle. Își ia pălăria și bastonul, și-i cere o întrevedere lui Paul Reynaud. Nu știu ce va ieși din inițiativa noastră, dar orice gest îmi pare azi tardiv, nefiind decît un semn al amplorii dezastrului".

Trimis, curînd după aceea, în postul de atașat financiar la Washington, unde trebuia să înfrunte ostilitatea americanilor, fiind primul reprezentant oficial al guvernului colaboraționist de la Vichy, Hervé Alphand era chinuit și de gîndul că, în patrie, ai lui sufereau sub ocupație. „Mi-e rușine de pîinea albă, de unt, de mașina mea", nota el. Declarația amiralului Darlan[6], potrivit căreia Franța trebuia să dorească o victorie a naziștilor, întrucît o victorie engleză ar transforma țara într-un dominion, a pus capăt ezitărilor : „Nu mai pot rămîne funcționar al acestui guvern. Încep să redactez o scrisoare, care-i va înfățișa ambasadorului motivele demisiei mele... Este adevărat că, din toți strămoșii mei, de la începutul secolului al XVIII-lea, care au servit statul sub diferitele lui forme, în două sute cincizeci de ani, voi fi primul care o rupe cu tradiția familiei. Dar mai există oare un stat francez ?" Din nou, de Gaulle îi apărea ca „soluția unică", chiar dacă pentru Hervé Alphand aceasta însemna, pentru moment, sfîrșitul carierei : „Iau din nou contactul cu obișnuiții metroului și tramvaiului, părăsesc apartamentul din Hampshire House pentru o casă sordidă, micile restaurante la modă pentru birturile de un dolar. Este amuzant să-ți lichidezi trecutul la treizeci și patru de ani pentru a încerca să-ți faci o viață nouă pornind de la zero..." Mulți dintre colegi îi aprobau gestul : „L-am revăzut ieri pe Jean Monnet[7], scria Alphand în iulie 1941. Spiritul său clar îmi lămurește situația... E de părere că hotărîrea mea de a adera la Franța Liberă constituie de fapt cea mai bună soluție. Totuși, aceasta nu-l împiedică să-i reproșeze generalului de Gaulle că „face politică" și că nu se mulțumește

După ce a fost avansat la gradul de general, de Gaulle a fost numit, la 6 iunie 1940, subsecretar la Ministerul Apărării Naționale

[1] Inspector de finanțe : membru al Inspecției generale a finanțelor, unul din cele mai importante corpuri ale funcției publice din Franța, din care sînt selecționați înalți funcționari în toate instituțiile guvernamentale.

[2] Ambasador al Franței : titlu reprezentînd cea mai înaltă treaptă în ierarhia diplomatică franceză, similar cu titlul militar de mareșal al Franței ; a nu se confunda cu funcția de ambasador exercitată de regulă de diplomați cu rangul de ministru plenipotențiar.

[3] Cumnatul lui Hervé Alphand a deținut mai multe funcții în aparatul de stat francez în perioada 1942—1951, după care a trecut în sectorul financiar particular.

[4] Om politic francez, prim-ministru în perioada martie-iunie 1940. A fost deportat în Germania în 1942, iar după război a devenit șeful partidului republican independent.

[5] Ministru de finanțe în guvernele conduse de Edouard Herriot și Paul Reynaud.

[6] Jean-François Darlan (1881—1942), amiral francez căruia guvernul de la Vichy i-a încredințat comanda armatei. După debarcarea aliaților în Africa de nord, s-a raliat acestora, devenind înalt comisar al coloniilor franceze din nordul și vestul Africii. A fost asasinat la 24 decembrie 1942, iar asasinul său prins și executat la 26 decembrie.

[7] Om politic francez, expert economic de renume mondial. A militat consecvent pentru uniunea economică a țărilor Europei, fiind considerat „părintele" Pieței comune. A murit la 16 martie a.c.

să fie șeful unei legiuni combatante, ci vrea, într-un cuvînt, să pregătească un guvern. Acest demers, după părerea lui, nu se bucură de adeziunea americanilor. Totuși, mă îndeamnă să plec la Londra și să mă pun la dispoziția generalului".

Ajuns în Marea Britanie abia în septembrie, după o călătorie îndelung amînată și după înfruntarea cu serviciile de imigrare însărcinate pe vremea aceea să împiedice infiltrarea pe teritoriul englez a spionilor trimiși de serviciul german, Hervé Alphand nota în jurnalul său, la 6 septembrie 1941, primele impresii despre șeful Franței Libere și despre cei pe care avea să-i servească de atunci înainte :

„Duminică după-amiază, generalul de Gaulle mă primește la Carlton Gardens. El însuși abia a venit de dimineață din Siria. În biroul lui, cu lambriuri lăcuite, stă în picioare în uniformă.

Sînt uimit de acest trup mare, de fruntea mică, de bărbia trasă. Pleoapa cade peste extremitățile ochilor, o șuviță de păr cade pe frunte. Vocea e gravă, lentă, puțin tărăgănată. Cred că între noi nu s-a stabilit nici un «contact» la această primă discuție.

Îi spun că îi stau la dispoziție pentru orice sarcină dorește să-mi încredințeze. Îmi răspunde că planurile lui cu privire la mine constau în a mă însărcina cu conducerea serviciilor financiare sau economice ale Comitetului, că ar dori să mă vadă într-un post important, dar că pentru moment voi fi «însărcinat cu misiuni», titlu vag și destinat să nu trezească susceptibilități. Vorbim de America, apoi de Paul Reynaud și de intrigile care l-au înconjurat într-o perioadă fatală pentru Franța. Simt însă că nu are chef să reînvie acest trecut.

Omul îmi pare de fapt animat de o singură grijă, cea a misiunii lui, care este aceea de a reintroduce Franța în război.

Dacă, repet, nu mă surprinde ceea ce găsesc la Londra în rîndul francezilor, în schimb starea de spirit a englezilor față de noi mă tulbură. Vin aici plin de elan pentru a participa la luptă sub ordinele generalului de Gaulle ; ambasadorul englez la Washington îmi spune el însuși : «Nu aveți altă soluție mai bună decît să vă alăturați Franței Libere». Și toți englezii întîlniți de cinci zile încoace îl critică violent și deschis pe general și pe colaboratorii săi. Este limpede că de Gaulle îi irită puternic pe englezi, nu pentru că ar fi cîtuși de puțin neloial față de ei, ci pentru că reprezintă interesele Franței, care nu coincid în toate cazurile cu cele ale aliaților ei, și pentru că manierele lui sînt bruște, foarte departe de diplomația clasică. Unii dintre cei care-l înconjoară detestă Anglia sau caută să-și satisfacă vreo ambiție personală.

Frederick Leith-Ross, marele patron al blocus-ului, îmi spune despre general că nu este «înțelept», că ar trebui găsit cineva care să-i interpreteze gîndurile pentru englezi. Pe scurt, există aici tensiuni serioase, care nu apăreau în imaginea pe care mi-o făceam în Statele Unite..."

Angrenat, împreună cu ceilalți membri ai Comitetului, în efortul de a cîștiga sprijinul aliaților și de a-l face acceptat ca unic reprezentant al Franței, Hervé Alphand avea să resimtă nu o dată efectele intransigenței generalului față de tot ceea ce ar fi putut însemna o știrbire cît de mică a prestigiului Franței, precum și neplăcutele consecințe ale atitudinii lui de Gaulle față de englezi și de americani :

„Discuțiile mele cu Tixier[8], recent sosit de la Washington, unde ne reprezintă, precum și incidentele din ultimele zile mă conving că Franța Liberă se apropie de o cotitură periculoasă. Dacă nu se aduc schimbări în metode și precizări în ce privește intențiile noastre reale de viitor, dragii noștri aliați ne vor lăsa să ne ofilim pînă ne vom da sufletul de tot. Aș vrea să-i spun generalului gîndurile mele, ceea ce nimeni, mi se pare, nu îndrăznește să facă de cînd sînt eu la Londra", scria Alphand la 23 martie 1942. Avea să recunoască însă, la 2 mai, dificultatea realizării practice a unei asemenea intenții :

„Încă n-am avut ocazia să-i spun lui de Gaulle tot ceea ce proiectasem, dar am insistat de mai multe ori asupra necesității unei metode mai suple și a unei declarații precise privind revenirea la legile republicii. Nu știu în ce măsură îl voi influența, căci rigiditatea sa, care merge pînă la lucrurile cele mai mărunte, face parte din politică și din personaj. El ne asigură că însăși slăbiciunea în care se găsește patria noastră îl obligă să fie intransigent". La 28 mai, Alphand scria triumfător :

„Mi-am vărsat, din nou, tot focul la de Gaulle. Își propunea să expună deschis presei motivele anglofobiei și a americanofobiei lui. Rezultatul întrevederii destul de furtunoase: se hotărăște să suprime din conferința lui de presă toate aluziile agresive la adresa Foreign Office-ului și a Departamentului de Stat. Răspunsurile pe care le dă ziariștilor fac cea mai bună impresie".

Urmările acestei atitudini nu s-au lăsat așteptate, permițîndu-i lui Alphand să noteze, cu satisfacție, la 12 iulie 1942:

„Săptămîna aceasta Statele Unite ne-au recunoscut ca «autoritate militară» care continuă războiul și reprezintă rezistența franceză. Se vorbește despre o călătorie a generalului de Gaulle la Washington, foarte curînd".

Străduindu-se, cu ajutorul membrilor Comitetului, să cîștige sprijinul economic și militar al aliaților, de Gaulle se arăta, în același timp, preocupat de viitorul politic al Franței, viitor pe care era convins

La 18 iunie 1940, de Gaulle se adresa francezilor, de la Londra, prin intermediul postului de radio B.B.C.

că el îl va determina. Hervé Alphand nota, în acest sens, la 30 decembrie 1942 :

„Ieri de Gaulle mi-a spus :

— Nu există decît două soluții alternative : Pétain-Vichy sau Republica. Este atît de adevărat încît americanii au fost obligați să folosească în Africa mitul lui Pétain ; Darlan s-a declarat urmașul lui, Giraud[9] s-a declarat și el urmașul lui, dar Pétain l-a dezavuat. Atunci ce mai rămîne? Republica, adică noi, cei care o continuăm, noi care reprezentăm speranța franceză, cărora li s-au alăturat coloniile, pentru care au murit patrioți, noi care n-am încetat niciodată să ne batem pentru că noi sîntem urmașii republicii. Deci nouă, cu voie sau fără voie, automat, ne va reveni puterea, puterea provizorie pe care o vom împărți cu toți francezii, fără a-i exclude decît pe trădători. Nimic solid nu se poate construi în afara acestei scheme, pentru că ea corespunde dorințelor Franței.

— Dar ce se va întîmpla în Africa de nord, care nu este Franța ?

— 10-15 la sută sînt în mod sincer pétainiști. N-au să-l urmeze nici pe Giraud, nici pe de Gaulle. 20—25 la sută sînt în mod sincer patrioți și gaulliști ; mai rămîn 60 la sută indiferenți — care devin pe zi ce trece gaulliști. Giraud și chiar Noguès o înțeleg. Noguès la coborîrea din avion, la Alger, după asasinarea lui Darlan, n-a declarat oare «trebuie să ne înțelegem cît mai curînd posibil cu de Gaulle» ?

— Care este formula dorită în prezent de americani ?

— A fost mai întîi cea a federației, contrară tradiției franceze a republicii, una și indivizibilă. Acum ar fi mai degrabă vorba de subordonarea lui de Gaulle față de Giraud, ceea ce este imposibil, căci Giraud nu se declară continuator al republicii și nu a angajat masele în rezistență.

— Și care este formula dv. ?

— Giraud general comandant, un comitet național lărgit sub președinția mea, grupînd francezii cei mai de seamă care n-au colaborat, care să exercite provizoriu puterea politică. Pînă în două săptămîni, americanii vor cădea de acord.

— Știți că ei vă consideră un om de o asemenea intransigență încît cu el nu se poate discuta ?

— Nu pot negocia interesele fundamentale ale Franței.

— N-ar putea exista o etapă de tranziție, care ar consta într-un duumvirat de Gaulle—Giraud, el rămînînd în domeniul militar iar dv, ocupîndu-vă de viața civilă ? Cu autoritatea dv., ați ajunge repede să conduceți în totalitate eforturile franceze.

— Soluția șchoapătă.

— Cîteodată trebuie să șchiopătăm înainte de a merge drept. La Roma existau uneori doi consuli.

— Dar în Franța a existat un Prim Consul".

Preocupările lui de Gaulle nu fuseseră determinate doar de grija sa pentru ceea ce ar fi urmat după terminarea războiului. Generalul, și odată cu el și ceilalți membri ai Comitetului, înțelegeau că Franța trebuia să fie unică, chiar împotriva manevrelor aliaților ei care, sprijinind în fiecare parte a lumii o altă grupare de rezistență, nu urmăreau decît, după cum îi spunea lui Alphand un diplomat canadian, „să vă culeagă Africa cu cît mai puține cheltuieli".

Prezentare și note
Maria Ilie

(Va urma)

---

[8] Adrien Tixier, reprezentant al Comitetului la Washington, după război a deținut funcția de ministru de interne în primul guvern prezidat de Charles de Gaulle.

[9] Henri Honoré Giraud, general francez capturat de germani în ambele războaie mondiale, de fiecare dată a reușit să evadeze. În 1942 a debarcat în Africa de nord odată cu trupele aliate, devenind înalt comisar al coloniilor după asasinarea lui Darlan. Rival al lui de Gaulle, a împărțit pentru scurt timp cu aceasta președinția Comitetului național de eliberare (1943).

[10] Charles Noguès, comandant al trupelor franceze din Maroc, s-a opus în 1942 debarcării aliaților în Africa, încetînd ulterior rezistența și subordonîndu-se amiralului Darlan. În iunie 1943 a demisionat, rămînînd în Portugalia pînă la eliberare.

Navetă spațială

Coriolan Pătrașcu, Cluj-Napoca. Naveta spațială americană este adeseori confundată cu unul din elementele sale, „vehiculul orbital", denumit și „Orbiter". Acest element în formă de avion cu aripi Delta este în același timp partea cea mai spectaculoasă și cea mai importantă a navetei. El are lungimea de 37,2 m, anvergura de 23,1, și greutatea fără încărcătură de 68 tone. Cabina sa, situată în partea din față, poate găzdui în două compartimente, situate la niveluri diferite, pînă la șapte persoane (doi piloți, unul sau doi specialiști ai misiunii și trei sau patru pasageri specialiști în probleme științifice diferite de zborul spațial). Conteinerul se află în partea centrală și are lungimea de 18,5 m și diametrul 4,6 m. În partea posterioară se află grupate cele trei motoare principale și două moduluri propulsive de manevră. Vehiculul orbital este conceput pentru a naviga în spațiu și a ateriza pe Pămînt ca un avion. El a fost proiectat pentru circa 100 de folosiri consecutive. Dar el nu se poate plasa singur pe orbită. Pentru aceasta i se adaugă la plecare două rachete auxiliare cu combustibil solid și un enorm rezervor exterior. Rachetele auxiliare sînt cele mai mari rachete de acest tip realizate pînă acum. Ele dezvoltă o forță reactivă unitară de 1 300 tone timp de 124 secunde, după care sînt largate și cad în Atlantic. De acolo sînt recuperate și recondiționate deoarece ele trebuie să servească de circa 20 de ori. Naveta singură nu poate transporta o încărcătură utilă la o înălțime mai mare de 1 200 km. Pentru a lansa sateliți pe orbite geostaționare (la 36 000 km înălțime deasupra Ecuatorului) ea trebuie să transporte în conteinerul său unul sau mai multe etaje superioare. Inițial, acest etaj trebuia să fie așa-numitul „remorcher spațial", reutilizabil ca și naveta însăși. Dar acest proiect a fost abandonat pentru economii. El a fost înlocuit de unele trepte superioare nereutilizabile, mai ieftine de conceput dar mai scumpe de utilizat.

Doru Constantin, Balș. Iată cîteva date solicitate privind producția de petrol din Africa: Libia ocupă primul loc cu 95,5 milioane tone (față de 103,15 milioane în 1977). Este urmată de Nigeria cu 95 milioane (în 1977 era pe primul loc cu 104 milioane tone), Algeria — 59 milioane tone (53,5 în 1977). În 1977 Egiptul a produs circa 20 milioane tone, Gabonul a avut o producție de 11 milioaane tone (respectiv 11,2 milioane tone), în timp ce producția Angolei a trecut de la 8,1 milioane tone (în 1977) la 9,5 milioane în 1978. Tunisia (4,6 milioane), Congo (1,9 milioane) și Zairul (1,2 milioane) ocupă locurile următoare. În ansamblu, producția de petrol african a cunoscut un ușor recul în 1978 în raport cu 1977 cînd atinsese 284,32 milioane tone. În schimb, pentru anul în curs se prevede o sporire a ei. Aceasta întrucît în delta Nigerului s-au descoperit noi zăcăminte ce ar putea situa producția nigeriană la 120 milioane tone. În același timp, va progresa producția angoleză. Camerunul ce va putea extrage 1,5 milioane tone datorită contribuției zăcămîntului de la Betika va ocupa un loc modest, dar suficient pentru a-i marca prezența în creșterea prevăzută a producției africane.

„Galilei"

Petre Stoian, Craiova. Cea mai mare planetă a sistemului nostru solar — Jupiter — este, după părerea specialiștilor, și cea mai enigmatică, cea mai mare enigmă a planetei fiind emiterea în spațiu a unei cantități mai mari de energie decît cea primită de la Soare. Pentru a dezlega aceste enigme, specialiștii americani vor trimite în 1982 spre Jupiter cu o navetă spațială aparatul cosmic automat „Galilei". Aparatul, alcătuit dintr-un bloc orbital și o sondă de coborîre, va ajunge pe planetă după trei ani de la lansare. Sonda de coborîre va pătrunde în atmosfera planetei Jupiter, iar aparatele ei vor înregistra, în decurs de o oră, temperatura și presiunea, vor analiza compoziția norilor și a atmosferei, activitatea electrică etc. Blocul orbital va retransmite semnalele sondei pe Pămînt și va gravita în jurul planetei timp de 20 de luni, emițînd semnale și analizînd compoziția atmosferei planetei Jupiter și a celor 4 sateliți ai săi.

Airey Neave

Vladimir Popescu, Brașov. Deputatul conservator Airey Neave, însărcinat cu problemele Irlandei de Nord în așa-numitul „cabinet fantomă", a fost ucis în urma exploziei unei bombe plasate sub mașina sa. Este primul asasinat comis în ultimii 160 de ani în incinta palatului Westminster. Moartea lui Neave a provocat o vie emoție în Marea Britanie, deputatul conservator fiind o personalitate binecunoscută în cercurile parlamentare. Născut în 1916, licențiat la Oxford, Neave a participat la cel de-al doilea război mondial, fiind făcut prizonier în Franța. În 1953, a fost ales deputat, mandat pe care l-a păstrat în permanență de atunci. Din 1975 se ocupă de problemele Irlandei de Nord, adoptînd o atitudine intransigentă, mai ales prin poziția sa față de retragerea trupelor britanice.

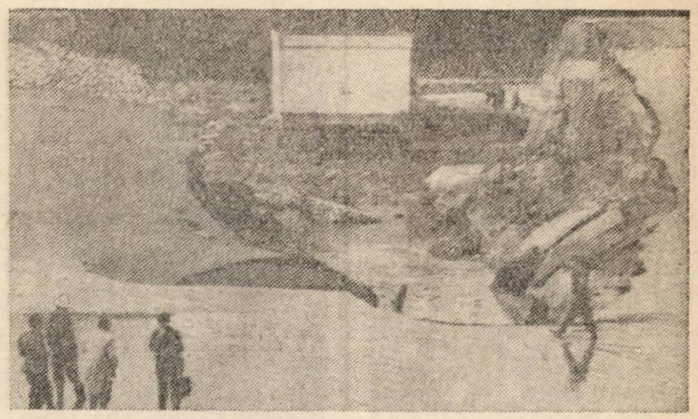

Mihaela Sinescu, București. Catastrofa la care vă referiți s-a produs la 26 martie a.c., pe o porțiune nedată încă în funcțiune a canalului Rin-Main-Dunăre. Din cauze încă neclarificate, în suburbia Katzwang, a orașului Nürnberg, a cedat o parte a digului lateral, circa 800 000 metri cubi de apă revărsîndu-se, cu un flux de 2 metri adîncime, asupra zonelor din jur. S-au înregistrat însemnate pierderi materiale, precum și victime, în pofida măsurilor energice luate de autorități (în **fotografie** — locul unde s-a produs ruptura digului).

Un caz asemănător de cedare a unui dig în R.F.G. a avut loc în urmă cu 3 ani, respectiv la 18 iulie 1976, pe un canal lateral al Elbei, circa 5 milioane metri cubi de apă inundînd o suprafață de aproximativ 15 kilometri pătrați.

În ceea ce privește canalul Rin-Main-Dunăre, construcția sa a început la 22 decembrie 1977, proiectul vizînd realizarea unei legături pe apă între Marea Nordului și Marea Neagră. Pe întreaga arteră vor putea circula nave — apreciază experții — începînd din 1985.

AD — 500

Ion Gheorghe, București. Primul dirijabil comercial construit în Marea Britanie, după 50 de ani de absență a mașinilor de zburat mai ușoare decît aerul, a executat cu succes un zbor de probă, de 30 de minute, la Cardington. Dirijabilul de tip suplu face parte dintr-un grup de 22 aeronave similare comandate de Venezuela. Denumit AD—500, el cuprinde o serie de soluții originale, printre care folosirea a două motoare amplasate în interiorul nacelei, a unor elicii ce se rotesc în interiorul unor carenaje inelare și pot fi orientate pentru a schimba direcția forței de propulsie etc. Viteza maximă realizabilă depășește 210 km/oră, iar autonomia la viteza de croazieră de 104 km/oră este de 20 de ore. Corpul de sustentație fabricat din poliester are volumul de 5 097 m^3 și este umplut cu heliu. Nacela din material plastic armat cu fibre de sticlă are un post de pilotaj cu două locuri și poate transporta 2,5 tone mărfuri sau 10 pasageri. Dirijabilul va fi folosit pentru asistarea navelor de pescuit, inspectarea conductelor petroliere și a liniilor de transport al energiei electrice, precum și pentru transportul de mărfuri și pasageri.

O.N.U.D.I.

Nicolae Marin, Ploiești. Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltarea Industrială (O.N.U.D.I.) a devenit a 16-a organizație specializată a O.N.U. Ea va avea sediul la Viena. (Restructurarea O.N.U.D.I. a fost hotărîtă în 1975, la Lima). O.N.U.D.I. a fost creată în 1967 ca organism dependent, în special în domeniul bugetar, de Adunarea Generală a O.N.U. Noul organism va beneficia de aceeași autonomie cu Agenția Internațională pentru Energia Atomică (A.I.E.A.). O.N.U.D.I. are circa 1 200 de funcționari.

Otelea Vasile, Constanța, str. Soveja, nr. 25, bloc V 2, cod 8700, vinde numere disparate ale revistei „Lumea" din anii 1969—1978.

Gh. Cordăr, com. Damienești, jud. Bacău, cod. 5515, vinde colecția revistei „Lumea" pe anul 1978.

POSTA REDACȚIEI

Convertibilitate

Ioan Tileagă, Cluj-Napoca. Noțiunea de **convertibilitate** a fost legată, inițial, de posibilitatea transferării în aur a unor fonduri deținute într-o monedă națională anume ; în ce privește posibilitatea transferării unor fonduri dintr-o monedă în alta, s-a folosit și se folosește, în general, termenul **transferabilitate.** În prezent, datorită scoaterii aurului din funcția de „numitor comun" al tuturor monedelor și înlocuirii sale, în această funcție, cu „drepturile speciale de tragere", convertibilitatea oficială (în aur) a unor monede practic nu mai operează. Transferabilitatea, desigur, se păstrează. Adesea, însă, pentru transferabilitate este utilizat termenul convertibilitate, în sens larg. Moneda liber-convertibilă este o monedă națională pentru care există posibilitatea transferului liber în alte valute. Decizia cu privire la introducerea convertibilității pentru o monedă națională aparține autorităților statale ale țării respective, dar, în fapt, ea depinde de întrunirea unor condiții economice care să facă viabilă și efectivă convertibilitatea pentru acea monedă. Atingerea unui nivel ridicat de dezvoltare economică este condiția esențială, întrucît de un asemenea nivel sînt legate cele două premise de bază ale convertibilității : existența unui sistem intern de prețuri, așezat pe baze economice, cu corelații (între prețuri) apropiate de cele de pe plan internațional ; existența unei competitivități ridicate a producției și mărfurilor proprii, relativ comparabilă cu performanțele mondiale avansate. Aceste premise sînt necesare, întrucît convertibilitatea pune în contact — într-un mod mult mai direct decît lipsa de convertibilitate — economia națională cu concurența internațională. O altă condiție fundamentală a convertibilității este constituirea unui important fond de rezervă, format din mijloace de plată cu acceptare internațională deplină, care să poată fi folosit ca „asigurare" în eventualitatea în care posesorii străini ai monedei unei țări ar pretinde contravaloarea (în alte valute sau alte mijloace de plată) a deținerilor lor în această monedă. În prezent, tocmai datorită subdezvoltării unei mari părți a lumii, cele mai multe țări (de fapt covîrșitoarea lor majoritate) nu sînt pregătite să introducă transferabilitatea sau convertibilitatea monedelor lor, nici chiar în formele limitate pe care le reprezintă, de exemplu, convertibilitatea la nivelul operațiunilor turistice sau convertibilitatea autorizată doar pentru nerezidenți (nu și, însă, pentru înșiși rezidenții unei țări). Nici chiar numeroase țări dezvoltate nu autorizează o convertibilitate deosebit de largă pentru monedele lor. Astfel, doar unele din monedele respective pot fi utilizate la efectuarea și plata tranzacțiilor comerciale. Este necesar a adăuga și faptul că o monedă cu o convertibilitate de acest tip — denumită, de aceea, „comercială" — are, în general, o utilizare restrînsă în schimburile internaționale, folosind cel mult la decontarea unor tranzacții dintre țara respectivă și alte țări, dar nu și între țări terțe, întrucît puține state, deși dezvoltate, acceptă o implicare prea puternică a monedei lor pe plan internațional. De aceea, foarte puține țări — nu numai puternic dezvoltate, dar și cu o economie de mari dimensiuni, în stare să facă față unei astfel de situații (precum S.U.A. și, într-o măsură mult mai mică, Marea Britanie, R.F.G., Japonia, (Franța) — acceptă o largă implicare internațională pentru monedele lor.

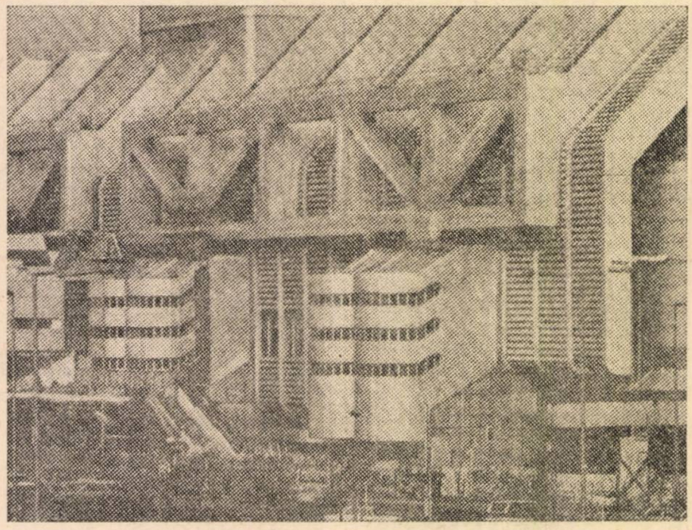

Nicu Brezoianu, Cluj-Napoca. Centrul Internațional al Congreselor din Berlinul occidental (în **fotografie),** inaugurat la 2 aprilie a.c., este apreciat ca cea mai mare și mai costisitoare clădire de acest gen din Europa occidentală. „Monstrul de aluminiu", cum este numit de locuitorii orașului, reprezintă un complex arhitectonic cu o lungime de 320 metri, o lățime de 85 metri și o înălțime de 40 metri, pentru fundamentul său fiind necesară excavarea a 350 000 metri cubi de pămînt și folosirea a 120 000 metri cubi de beton și a 21 000 tone oțel. Suprafața utilă a clădirii este de 24 000 mp, în cele 80 de săli ale sale putînd lua loc 20 000 de oameni. Sălile sînt legate între ele și cu exteriorul prin 200 km de cablu microfonic, 100 km cablu de televiziune și 60 km cablu telefonic. Costul total al proiectului s-a ridicat la peste 400 milioane dolari.

Three Mile Island

Sandu Crețeanu, Bistrița. Incidentul petrecut la centrala nucleară de la Three Mile Island s-a datorat unei defecțiuni în sistemul de răcire. În timp ce unul din reactoarele centralei funcționa la 97 la sută din capacitatea sa, două pompe, care acționau circuitele de apă, s-au defectat. Oprirea lor a antrenat o creștere puternică a presiunii, care a provocat deversarea unei mari cantități de apă într-un al doilea circuit. Pentru menținerea unui nivel normal de presiune, valvele care permit comunicarea între cele două circuite etanșe trebuie să se închidă automat. În dimineața zilei de 28 martie, ele au rămas deschise. Din acest motiv, apa destinată răcirii „nucleului" reactorului n-a mai putut acționa asupra combustibilului, care a atins temperaturi anormal de ridicate. Lucrurile s-au precipitat. Uzina a emanat, în atmosferă, timp de o jumătate de oră, vapori radioactivi încărcați cu iod-133, krypton și xenon. Apoi, a apărut o bulă de gaz, provocată de încălzirea combustibilului, „împins" în partea superioară a reactorului. Tehnicienii au încercat, din acest moment, să scadă temperatura prea ridicată, pentru a evita expansiunea acestei bule și, drept urmare, topirea combustibilului. Ceea ce ar fi atras după sine posibilitatea topirii învelișului de oțel al reactorului. Această posibilitate a fost eliminată, întrucît, prin măsurile luate, dimensiunile bulei de gaz au fost continuu reduse. Un reprezentant al Comisiei federale pentru reglementări nucleare a declarat că „reactorul este pe deplin stabil și gata pentru a fi total răcit". Președintele Carter, care s-a deplasat la Three Mile Island, a anunțat constituirea unei comisii prezidențiale de anchetă pentru a stabili cauzele accidentului. 13 la sută din electricitatea utilizată de S.U.A. este furnizată de energia nucleară. În Statele Unite funcționează 70 de centrale atomice, iar alte 92 sînt în construcție. Practic, S.U.A. economisesc 1,8 milioane barili de petrol pe zi prin folosirea energiei nucleare.

Ovidiu Zamfir, București. În nord-estul provinciei Tiangși din R.P. Chineză, a fost descoperit unul dintre cele mai mari zăcăminte de cupru din lume, care dispune de o cantitate de peste 8 milioane tone de minereu. Zăcămîntul se află într-o zonă tradițională de exploatare a cuprului.

Gabriela Constantinescu, Ploiești. Consultînd articolul „Redescoperirea pămîntului", publicat în nr. 11 a.c., veți găsi informațiile solicitate în legătură cu cei mai înalți munți.

Natalia Vasiliu, București, str. N. Drosu, nr. 15, sector 1, telefon 65.37.64, oferă colecția completă a revistei „Lumea", de la apariție pînă în prezent.

LUMEA

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 10 Internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.P.C.S.

adas

ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

Asigurarea complexă a gospodăriei dumneavoastră

Pentru a înlesni înlăturarea urmărilor financiare ale unor evenimente neprevăzute ce se pot întîmpla într-o gospodărie și care pot provoca pagube materiale, accidentarea unor persoane etc., ADAS a pus la dispoziția cetățenilor „ASIGURAREA FACULTATIVĂ COMPLEXĂ A GOSPODĂRIILOR".

Aceasta este o asigurare combinată, în același contract fiind cuprinse trei feluri de asigurări :

— asigurarea bunurilor din gospodărie ;
— asigurarea de accidente produse la domiciliul asiguratului ;
— asigurarea de răspundere civilă legală.

• ASIGURAREA BUNURILOR DIN GOSPODĂRIE

În această asigurare sînt cuprinse bunuri existente într-o gospodărie, ca : mobilier, obiecte casnice, îmbrăcăminte, covoare, aparate de radio, televizoare, mașini de cusut, frigidere, sobe de orice fel, produse agricole, viticole, pomicole, produse animaliere și alimente, combustibil, materiale de construcții și multe altele.

Sînt cuprinse în asigurare — pentru 20% din suma asigurată — și bunurile asigurabile luate oriunde în afara domiciliului.

Administrația Asigurărilor de Stat plătește despăgubiri în cazurile de deteriorare sau distrugere a bunurilor asigurate, provocate de unele riscuri, ca de exemplu : incendiu, trăsnet, explozie, ploaie torențială, inundație, grindină, furtună, prăbușire sau alunecare de teren, greutatea stratului de zăpadă sau de gheață; avarii accidentale produse la instalațiile de gaze, apă, canal sau încălzire ; pierdere sau dispariție cauzate de riscurile asigurate ; furt prin efracție și altele.

• ASIGURAREA DE ACCIDENTE

Sînt asigurate pentru urmările accidentelor întîmplate la domiciliul asiguratului următoarele persoane : asiguratul, soția acestuia, precum și părinții și copiii acestora, dacă, în mod statornic, locuiesc și gospodăresc împreună cu asiguratul. Sînt cuprinse în această asigurare accidentele cauzate de unele evenimente, ca : incendiu, trăsnet, explozie, lovire, cădere, alunecare, acțiunea curentului electric, arsură, intoxicare subită și altele.

• ASIGURAREA DE RĂSPUNDERE CIVILĂ LEGALĂ

În această asigurare sînt cuprinse cazurile de răspundere civilă, pentru despăgubiri datorate de asigurat și de soția acestuia sau de persoane care se află în întreținerea asiguratului, în calitate de locatar, față de proprietar, pentru pagube produse la imobil de incendiu sau explozie, pentru despăgubiri datorate terților pentru accidentarea persoanelor și avarierea bunurilor lor la domiciliul asiguratului, precum și pentru cele datorate locatarilor apartamentelor învecinate, pentru pagubele la bunurile asigurabile ori la pereții, planșeele, tavanele și pardoselile apartamentelor respective, cauzate de o inundație produsă în apartamentul asiguratului.

PRIMA DE ASIGURARE care se achită de persoana ce încheie asigurarea este de 2 lei pe an pentru fiecare 1 000 de lei din suma asigurată stabilită la cererea asiguratului pentru bunurile din gospodărie.

De exemplu, pentru asigurarea unor bunuri din gospodărie în valoare de 25 000 de lei se plătește o primă de asigurare de 50 de lei pe an.

Pentru informații suplimentare și pentru contractarea de asigurări, vă puteți adresa responsabililor cu asigurările din unitățile socialiste, agenților și inspectorilor de asigurare sau direct oricărei unități ADAS.

COOP

HANUL CIUTA
pe șoseaua Buzău-întorsura Buzăului,
km 38

HANUL „TIBISCUM" din Caransebeș

O VACANȚĂ PLĂCUTĂ, LA UNITĂȚILE TURISTICE ALE COOPERAȚIEI DE CONSUM !

În locurile cele mai pitorești, pe trasee turistice, în decor montan sau în stațiuni balneoclimaterice, hanurile și cabanele cooperației de consum vă oferă condiții de bună găzduire : camere cu confort modern și restaurante unde puteți servi gustoase preparate culinare cu specific tradițional și local.

Pentru informații și rețineri de locuri vă puteți adresa Agenției de turism a cooperației de consum din holul casei de bilete a Sălii Palatului, telefon 14.52.09

Lei 2

Nr. 17 19 aprilie 1979

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Vizita președintelui NICOLAE CEAUȘESCU pe continentul african - moment politic de profundă însemnătate internațională

Luanda

Lusaka

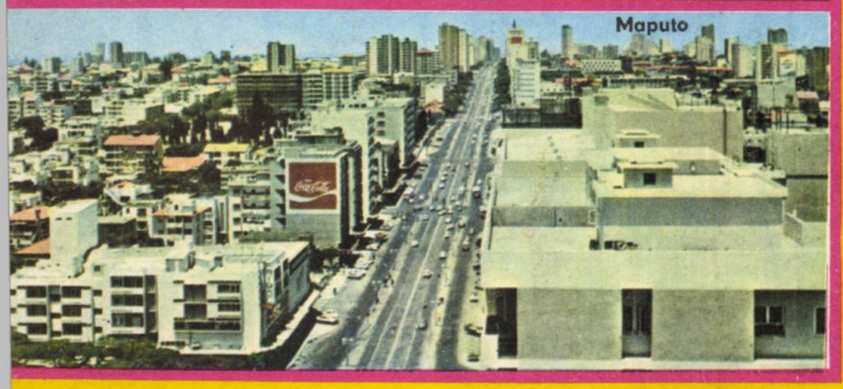
Maputo

Anchetă internațională „LUMEA”

Prioritatea priorităților: DEZARMAREA

VIZITA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU, ÎMPREUNĂ CU TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU, ÎN ȚĂRI ALE AFRICII

- ***Puternică expresie a cursului ascendent al relațiilor de cooperare și solidaritate româno-africane***
- ***Calde manifestări de profundă stimă și prietenie față de președintele Nicolae Ceaușescu, față de România socialistă***

„Dezvoltînd larg relațiile cu țările africane, înțelegem bine preocupările acestor state pentru lichidarea deplină a colonialismului, pentru a deveni stăpîne pe bogățiile naționale și a le folosi în interesul dezvoltării lor economico-sociale independente."

NICOLAE CEAUȘESCU

LUMEA

Săptămînal de politică externă

apare în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă

17 [808]

19 aprilie 1979

VIZITA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ȘI A TOVARĂȘEI ELENA CEAUȘESCU PE CONTINENTUL AFRICAN

România-Gabon. Valențele multiple ale unei colaborări de largă perspectivă. 2

România-Angola. Eveniment istoric, deschizător de ample orizonturi. Anca Voican 3

România-Zambia. Nouă etapă în dezvoltarea relațiilor de prietenie și cooperare. Crăciun Ionescu 6

MĂRTURII ALE COLABORĂRII

Mozambic. De la Rovuma la Maputo. Vasile Oros 10

Burundi. Resurse ale dezvoltării. Gheorghe Dragoș 12

Sudan. Secvențe ale modernizării într-o țară străveche. Paul Diaconu 13

REPORTAJ PE GLOB

De la Belgrad, spre sud... M. Ramură 16

ANCHETA „LUMEA"

Dezarmarea – prioritate a priorităților. De la negociere la acțiune. Stelian Țurlea 18

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Condamnare energică a noilor acțiuni agresive ale regimurilor rasiste de la Salisbury și Pretoria. C. Dumitru 9

Securitatea europeană – subiect de permanentă actualitate. Dumitru Aninoiu 15

Moment portughez. L. Nichifor 17

Roma. Atmosferă preelectorală 20

Washington. „Structura fragilă" și regrupările politice. T. St. Elian 21

Seismele din Iugoslavia și Albania 22

Cipru. Lungul drum către pace... I. Madoșa 22

Rubrica 1000+1 24

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ 26

SERIAL

Memoriile lui Hervé Alphand (II) 29

POȘTA REDACȚIEI 31

Vizita tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU și a tovarășei ELENA CEAUȘESCU pe continentul african – moment politic de profundă însemnătate

ROMÂNIA – GABON. Valențe multiple ale unei colaborări de largă perspectivă

ROMÂNIA – ANGOLA. Eveniment istoric, deschizător de ample orizonturi

ROMÂNIA – ZAMBIA. Nouă etapă în dezvoltarea relațiilor de conlucrare

Mărturii ale colaborării

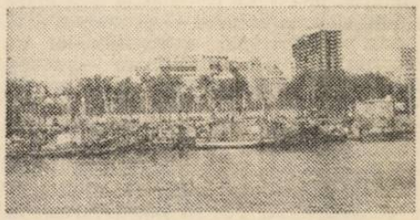

MOZAMBIC

BURUNDI

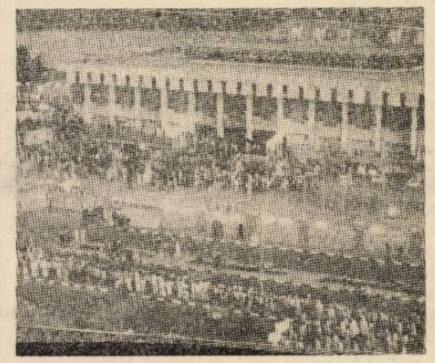

SUDAN

DIN ACTUALITATEA INTERNAȚIONALĂ

ROMA. Atmosferă preelectorală

WASHINGTON. Preocupări economice și regrupări politice

NICOSIA. În perspectiva reluării dialogului intercomunitar

Vizita tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU și a

România — Gabon

Valențele multiple ale unei colaborări de largă perspectivă

Dialogul la nivel înalt româno-gabonez s-a încheiat, săptămîna trecută, prin semnarea de către președinții Nicolae Ceaușescu și Omar Bongo a **Tratatului de prietenie și cooperare între Republica Socialistă România și Republica Gaboneză** și a **Comunicatului comun** româno-gabonez. Însemnătatea documentelor se exprimă în multiplele lor semnificații, în valoarea excepțională pe care o au, atît în planul relațiilor bilaterale, cît și al rezonanței sale internaționale.

Mărturie elocventă a voinței țării noastre de a da un conținut cît mai concret și substanțial uneia din orientările directoare ale politicii sale externe — și anume dezvoltarea multilaterală a raporturilor cu țările în curs de dezvoltare —, vizita președintelui Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în Republica Gaboneză, convorbirile purtate între cei doi șefi de stat au relevat hotărîrea comună de a se fructifica toate posibilitățile oferite de potențialul economic al României și Gabonului pentru promovarea, în forme cît mai variate și eficiente, a colaborării dintre cele două țări și inițierea de noi acțiuni de cooperare reciproc avantajoasă în sectoare importante ale industriei și în alte sfere de activitate de interes comun. Astfel, Tratatul consemnează — în articolele I, II și III — domeniile prioritare ale dezvoltării colaborării dintre cele două țări ; în acest spirit au fost încheiate **Acordul privind promovarea și garantarea investițiilor, Acordul privind transporturile aeriene și civile și Protocolul privind cooperarea în domeniul cercetării științifice și tehnologice**, documente semnate la Libreville de miniștrii de externe român și gabonez.

Dincolo de ceea ce rezultatele vizitei înseamnă ca impuls puternic pentru extinderea conlucrării bilaterale, în interesul și avantajul ambelor popoare, este important de relevat faptul că cele două părți consideră promovarea legăturilor româno-gaboneze ca înscriindu-se în cadrul mai larg al afirmării solidarității între țările în curs de dezvoltare, care împărtășesc marile obiective ale depășirii decalajelor, obținerii unui progres mai rapid în domeniile economic și social, înfăptuirii unei noi ordini economice internaționale. Sînt obiective a căror înfăptuire reclamă lichidarea vechilor raporturi de inechitate și înlocuirea lor cu relații de egalitate și respect al independenței fiecăruia.

Dovedind realismul modului în care apreciază viața internațională contemporană și, în egală măsură, hotărîrea de a contribui la consolidarea tendințelor pozitive ce se afirmă în lume, președinții celor două state se angajează, prin Tratat, să promoveze noile principii de relații, atît între părțile semnatare, cît și în raporturile fiecăreia dintre ele cu alte state ale lumii. În această angajare poate fi lesne descifrată voința celor două țări de a-și aduce o contribuție mereu sporită, mereu mai eficientă, la instaurarea unei noi ordini economice și politice, care să asigure progresul și bunăstarea tuturor popoarelor, în cadrul unui proces ferm spre destindere, pace, înțelegere și dreptate. Termenii Tratatului angajează, într-adevăr, părțile contractante să acționeze cu toată hotărîrea și să colaboreze pe plan internațional în vederea atingerii acestor obiective. O modalitate eficientă a înfăptuirii colaborării româno-gaboneze, atît în ceea ce privește dezvoltarea relațiilor bilaterale, cît și problematica internațională, o va constitui consultarea reciprocă, atît pe cale diplomatică, cît și prin contacte directe la diferite niveluri.

Aria tematică a unei colaborări internaționale determinate de interese comune și de atașamentul la cauza păcii și bunei înțelegeri pe plan mondial este extrem de vastă. Ea cuprinde lupta împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului și, în context, sprijinirea politică, materială și morală a mișcărilor de eliberare națională, realizarea dezarmării generale și, în primul rînd, a dezarmării nucleare, creșterea rolului O.N.U. în rezolvarea problemelor complexe ale vieții internaționale, instaurarea unei noi ordini economice și politice în lume, întărirea solidarității și unității de acțiune a țărilor în curs de dezvoltare, a tuturor forțelor revoluționare, progresiste, democratice, a maselor populare în vederea consolidării cursului spre destindere și pace.

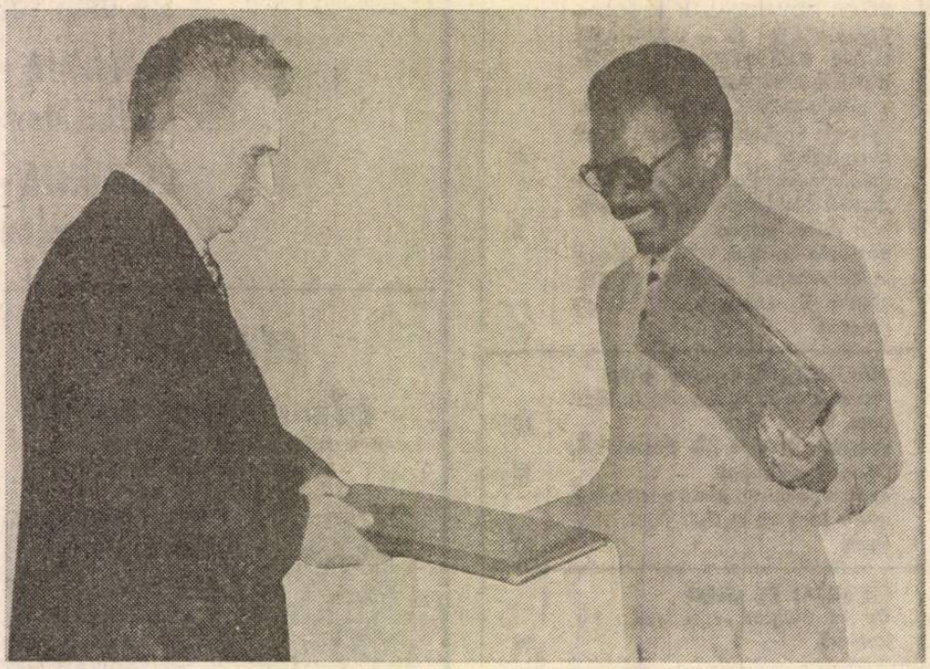

Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și președintele Republicii Gaboneze, Omar Bongo, după semnarea, într-un cadru festiv, a Tratatului de prietenie și cooperare între Republica Socialistă România și Republica Gaboneză

Sintetizînd problemele abordate în cadrul convorbirilor, ca și concluziile desprinse de cei doi președinți, atît în ce privește modalitățile de dezvoltare a colaborării bilaterale, cît și evenimentele internaționale a căror reglementare este reclamată de voința de pace și cooperare a întregii umanități, Comunicatul comun subliniază că „președintele Nicoale Ceaușescu și președintele Omar Bongo și-au exprimat deplina satisfacție față de rezultatele rodnice ale întrevederilor lor, care s-au desfășurat într-o atmosferă de sinceritate, de înțelegere reciprocă și acord deplin".

Acum, cînd vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în Republica Gaboneză a luat sfîrșit, mesajul de pace și prietenie fiind transmis de președintele României socialiste și în alte țări africane, nu putem să nu revenim asupra atmosferei de entuziastă primire, de caldă ospitalitate și sinceră prietenie ce a

Corespondență specială de la Anca Voican

(Continuare în pag. 8)

tovarășei ELENA CEAUȘESCU pe continentul african

În timpul convorbirilor oficiale dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Agostinho Neto

România — Angola

Eveniment istoric, deschizător de ample orizonturi

„Vizita pe care am efectuat-o în Angola, convorbirile cu tovarășul Neto și ceilalți conducători de partid și de stat angolezi se încheie cu un succes deplin, constituind un eveniment de importanță istorică — l-aș putea numi — în relațiile dintre partidele și popoarele noastre, mai ales dacă avem în vedere faptul că, în acest cadru, a fost semnat Tratatul de prietenie și cooperare româno-angolez". Cu aceste cuvinte a definit președintele **Nicolae Ceaușescu** a treia etapă a soliei românești de colaborare, prietenie și solidaritate militantă pe continentul african — vizita oficială întreprinsă, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în Republica Populară Angola.

Într-adevăr, bilanțul primului dialog, pe pămîntul Angolei independente, dintre președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Agostinho Neto — ce a fost așteptat aici, la Luanda, cu deosebit interes, cu convingerea că, prin rezultatele sale, va întări și aprofunda relațiile româno-angoleze — este foarte bogat și se distinge atît din punct de vedere calitativ, cît și cantitativ. Ne referim, în primul rînd, la **Tratatul de prietenie și cooperare între Republica Socialistă România și Republica Populară Angola** și la Comunicatul comun româno-angolez — documente ce poartă prestigioasele semnături ale tovarășilor Nicolae Ceaușescu și Agostinho Neto —, cît și la celelalte importante documente bilaterale : **Acordul de colaborare între Partidul Comunist Român și M.P.L.A. — Partidul Muncii, Acordul de colaborare între cele două țări în domeniul învățămîntului, științei și culturii, Protocolul privind cooperarea în domeniul agriculturii, Protocolul primei sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale româno-angoleze de cooperare economică, industrială și tehnică și Regulamentul de organizare și funcționare a acestui organism.**

Sînt documente de mare importanță pe plan bilateral ce evidențiază, cu deosebită pregnanță, dorința comună de a întări solidaritatea și colaborarea româno-angoleză în toate domeniile Sînt documente ce atestă valențele dialogului la nivelul cel mai înalt, contribuția decisivă a acestuia la identificarea și stabilirea unor noi măsuri practice și modalități concrete care să ducă la extinderea colaborării și cooperării bilaterale, la dezvoltarea relațiilor de prietenie dintre Partidul Comunist Român și M.P.L.A. — Partidul Muncii, dintre România și Angola, dintre poporul român și poporul angolez.

Rod al convorbirilor oficiale la nivel înalt — desfășurate într-o atmosferă de prietenie, cordialitate și deplină înțelegere — documentele bilaterale sînt o mărturie a faptului că relațiile tradiționale de solidaritate militantă, de colaborare strînsă, de stimă și respect reciproc, ce s-au statornicit între Partidul Comunist Român și M.P.L.A. — Partidul Muncii, între cele două popoare, s-au adîncit constant, în spiritul principiilor înscrise în Declarația comună semnată în martie 1974, la București.

În acest sens, Tratatul de prietenie și cooperare româno-angolez, cît și Comunicatul comun — care atestă dorința de a dezvolta, pe mai departe și mai puternic, relațiile prietenești dintre cele două țări și

La sosire, pe aeroportul din Luanda

Vizita tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU și a

popoare — înscriu, la loc de frunte, principiile pe baza cărora România și Angola extind aceste raporturi și acționează pe plan internațional : egalitatea deplină în drepturi, respectul independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne și renunțarea la folosirea forței și la amenințarea cu forța. Pe acest fundament principial se situează ansamblul documentelor semnate. Astfel, Acordul de cooperare între cele două partide este o expresie a hotărîrii celor doi conducători de partid și de stat de a extinde și intensifica colaborarea pe linie de partid ; de asemenea, s-a hotărît să se dezvolte și mai mult colaborarea între organizațiile de masă, sindicale, de femei, tineret și pionieri.

În același timp, examinîndu-se stadiul actual al relațiilor româno-angoleze, s-a constatat existența unor condiții prielnice dezvoltării pe mai departe a cooperării economice, tehnico-științifice și schimburilor comerciale, cît și amplificării schimburilor culturale. În acest context, un rol important revine Comisiei mixte româno-angoleze, a cărei primă sesiune s-a desfășurat în această perioadă, la Luanda.

■

„Actuala vizită este o dovadă a prieteniei și solidarității pe care România a arătat-o în mod constant față de Angola" — spunea președintele **Agostinho Neto.** Sînt cuvinte ce definesc modul în care a fost primită și apreciată prima vizită pe pămîntul Angolei libere a tovarășului Nicolae Ceaușescu. De altfel, pe parcursul celor patru zile ale prezenței pe pămîntul angolez a distinșilor soli ai poporului român, am consemnat numeroase și impresionante manifestări de entuziasm popular, fie că era vorba de locuitorii Luandei, ce îi salutau și aclamau cu însuflețire pe frumoasele străzi în pantă ale capitalei sau pe impunătoarea faleză dintre cartierele Alvalade și Avenida Marginal, fie că era vorba de minerii și populația din orașul Dundo, aflat la 800 kilometri de Luanda, capitala provinciei Lunda Norte, fie că era vorba de cetățenii din localitatea Quifangondo.

Atmosfera de sărbătoare, care a domnit în timpul celor patru zile ale vizitei, a marcat un eveniment de excepție, cu multiple implicații pozitive pentru raporturile româno-angoleze, raporturi care, așa cum remarca presa angoleză, „datează de mai

mult timp, M.P.L.A. putînd conta, încă de la începuturile luptei sale armate de eliberare națională, pe solidaritatea cu Partidul Comunist Român". În acest sens, apar deosebit de semnificative cele scrise de cotidianul „Jornal do Angola" care arăta : „Țara noastră primește vizita unui prieten".

Evocînd momentele ce au condus la cimentarea acestei prietenii, la statornicirea și extinderea relațiilor româno-angoleze, președintele **Nicolae Ceaușescu** arăta la mitingul prieteniei din orașul Dundo : **„Între Partidul Comunist Român și M.P.L.A. — Partidul Muncii au existat, încă din perioada luptei de eliberare națională din Angola, relații de strînsă colaborare. Am sprijinit întotdeauna lupta poporului angolez — ca și a altor popoare africane — pentru scuturarea jugului colonial, pentru a deveni deplin stăpîn pe bogățiile naționale și pe destinele sale, pentru a-și făuri viața în mod liber, așa cum dorește fiecare națiune. Cu tovarășul Neto ne-am întîlnit de mai multe ori în România. Însă după cucerirea independenței naționale aceasta este prima noastră întîlnire în Angola liberă. Iată de ce doresc să folosesc acest prim prilej pentru a adresa cele mai calde felicitări atît conducerii M.P.L.A. — Partidul Muncii, tovarășului Neto și întregului popor angolez, precum și pentru a sublinia faptul că victoria obținută de poporul dumneavoastră în lupta revoluționară împotriva dominației străine are o importanță deosebită nu numai pentru Angola, ci și pentru întreaga luptă împotriva imperialismului și colonialismului".**

La rîndul său, în toastul rostit la recepția oferită în onoarea tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, șeful statului angolez, **Agostinho Neto,** s-a referit pe larg la prietenia și solidaritatea dintre România și Angola.

„Această prietenie și solidaritate — sublinia tovarășul **Agostinho Neto — nu au început pur și simplu de acum, ci ele datează cu mult înainte de independența acestei tinere țări, care este acum Republica Populară Angola. Trebuie să amintim unele fapte. Am primit un ajutor logistic important în lupta noastră, diferiți conducători ai M.P.L.A. s-au aflat în România cu diferite scopuri pentru a putea rezolva unele probleme materiale importante și, de asemenea, pentru pregătirea de cadre. La un anumit moment, în România se afla cea mai mare parte a studenților noștri din străinătate. Desigur, noi, poporul angolez, ne felicităm pentru aceasta și trebuie să mulțumim personal, și în aceste momente, tovarășului Nicolae Ceaușescu. Această legătură se menține și astăzi, iar actuala vizită este o dovadă a prieteniei și solidarității pe care România a arătat-o în mod constant față de Angola".**

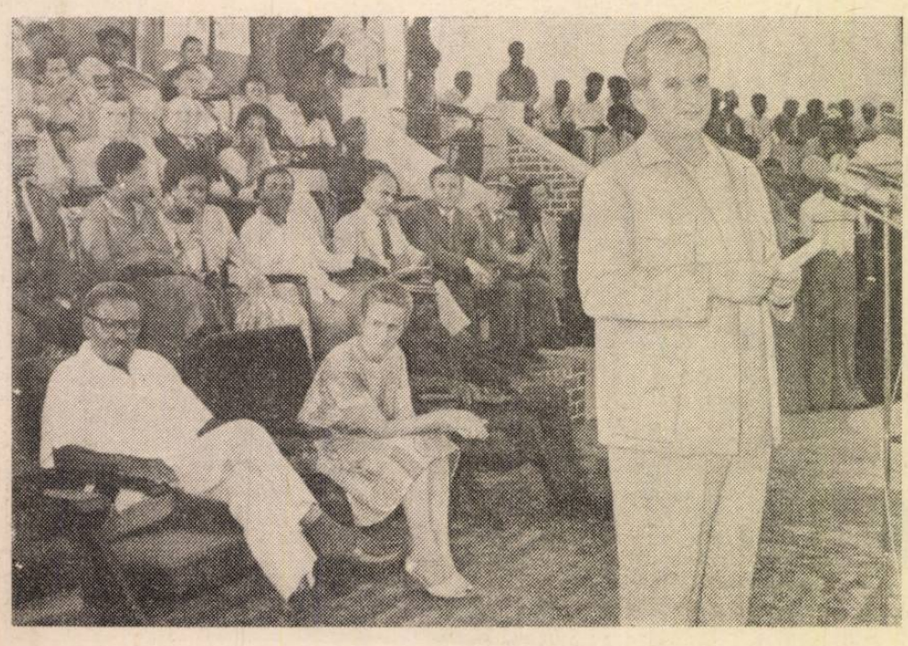

Tovarășul Nicolae Ceaușescu rostind cuvîntarea la mitingul prieteniei româno-angoleze din orașul Dundo

tovarășei ELENA CEAUȘESCU pe continentul african

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au luat parte la o recepție oficială oferită în onoarea lor de tovarășul Agostinho Neto și tovarășa Maria Eugenia Neto ←

Luanda. Ceremonia semnării documentelor oficiale

La aceste aprecieri, de o profundă semnificație, vin să se adauge căldura manifestărilor ce au caracterizat fiecare moment al vizitei, entuziasmul cu care distinșii soli ai poporului român au fost întîmpinați pretutindeni, sentimentele de bucurie și deosebită satisfacție cu care au fost primite rezultatele rodnice ale dialogului la nivel înalt româno-angolez. Este unanim împărtășită aprecierea că el reprezintă o contribuție de prim rang la dezvoltarea relațiilor de prietenie și solidaritate dintre cele două țări și popoare, dintre România și statele africane, un valoros aport la cauza păcii și colaborării în întreaga lume.

■

„În general, am ajuns la concluzia că trebuie făcut totul pentru întărirea unității africane, pentru dezvoltarea tot mai puternică a colaborării tuturor forțelor antiimperialiste și progresiste în lupta împotriva imperialismului". Este aprecierea cuprinzătoare pe care președintele **Nicolae Ceaușescu** a făcut-o cu referire la esența schimbului de păreri româno-angolez în probleme internaționale și la ideile majore comune ce s-au desprins cu acest prilej.

De altfel, în cadrul dialogului la nivel înalt româno-angolez, s-a subliniat că, în general, date fiind ponderea și rolul lor pe eșichierul politic mondial, statele în curs de dezvoltare și cele nealiniate trebuie să acționeze cu mai multă hotărîre pentru întărirea solidarității dintre ele, pentru a putea aduce o contribuție și mai însemnată la lupta pentru o politică de destindere și pace, pentru asigurarea dezvoltării independente a fiecărei națiuni, la edificarea unei noi ordini economice internaționale.

Un loc central a fost acordat problemelor cu care se confruntă continentul african, multe din ele fiind consecințe directe ale îndelungatei dominații coloniale, moșteniri nefaste ale acestei perioade întunecate din viața popoarelor africane ; s-a relevat că, în acest caz, ca și în general, este necesară întronarea unor astfel de relații între statele respective încît ele să reprezinte un exemplu de colaborare egală, reciproc avantajoasă și, totodată, de afirmare în practică a metodei dialogului, a tratativelor în vederea soluționării oricăror diferende, indiferent de complexitatea lor. În actualul moment prin care trece Africa, se impune mai mult ca oricînd — așa cum releva șeful statului român — ca fiecare țară să-și asigure întărirea independenței și suveranității, să trăiască liberă și să-și aleagă propria cale de dezvoltare, fără ingerințe sau presiuni externe, dar, deopotrivă, să întărească solidaritatea cu celelalte state de pe continent, fără ca, în acest mod, să existe vreo contradicție sau vreo știrbire a independenței și suveranității.

Desfășurat în condițiile în care regimurile rasiste de la Pretoria și Salisbury comit acte agresive de proporții împotriva unor state africane independente — inclusiv împotriva Republicii Populare Angola —, dialogul la nivel înalt româno-angolez a prilejuit reafirmarea solidarității militante a Partidului Comunist Român, a României și a întregului popor român față de poporul prieten al Angolei, ca și față de celelalte țări africane din „prima linie", cu lupta lor fermă pentru apărarea cuceririlor revoluționare, a suveranității naționale și a integrității teritoriale. S-au relevat, în context, solidaritatea și sprijinul militant ale României și Angolei, față de poporul namibian, sub conducerea reprezentantului său legitim SWAPO, și față de poporul zimbabwe, sub conducerea reprezentantului său legitim Frontul Patriotic, cu lupta acestor mișcări de eliberare națională pentru lichidarea regimurilor rasiste, pentru dejucarea oricărei manevre care urmărește perpetuarea dominației străine, pentru dreptul la independență și progres social.

Desigur, această primă întîlnire, pe pămîntul Angolei libere, dintre președinții Nicolae Ceaușescu și Agostinho Neto se înscrie în bogata cronică a raporturilor româno-angoleze prin caracterul său de lucru, prin atmosfera de prietenie, cordialitate și deplină înțelegere care a caracterizat-o. Prin rezultatele sale deosebit de rodnice cu care s-a încheiat, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în Republica Populară Angola — cea de-a treia etapă a soliei românești de colaborare, prietenie și solidaritate militantă pe continentul african — va da un nou impuls bunelor relații dintre partidele, țările și popoarele noastre, constituind, totodată, o contribuție importantă la întărirea păcii și cooperării internaționale.

Corespondență specială de la Anca Voican

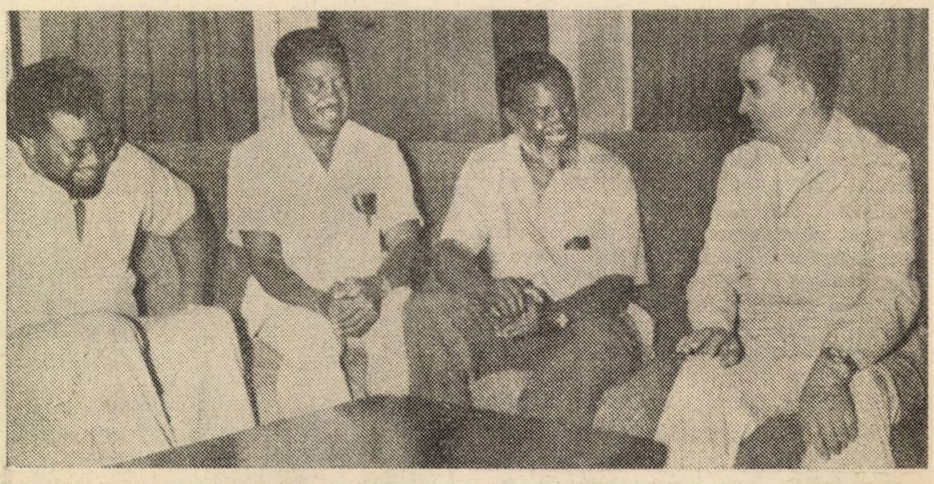

Întîlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu Sam Nujoma, președintele Organizației Poporului din Africa de Sud-Vest (SWAPO)

Președinții Nicolae Ceaușescu și Kenneth David Kaunda își strîng călduros mîinile

România — Zambia

Nouă etapă în dezvoltarea relațiilor de prietenie și cooperare

Vizita oficială de prietenie, întreprinsă în Zambia între 15—18 aprilie a.c., de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășa Elena Ceaușescu, la invitația președintelui Partidului Unit al Independenței Naționale (U.N.I.P.), președintele Republicii Zambia, dr. Kenneth David Kaunda, și a doamnei Betty Kaunda, a prilejuit atît în capitala Zambiei, cît și în provincie, manifestări calde, extrem de entuziaste din partea locuitorilor țării față de colaborarea activă cu România, față de bunele relații stabilite între cele două state, în cele mai diverse domenii.

A doua vizită în Zambia a înalților soli ai poporului român, în decurs de șapte ani, a constituit o ilustrare elocventă a orientării consecvente a României spre dezvoltarea solidarității și colaborării cu tinerele state africane, care, consolidîndu-și independența națională, au pășit pe calea progresului economic și social. Caracterul deosebit de cordial al relațiilor dintre România și Zambia, premisele favorabile situării lor pe un plan mereu superior s-au evidențiat și cu prilejul acestui nou moment al fructuosului dialog la nivel înalt româno-zambian, marcînd a patra întîlnire dintre președinții Nicolae Ceaușescu și David Kenneth Kaunda (mai 1970 — București ; martie 1972 — Lusaka ; noiembrie 1974 — București ; aprilie 1979 — Lusaka).

Reîntîlnirea cu președintele Nicolae Ceaușescu a constituit o adevărată sărbătoare pentru poporul zambian, această atmosferă festivă manifestîndu-se chiar de la sosirea pe aeroportul internațional din Lusaka. Pancartele pe care se putea citi „Trăiască prietenia româno-zambiană", „Trăiască poporul român, prieten sincer al popoarelor africane !", „Călduros bun venit președintelui Nicolae Ceaușescu și doamnei Elena Ceaușescu !", steagurile înfrățite ale celor două țări purtate de mulțimea entuziastă venită în întîmpinare, ovațiile îndelungi, cîntecele și dansurile în cinstea înalților oaspeți, toate acestea subliniau pregnant profundele sentimente nutrite de poporul zambian față de poporul român prieten.

Primirea entuziastă făcută de poporul zambian președintelui Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu a evidențiat înalta prețuire de care se bucură șeful statului nostru, în Zambia, ca și în celelalte state vizitate în Africa australă. Prezența înalților soli ai României socialiste în această zonă, în momentele dificile cînd popoarele respective sînt confruntate cu repetatele acțiuni agresive ale regimurilor rasiste de la Salisbury și Pretoria, are valoare de simbol, reliefînd cu putere solidaritatea activă a poporului român și conducerii sale cu cauza dreaptă a acestor popoare de a-și apăra independența și suveranitatea națională.

„Preocuparea dumneavoastră pentru promovarea cauzei umanității, pentru promovarea intereselor omenirii este demonstrată și de vizitele dumneavoastră în țări ca Angola, Mozambic și Zambia, care se află în prima linie de luptă împotriva dușmanului, împotriva regimului rasist din Africa de Sud și a regimului rebel din Rhodesia. Ar fi fost de înțeles ca tovară-

Lusaka. Convorbiri oficiale între președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Kenneth David Kaunda

tovarășei ELENA CEAUȘESCU pe continentul african

La mitingul prieteniei româno-zambiene de la „Freedom House"

șul președinte Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, avînd în vedere situația foarte fierbinte din aceste țări, să fi amînat vizitele în aceste țări. Faptul că nu ați amînat aceste vizite dovedește atașamentul dumneavoastră față de cauza umanității" — sublinia președintele **David Kenneth Kaunda,** în declarația sa făcută înainte de începerea convorbirilor la nivel înalt româno-zambiene.

În declarația făcută cu același prilej, președintele **Nicolae Ceaușescu,** exprimînd întreaga solidaritate a poporului român cu lupta popoarelor din Africa australă împotriva colonialismului, neocolonialismului, rasismului și imperialismului, afirma : **„Dorim să manifestăm solidaritatea noastră activă cu lupta pentru lichidarea definitivă a colonialismului, a politicii imperialiste, de dominație, pentru cucerirea independenței popoarelor namibian și rhodesian, pentru lichidarea politicii de apartheid și discriminare rasială. Este adevărat că în această zonă există actualmente o stare de încordare. Desigur, vizita de prietenie este bună și cînd este liniște, dar cu atît mai de înțeles este ea în situații de încordare, pentru că aceasta demonstrează dorința comună de a acționa împreună pentru învingerea greutăților".**

Sub același semn al solidarității militante, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a întîlnit la Lusaka cu Joshua Nkomo, președintele Z.A.P.U. (Uniunea Poporului African Zimbabwe), și Oliver Tambo, președintele Congresului Național African (A.N.C.), care i-au mulțumit cu căldură pentru sprijinul acordat de România socialistă luptei de eliberare a popoarelor lor. În continuare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat Institutul O.N.U. pentru Namibia, unde tinerii namibieni care învață acolo i-au făcut o caldă primire, exprimînd sentimentele de recunoștință pentru solidaritatea activă manifestată de poporul român, în toate ocaziile, față de cauza dreaptă a poporului namibian.

De asemenea, oaspeții români au făcut o vizită la „Freedom House" — sediul central al Partidului Unit al Independenței Naționale (U.N.I.P.) —, participînd la o grandioasă manifestare a prieteniei și solidarității româno-zambiene ; au vizitat casa-muzeu „Chilenje", cu o mare semnificație istorică pentru poporul zambian, acolo unde a locuit, în anii grei ai luptei pentru independență, președintele Kaunda, împreună cu familia sa ; au luat cunoștință de preocupările autorităților zambiene în domeniul agriculturii, vizitînd stațiunea de cercetări agricole de la Mount Makulu, din apropierea capitalei zambiene.

Desigur, momentul central al vizitei în Zambia l-au constituit convorbirile la nivel înalt româno-zambiene, încheiate cu semnarea unor importante documente, între care reținem cu deosebire **Tratatul de prietenie și cooperare dintre Republica Socialistă România și Republica Zambia** și Comunicatul comun. Convorbirile oficiale de la Lusaka au abordat atît probleme ale relațiilor bilaterale, cît și probleme internaționale de interes comun.

Așa cum se arată în Comunicatul comun, dat publicității la încheierea vizitei și care poartă semnăturile celor doi șefi de stat, în cursul convorbirilor la nivel înalt s-a reafirmat hotărîrea ambelor țări de a folosi posibilitățile largi existente pentru dezvoltarea mai accentuată a schimburilor comerciale și a cooperării economice bilaterale, îndeosebi în domeniul minier, agricol, al transporturilor și al pregătirii de cadre. S-a convenit să se procedeze cît mai urgent posibil la adoptarea de măsuri concrete pentru punerea în practică a prevederilor documentelor semnate, indicîndu-se totodată convocarea, la București, a celei de-a IV-a sesiuni a Comisiei mixte de colaborare economică și tehnică româno-zambiană.

În cadrul schimbului de vederi asupra problemelor internaționale, cei doi președinți au subliniat afirmarea tot mai puternică a voinței popoarelor de a se dezvolta libere, stăpîne pe bogățiile lor naționale, pe destinele proprii, de a-și făuri o viață așa cum doresc, fără amestec din afară, pentru a conlucra pe bază de egalitate într-un climat de securitate și pace. Totodată, cei doi șefi de stat au exprimat profunda lor îngrijorare în legătură cu agravarea climatului politic mondial, ascuțirea contradicțiilor între unele state sau grupări de state, perpetuarea situațiilor conflictuale în diferite regiuni ale lumii, generate de accentuarea politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste de forță și dictat, de reîmpărțire a lumii în sfere de influență și dominație.

Examinînd situația din Zimbabwe, Namibia și Africa de Sud, cei doi președinți și-au exprimat îngrijorarea față de încercările de a menține dominația, oprimarea și exploatarea popoarelor africane din această regiune, au condamnat cu fermitate tergiversările și celelalte manevre ale regimului lui Ian Smith, ale forțelor imperialiste, reacționare și rasiste, care îl susțin, și au reafirmat sprijinul lor deplin pentru frontul patriotic și lupta sa dreaptă pentru eliberarea totală a Zimbabwe. Cei doi șefi de stat au condamnat manevrele regimului minoritar rasist din Africa de Sud și ale sprijinitorilor săi de a pune piedici poporului namibian și avangardei sale, SWAPO, în lupta grea pentru cucerirea independenței. În ce privește Africa de Sud,

Tovarășa Elena Ceaușescu împreună cu soția președintelui Zambiei, Betty Kaunda

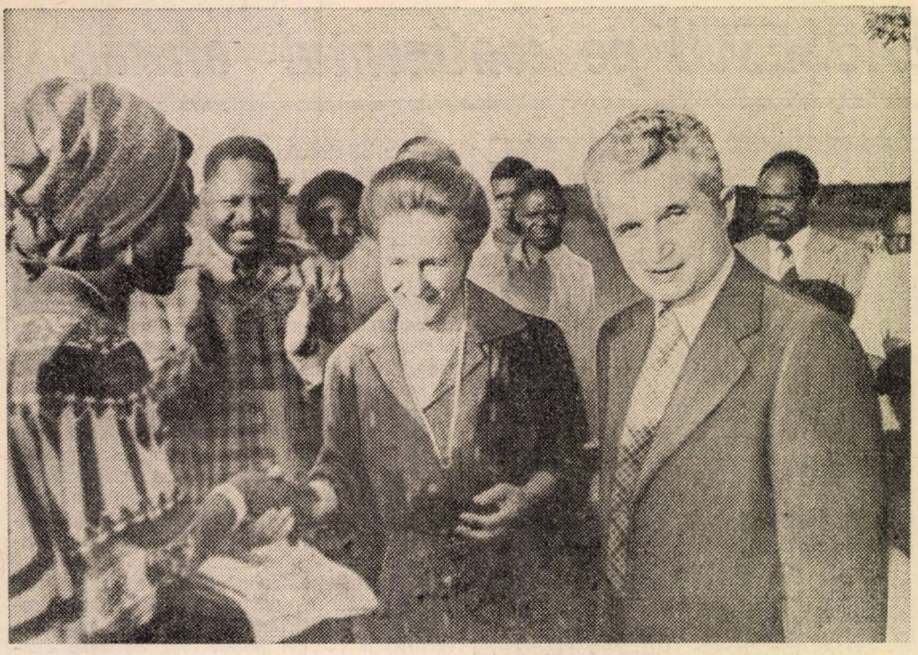

Moment din timpul vizitei la staţiunea agricolă experimentală de la Mount Makulu

cei doi preşedinţi au condamnat politica de apartheid şi de discriminare rasială, reafirmînd sprijinul lor consecvent pentru mişcarea de eliberare din această ţară, pronunţîndu-se în favoarea unităţii acesteia, a exercitării dreptului ei de a folosi orice mijloc de care dispune, inclusiv lupta armată, pentru eliminarea apartheidului şi pentru libertate. A fost, totodată, reafirmat sprijinul deplin faţă de ţările africane „din prima linie", victime ale agresiunii regimurilor minoritare rasiste din Africa de Sud şi Rhodesia şi au cerut să se pună capăt oricăror încălcări ale suveranităţii şi integrităţii teritoriale a acestor ţări.

Cei doi preşedinţi au exprimat îngrijorarea lor în legătură cu stările de tensiune şi conflict care au apărut între unele state africane independente. Ei s-au pronunţat pentru rezolvarea problemelor litigioase pe calea tratativelor politice directe între ţările africane interesate, fără intervenţie din afară, pornindu-se de la necesitatea întăririi unităţii şi solidarităţii lor în lupta comună pentru consolidarea independenţei naţionale, a concentrării tuturor eforturilor, pe plan naţional şi regional, pentru dezvoltarea economică şi socială de sine stătătoare.

Evantaiul larg de probleme abordate în cursul convorbirilor la nivel înalt româno-zambiene, de la Lusaka, rezultatele fructuoase ale vizitei înalţilor soli ai poporului român, hotărîrea comună de a se continua dialogul — preşedintele Kenneth Kaunda şi doamna Betty Kaunda acceptînd cu plăcere invitaţia de a face o nouă vizită oficială în România —, toate acestea subliniază, o dată mai mult, stadiul şi perspectivele deosebit de favorabile ale relaţiilor româno-zambiene. Dezvoltarea acestora pe o linie mereu ascendentă constituie o continuare logică, o expresie pregnantă a prieteniei statornice ce animă cele două ţări şi popoare, a cooperării rodnice ce se desfăşoară şi urmează să se desfăşoare în folosul ambelor părţi, al înţelegerii şi colaborării internaţionale.

Crăciun Ionescu

Primirea de către tovarăşul Nicolae Ceauşescu a preşedintelui Z.A.P.U. (Uniunea Poporului African Zimbabwe), Joshua Nkomo

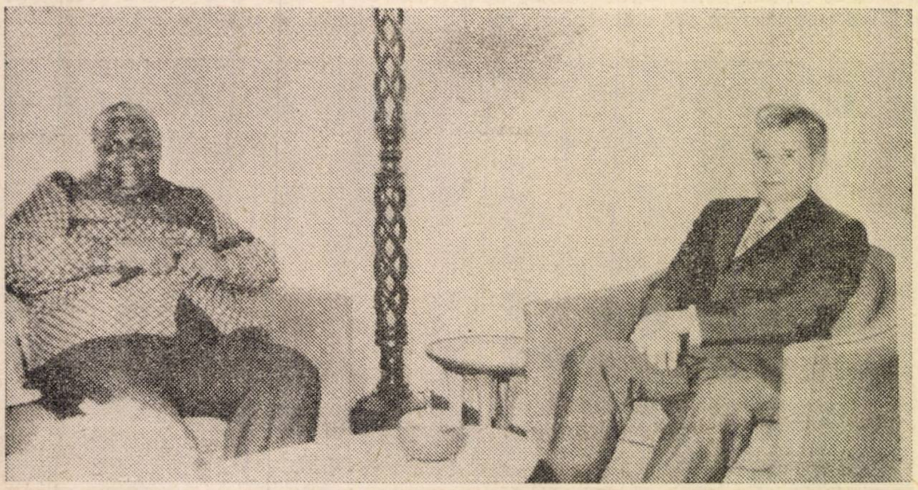

În momentul apariţiei revistei noastre, preşedintele Nicolae Ceauşescu, împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu, începe vizita în Republica Populară Mozambic — a cincea etapă a soliei de pace, prietenie şi solidaritate pe continentul african.

România — Gabon

(Urmare din pag. 2)

caracterizat fiecare din momentele vizitei, fiece clipă a desfăşurării ei. La sosirea pe aeroportul „Leon M'Ba", din Libreville, la primăria capitalei, la mitingul prieteniei româno-gaboneze, de la Franceville, la Owendo, cu ocazia vizitării primului tronson al Transgabonezului, la Moanda, centrul minelor de mangan, sau la Mounana, vestită pentru bogăţia zăcămintelor sale de uraniu, de-a lungul tuturor traseelor străbătute, întîlnirile dintre înalţii oaspeţi români şi poporul gabonez au fost prilej de reală sărbătoare ; sărbătoare a sentimentelor de stimă şi preţuire faţă de România socialistă, faţă de preşedintele ei. Cunoaşterea profundă de către tovarăşul Nicolae Ceauşescu a problemelor ţării-gazdă, a năzuinţelor sale de dezvoltare liberă şi independentă, dialogul deschis, prietenesc pe care l-a angajat cu toţi interlocutorii săi, reafirmarea atît de convingătoare a idealurilor comune de pace şi prietenie, pe care le împărtăşesc popoarele român şi gabonez, au avut darul să deschidă, fără nici o reţinere, inimile mulţimilor venite să-l vadă şi să-l asculte, să înlesnească formarea, în contururi clare, a imaginii lor despre România, ţară socialistă pe care o vor asocia, de acum înainte, cu bogatele rezultate ale vizitei pe care le-a făcut-o preşedintele Nicolae Ceauşescu.

„Să facem în aşa fel încît pe planeta noastră fiecare naţiune să se poată dezvolta fără teama unei agresiuni, să acţionăm pentru lichidarea definitivă a colonialismului în Africa şi pretutindeni în lume ! Să întărim solidaritatea pentru o lume mai bună şi mai dreaptă, pentru pace între popoare". Este greu a descrie ecoul pe care l-au avut aceste cuvinte adresate de tovarăşul Nicolae Ceauşescu minerilor şi locuitorilor din Mounana. Dar, în entuziasmul cu care au fost primite, a fost uşor de desluşit bucuria, marea bucurie a poporului gabonez de a auzi exprimate, în limba unei naţiuni aflate la mare distanţă geografică, sentimente şi năzuinţe pe care le împărtăşeşte el însuşi, pe care ar dori să le ştie împărtăşite pe toate meridianele acestei lumi. Întîlnirea cu preşedintele României şi cu tovarăşa Elena Ceauşescu a reconfirmat poporului gabonez încrederea în posibilitatea înţelegerii depline a unui grai vorbit pe alte meleaguri atunci cînd acesta este graiul prieteniei şi respectului, al voinţei de unitate şi solidaritate în marea bătălie pentru progres, pentru conlucrare, pentru pace.

Vizita preşedintelui României socialiste în Gabon va deveni, fără îndoială, un jalon de primă însemnătate în istoria relaţiilor ţării noastre cu această ţară africană aflată pe complexul drum al dezvoltării independente şi suverane. Dar, prin rezultatele sale, prin principiile proclamate în comun şi obiectivele comune identificate, ea va marca totodată o nouă pagină în eforturile ce se întreprind astăzi pe plan mondial pentru investirea raporturilor internaţionale cu o nouă calitate — aceea a respectului reciproc pentru dorinţa de progres în libertate şi independenţă, de dezvoltare în conformitate cu propria voinţă. Ceea ce este în deplină concordanţă cu interesele propăşirii întregii umanităţi.

Condamnare energică a noilor acțiuni agresive ale regimurilor rasiste de la Salisbury și Pretoria

Într-un moment în care mișcarea de eliberare zimbabwe își intensifică lupta de eliberare, autoritățile minoritare rasiste de la Salisbury, concomitent cu actele represive împotriva populației de culoare, majoritară, își înmulțesc acțiunile agresive împotriva unor state africane independente vecine.

Recentele acțiuni agresive care au vizat Republica Zambia și Republica Botswana — state din „prima linie" a confruntării cu regimurile minoritate rasiste de la Salisbury și Pretoria — constituie o gravă încălcare a prerogativelor de independență și suveranitate ale statelor din zonă, sfidează, în mod flagrant, normele dreptului internațional, rezoluțiile și documentele O.N.U.. În mod firesc, ele au stîrnit un val de proteste, ca expresie a sentimentelor de indignare ale opiniei publice de pretutindeni.

În noaptea de 11—12 aprilie a.c., aviația rhodesiană a efectuat un raid de o deosebită cruzime împotriza taberei de refugiați zimbabwe din provincia zambiană Solwezi, în cursul căruia s-au înregistrat 136 de morți și peste 200 răniți, majoritatea dintre ei fiind copii, femei, bătrîni. Apoi, în zorii zilei de 13 aprilie a.c., forțe militare rhodesiene au fost parașutate în capitala Zambiei, Lusaka, și au atacat reședința lui Joshua Nkomo — colider al Frontului Patriotic Zimbabwe, președinte al Uniunii Poporului African Zimbabwe, ZAPU — situată la cinci kilometri de centrul orașului. În urma operațiunii comandoului rhodesian s-au înregistrat numeroase victime și pagube materiale : din rîndul celor care asigurau paza reședinței au fost ucise 10 persoane și rănite cel puțin 12, iar clădirea a fost distrusă în întregime. În cursul aceluiași atac, a fost avariată și clădirea „Centrului de eliberare" în care își au sediile reprezentanțele în Zambia ale mișcărilor africane de eliberare. Totodată, obuze lansate de militarii rhodesieni au atins reședința oficială a președintelui Zambiei, Kenneth David Kaunda, cît și numeroase locuințe din cartierul Kwala. O zi mai tîrziu, aviația rhodesiană a efectuat un nou raid — al cincilea din săptămîna respectivă — împotriva unei tabere de refugiați zimbabwe din localitatea Mulungushi, aflată la circa 100 km nord de Lusaka, tabără ce mai fusese atacată la 11 aprilie.

Imediat după atacul din Lusaka, Joshua Nkomo a denunțat, în termeni vehemenți, operațiunea agresivă a forțelor armate ale regimului rasist de la Salisbury împotriva reședinței sale și sediului mișcărilor de eliberare, cît și actele agresive asupra teritoriilor statelor africane din „prima linie". Cu acest prilej, el a reafirmat hotărîrea mișcărilor de eliberare din Frontul Patriotic Zimbabwe de a intensifica lupta armată de eliberare națională pînă la victoria finală asupra regimului minoritar rasist ilegal de la Salisbury. În același context, Robert Mugabe, colider al Frontului Patriotic Zimbabwe, președinte al ZANU — Uniunea Națională a Poporului Zimbabwe — declara că atacul de la Lusaka nu va împiedica întărirea continuă a unității mișcării de eliberare zimbabwe și hotărîrea acesteia de a încheia cu succes lupta împotriva regimului rasist rhodesian. La rîndul său, secretarul general al Partidului Unit al Independenței Naționale din Zambia, Mainza Chona, preciza că raidurile împotriva taberelor Frontului Patriotic aflate pe teritoriul zambian sînt opera „mercenarilor albi, recrutați de companiile multinaționale. Nici un pilot alb rhodesian sau sud-african nu este capabil să efectueze raiduri într-un stat african independent, aceste acțiuni fiind întreprinse de mercenari foarte bine instruiți" — a spus Mainza Chona.

Concomitent, din capitalele Angolei și Botswanei s-a anunțat că regimurile rasiste de la Pretoria și, respectiv, Salisbury au comis noi și grave acte agresive și împotriva acestor state. Astfel, din Luanda s-a anunțat că avioane sud-africane continuă să efectueze zboruri de recunoaștere deasupra teritoriului Angolei, iar trupele sud-africane întreprind atacuri sistematice împotriva localităților angoleze aflate la frontiera cu Namibia, teritoriu ocupat ilegal de Africa de Sud. La Gaberones, un recent comunicat dat publicității de președintele Botswanei, Seretse Khama, arăta că un comando al forțelor armate rasiste rhodesiene a distrus bacul de la Kazungula, de pe fluviul Zambezi, aflat în punctul de întîlnire a frontierelor dintre Botswana, Zambia, Rhodesia și Namibia. De asemenea, militari rhodesieni au atacat o tabără de refugiați a ZAPU. de la Francistown, al doilea oraș al Botswanei. În legătură cu acest atac, Joshua Nkomo relata : „Forțe ale regimului rhodesian au adus trei camioane în tabăra de refugiați de la Francistown pentru a lua copii aflați în tabără (unde se găseau circa 5 000 copii — n.n.). Credem că copiii au fost urcați, apoi, într-un tren cu destinația Rhodesia".

■

Recentele acțiuni agresive ale trupelor regimului de la Salisbury — și, îndeosebi, atacul de la Lusaka — au fost apreciate, pe drept cuvînt, ca fiind fără precedent, ele avînd urmări dintre cele mai grave, soldîndu-se cu numeroase victime — îndeosebi copii, femei și bătrîni — și cu mari pagube materiale. Ele au stîrnit indignarea opiniei publice mondiale, a conducătorilor unor organizații internaționale, a șefilor de stat și de guvern din numeroase țări ale lumii, ale unor personalități politice. Astfel, în declarația lui Kurt Waldheim, secretarul general al O.N.U., se arată că atacurile din capitala Zambiei și din Francistown reprezintă „o ecaladare periculoasă" și ele „ridică probleme extrem de grave, atît din punct de vedere politic, cît și umanitar, și trebuie să fie condamnate energic". Organizația Unității Africane arată, într-un comunicat, că raidul rhodesian de la Lusaka „reprezintă o violare a integrității teritoriale a Zambiei și o sfidare a opiniei publice internaționale". Totodată, numeroase țări africane și de pe alte continente ale lumii au condamnat vehement recentele acțiuni agresive rhodesiene și și-au reafirmat sprijinul și solidaritatea cu mișcarea de eliberare zimbabwe și statele africane independente.

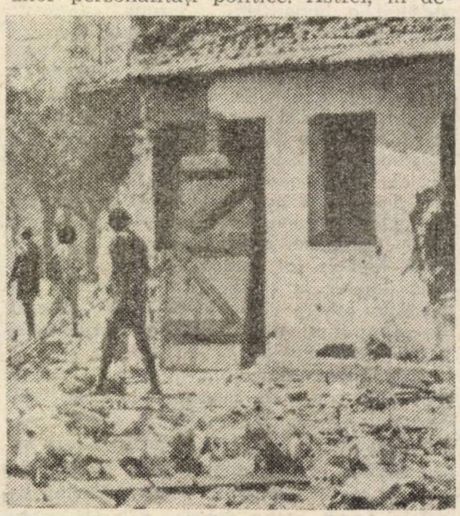

Locuințe dintr-un sat angolez distruse ca urmare a bombardamentelor sud-africane

Se subliniază, din nou, că recentele acțiuni agresive demonstrează încrîncenarea cu care regimurile rasiste rhodesiene și sud-africane încalcă libertatea popoarelor din țările lor și din statele vecine, modul brutal în care acestea atentează la independența și suveranitatea unor țări africane și încearcă să le frîneze eforturile consacrate dezvoltării economice și sociale. Deopotrivă, recentele acte agresive de amploare constituie noi pericole grave la adresa păcii și securității din zonă și de pe continent.

Poporul român — care, după cum se cunoaște, a luptat veacuri de-a rîndul pentru libertate și independență — este animat de sentimente de simpatie și solidaritate militantă față de lupta popoarelor africane, ca, dealtfel, a tuturor popoarelor hotărîte să-și apere suveranitatea. Sînt sentimente ce au fost din nou reafirmate, cu vigoare, cu ocazia vizitei președintelui Nicolae Ceaușescu, într-o serie de țări din Africa.

În întîlnirile avute, chiar în aceste zile, cu liderii unor mișcări de eliberare națională din Namibia și Zimbabwe — Sam Nujoma, președintele SWAPO, și, respectiv, Joshua Nkomo, colider al Frontului Patriotic Zimbabwe — tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că Partidul Comunist Român, România au acordat și vor acorda, și în viitor, întregul lor sprijin luptei de eliberare din aceste țări, tuturor popoarelor din Africa australă, adresîndu-le urarea ca, prin folosirea și continuarea tuturor formelor de luptă — inclusiv cea armată —, să pună capăt dominației străine. Totodată, șeful statului român a reafirmat solidaritatea militantă a României cu statele africane independente, victime ale acțiunilor rasiștilor, cu eforturile acestora de a respinge și înfrînge forțele agresoare, cu preocupările lor de a-și consolida independența și suveranitatea și de a se consacra dezvoltării de sine stătătoare, progresului economic și social, edificării unei societăți noi pe aceste meleaguri. Așa cum evidențiia tovarășul Nicolae Ceaușescu, în declarația făcută presei și radioteleviziunii angoleze, noile acte agresive demonstrează că este necesar ca întreaga comunitate internațională să acționeze cu mai multă hotărîre pentru a pune capăt acestei situații. Președintele Nicolae Ceaușescu a reafirmat convingerea fermă a României, partidului și poporului nostru, că orice încercare a regimurilor și forțelor reacționare și colonialiste din Africa australă va fi sortită eșecurilor, iar lupta dreaptă a acestor popoare va triumfa.

C. Dumitru

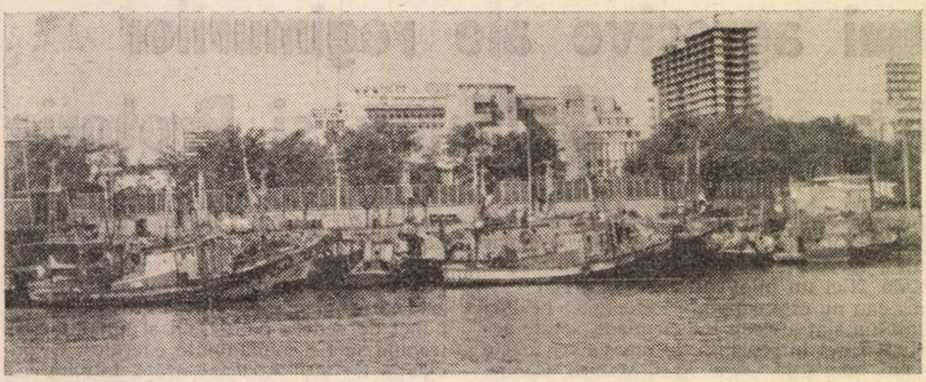

REPORTAJ PE GLOB

MOZAMBIC

De la Rovuma la Maputo

Vasile Oros

Prin iarba uscată și înaltă cît un stat de om, drumul de savană se întinde cînd drept, cînd șerpuit, ca o panglică de coral, pe care roțile mașinilor răvășesc în răstimpuri pulberea fină a lateritului. De la cafeniu închis la roșu, culoarea drumurilor de țară mozambicane se răsfrînge în cea a arborilor și a ierbii : zone întregi capătă o nuanță purpurie, precum lumina amurgului austral. Noaptea, cînd căldura scade, fauna, atît de retrasă ziua, mișună pe lîngă șosea. În întuneric, strălucesc ochii gazelelor, iepurii aleargă în zig-zag în raza farurilor, iar mistreții „javali" tăvălesc ierburile uriașe, croindu-și prin ele coridoare spre jocul hipnotic al luminilor vreunui camion întîrziat.

Cînd începe vara, aceste drumuri devin, uneori, matcă de rîuri provizorii, într-atît de înverșunate sînt ploile musonice. Acum, încă mai dăinuie sezonul uscat. În valea rîului Metuissa, singurul rămas „în funcțiune" pe mulți kilometri în jur, apa îi atrage pe oameni ca un magnet. Pe cărările ce duc spre așezări apropiate, șiruri de femei cară apă în ulcioare mari, purtate pe cap, și mai toate au cîte o năframă legată la spate în care își duc copiii mici. Cei mai mărișori trag după ei legături de vreascuri, iar, în urmă, bărbații pășesc încovoiați sub sarcini de crengi mai groase, strînse în lunca rîului, sau de tulpini de maniac. Miezul tulpinilor, cu consistență și gust de cartof, este un aliment de bază al țăranilor, fie fiert sau copt întreg, fie prefăcut în făină, cu ajutorul rîșniței. În valea fluviului Zambezi și a afluenților săi nordici, peisajul cîștigă în prospețime, grație verdelui mai persistent, întreținut de parcelele irigate și de păduri. Dacă, în sud, domină culturile de orez, trestie de zahăr, citrice și banane, în provinciile Zambezia și Tete se întîlnesc holde de porumb, plantații de iută, copra și bumbac.

Poate mai mult ca alte provincii mozambicane, Zambezia are o legătură cu istoria îndepărtată a țării. Cu multe secole în urmă, în văile regiunii se extrăgea aur și s-au păstrat despre acest meșteșug, ca și, în genere, despre viața plină de neprevăzut a strămoșilor mozambicanilor, mărturii sub formă de imagini desenate pe piatră. Analizîndu-le, învățații au înclinat spre concluzia asemănării izbitoare cu altele, găsite în Sahara centrală, adăugîndu-se încă o verigă la lanțul de ipoteze al migrărilor pe continent. Acele creații străvechi le-au fost, însă, de folos și geologilor de astăzi, căci, în cîteva din imagini, mîna artistului a înfățișat scene ale comerțului cu aur și aramă. Mergînd pe firul cercetărilor și asocierilor, specialiștii au ajuns la filoane minerale de anvergură, îndeosebi în provincia Tete, supranumită acum „miracol geologic".

Primii navigatori portughezi care au atins țărmul Mozambicului, la sfîrșitul veacului al XV-lea, i-au găsit pe „metalurgii" băștinași la lucru. Pe atunci, din portul Sofala plecau, anual, cîte 3–4 corăbii încărcate cu aur, cam șase tone, destinate regatelor de pe coasta Arabiei. Pe actualul teritoriu mozambican și, parțial, pe cel zimbabwe, exista, în acele vremuri, o importantă civilizație, cunoscută ca „Imperiul Monomotapa", care, în ciuda vicisitudinilor, a dăinuit vreo cinci secole. Erau orașe cu case înalte de piatră, așezate în terase și împrejmuite cu ziduri groase, cu cheiuri trainice și dominate de forturi și palate. Destul de dîrze pentru a rezista, timp îndelungat, asediilor, ele erau, zice-se, tot atît de frumoase și de confortabile ca și cele mai mari orașe maritime europene din acea vreme. Doar faima lor a supraviețuit, și nici ea în întregime, căci unele au dispărut cu totul. Ruinele lor ciudate, năpădite de lianele junglei, în apropiere de coastă, sau pierdute printre colinele cu iarbă galbenă, de pe podișuri, trezesc, azi, mai mult curiozitatea cercetătorilor.

Colonizarea Mozambicului a cuprins mult timp doar o fișie de-a lungul deschiderii spre Oceanul Indian, căci rezistența dîrză a mozambicanilor a împiedicat pătrunderea colonialiștilor spre interiorul țării, care nu a devenit efectivă și totală decît la sfîrșitul secolului trecut. Etapa decisivă a luptei pentru neatîrnare începe odată cu crearea Frontului de Eliberare din Mozambic (FRELIMO), care, timp de un deceniu, a condus lupta armată a mozambicanilor contra colonialismului, iar după proclamarea independenței conduce poporul în opera de reconstrucție națională, de făurire a unei noi societăți.

Resorturile unei inflexibile opțiuni : libertatea

Mă aflam în capitala Mozambicului în acea noapte memorabilă de 25 iunie 1975, cînd întreaga suflare a țării trăia un moment unic al istoriei sale : proclamarea independenței. Cuvintele „Agora somos un povo livre" (acum sîntem un popor liber), pornite năvalnic din zeci de mii de piepturi ale mulțimii adunate la solemnitatea de pe stadionul central din Maputo, dădeau glas bucuriei și entuziasmului nestăvilit ale unui popor ce-și vedea împlinit visul secular de a fi stăpîn pe propria soartă. Un popor dîrz, ce și-a cîștigat libertatea cu prețul atîtor jertfe de sînge, era prezent cu trup și suflet la marea întîlnire cu neatîrnarea națională. Era ceasul ovațiilor frenetice și interminabile pentru conducătorii FRELIMO, din partea mulțimilor masate compact pe străzi și în piețele publice ; sute de mii de steaguri și fanioane erau agitate deasupra capetelor, precum valurile unei mări multicolore ; era ceasul lacrimilor de bucurie în mii și mii de ochi. Urcase la cotele cele mai înalte intensitatea emoțională a mozambicanilor, îndeosebi la solemnitatea de pe stadion. Cu toată ploaia deasă și persistentă care începuse să cadă, ceremonia proclamării independenței a decurs crescendo, sfîrșind cu momente apoteotice, cînd zecile de mii de oameni, legănîndu-se braț la braț și cu privirile ațintite spre culorile stindardului fluturînd, cîntau imnul național, în timp ce deasupra stadionului se încrucișau, asemenea fulgerelor, traiectoriile luminoase ale artificiilor, ale salvelor de arme automate. Gesturile oamenilor, fețele lor radiind o bucurie imensă tălmăceau, de fapt, resorturile unei vechi și inflexibile opțiuni : libertatea națională.

Această îndepărtată țară din Africa australă a pornit pe calea reconstrucției, a dezvoltării independente cu entuziasmul pe care îl dă sentimentul libertății și demnității recîștigate, dar și cu conștiința marilor dificultăți rezultînd din aproape jumătate de mileniu de exploatare și opresiune străină.

Lupta pașnică, dar deloc ușoară, pentru edificarea unui Mozambic nou mobilizează astăzi energiile maselor. „De la Rovuma la Maputo — un singur popor, o singură națiune" glăsuiește una din cele mai frecvente lozinci ale mozambicanilor. Între rîul Rovuma, desemnînd frontiera cu Tanzania, în nord, și rîul Maputo, din extremitatea sudică, la granița cu Africa de Sud, țara se întinde pe o suprafață de 783 030 kmp, avînd o deschidere spre Oceanul Indian de peste două mii de kilometri. Ținînd seama de relieful său variat, de resursele solului și subsolului, Mozambicul întrunește o serie de condiții favorabile pentru asigurarea dezvoltării sale economice și sociale. Țara dispune de cîmpii roditoare în zonele dinspre litoral, de savane și podișuri, de păduri compacte în nord-vest, alcătuite din esențe valoroase — cedru și abanos —, dar mai ales de o gamă largă de materii prime minerale, cuprinzînd deopotrivă fier, cărbune, bauxită, bariliu, cositor, aur, uraniu, azbest, mică, sare și diamante. Dacă, la aceasta, adăugăm întinderea și fertilitatea solului, permițînd o mare varietate de culturi, — porumb, trestie de zahăr, iută, copra, tutun, bumbac, sisal, ceai, cafea, arahide și altele — avem imaginea unui pămînt apt de a asigura prosperitatea unui număr mult mai mare de locuitori decît cei vreo nouă milioane, cîți numără în prezent.

ROMÂNIA—MOZAMBIC

● 24 iunie-2 iulie 1971 ● Vizită în România a delegației de prietenie a Frontului de Eliberare din Mozambic, condusă de președintele FRELIMO, Samora Moises Machel.

● 19—29 iunie 1973 ● Vizită în România a unei delegații a FRELIMO, condusă de președintele Samora Moises Machel.

● 15—21 decembrie 1974 ● Vizita oficială de prietenie în Republica Socialistă România a delegației Frontului de Eliberare din Mozambic (FRELIMO) și a guvernului de tranziție al Mozambicului, condusă de președintele FRELIMO, Samora Moises Machel.

● 20 decembrie 1974 ● S-au semnat, la București, Declarația solemnă comună ; Comunicatul comun ; Acordul cu privire la crearea Comisiei mixte româno-mozambicane de colaborare economică și asistență tehnică.

● 25 iunie 1975 ● Stabilirea relațiilor diplomatice la nivel de ambasadă între Republica Socialistă România și Republica Populară Mozambic.

● iulie 1976 ● *A avut loc, la Maputo, prima sesiune a Comisiei mixte guvernamentale româno-mozambicane de colaborare economică și asistență tehnică.*

● decembrie 1976 ● *În cadrul celei de-a II-a sesiuni a Comisiei mixte, care s-a desfășurat la București, a fost semnat un protocol de colaborare economică și tehnică între cele două țări, care prevede extinderea și diversificarea conlucrării în diferite domenii ale industriei, agriculturii, științei și tehnicii.*

● noiembrie 1978 ● *Cu prilejul celei de-a III-a sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale româno-mozambicane de colaborare economică și asistență tehnică, la Maputo au fost semnate un acord de cooperare economică și tehnică pe termen lung, un acord privind cooperarea în acordarea de asistență tehnică, un acord comercial și unul de colaborare în domeniile învățământului, științei și culturii, precum și un acord privind pescuitul.*

În zona centrală a orașului Maputo

Repere ale bătăliei pentru dezvoltare

Tocmai în această direcție converg eforturile desfășurate de poporul mozambican, devenit stăpîn pe bogățiile sale naționale. Prin esența revoluționară a primei constituții, prin hotărîrile Congresului al III-lea al FRELIMO, referitoare la liniile generale ale „edificării în Mozambic a unei societăți bazate pe principiile socialismului științific", prin măsurile vizînd instaurarea unui stat democratic-popular, pornind de la formele embrionare ale puterii constituite mai demult în zonele eliberate, s-au creat premise pentru edificarea unei societăți bazate pe dreptate și echitate. În acest scop, sînt și urmează să fie desființate, treptat, toate structurile asociate cu trecutul de exploatare. În directivele economice care definesc sarcinile dezvoltării țării în etapa revoluției democrat-populare, precum și în perspectivă, s-a stabilit că, paralel cu întărirea sectorului agricol, care, și în următorii cîțiva ani, va constitui baza de dezvoltare, trebuie creată o industrie grea, subliniindu-se rolul decisiv ce revine acestei ramuri atît în realizarea sarcinilor economice, cît și în ridicarea conștiinței de clasă a oamenilor muncii.

Proiecte economice de amploare urmează să fie terminate pînă în 1980 : sistemul de irigații din valea fluviului Limpopo (12 000 hectare), prima fază a complexului agrozootehnic „Angonia", construirea unei șosele menite să lege nordul de sudul țării, a unei întreprinderi de mașini agricole și a două fabrici textile în orașul Beira. Se află, de asemenea, în fază avansată studii și proiecte de punere în valoare a zăcămintelor minerale din provincia Tete, unde se prevede instalarea unei uzine siderurgice moderne, ca și a unor fabrici de celuloză și hîrtie. Avansează și realizarea grandiosului obiectiv de pe fluviul Zambezi, unde se află una din cele mai mari hidrocentrale ale Africii — Cabora Bassa — cu o producție proiectată de 18 miliarde kWh. Apa reținută de barajul hidrocentralei va permite, în același timp, irigarea a 1,5 milioane hectare. Portughezii, care au început construcția complexului cu capital sud-african, își propuseseră să creeze, pe aceste pămînturi fertile din valea fluviului, un șir de plantații ale coloniștilor albi. Mozambicul revoluționar a hotărît altfel : pe noile pămînturi vor fi instalate ferme de stat și cooperative profilate pe producția de bumbac și sisal.

Animat de sentimente de prietenie și solidaritate față de tinerele state independente ale Africii, poporul român urmărește cu caldă simpatie eforturile depuse de poporul mozambican pe calea consolidării independenței, a dezvoltării economico-sociale.

Situat în vecinătatea Rhodesiei, unde se intensifică lupta pentru lichidarea opresiunii rasiste, Mozambicul și-a manifestat și își manifestă sprijinul activ față de cauza eliberării poporului zimbabwe, intilnindu-se constant, în această poziție, cu țara noastră, cu forțele înaintate de pretutindeni. Poziția sa curajoasă, alături de celelalte țări „din prima linie", a stîrnit, după cum se știe, furia rasiștilor de la Salisbury, care, sfidînd normele dreptului internațional, organizează periodic incursiuni pe teritoriul Mozambicului, unde atacă tabere de refugiați, ucid populație civilă și provoacă mari pagube materiale. România, alături de întreaga omenire progresistă, a condamnat și condamnă cu hotărîre aceste atentate brutale la adresa independenței și suveranității Mozambicului, reafirmîndu-și sentimentele de solidaritate activă cu lupta dreaptă a poporului mozambican pentru apărarea suveranității naționale și respingerea agresorilor. Aceste sentimente și-au găsit, în decursul anilor, expresie în sprijinul larg — politic, diplomatic, moral și material — acordat poporului mozambican pentru dobîndirea independenței.

În noile condiții, relațiile dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Mozambic cunosc o continuă amplificare și diversificare. La dezvoltarea raporturilor româno-mozambicane o contribuție de cea mai mare însemnătate au adus-o întîlnirile și convorbirile, de la București și de pe pămîntul african, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu cu tovarășul Samora Machel, președintele FRELIMO și al Republicii Populare Mozambic. Declarația solemnă, celelalte documente semnate cu aceste prilejuri au dat expresie hotărîrii celor două țări de a lărgi și adînci conlucrarea lor prietenească pe multiple planuri.

Vizita în R.P. Mozambic a tovarășului Nicolae Ceaușescu, prilejuind continuarea dialogului la nivel înalt româno-mozambican, va deschide, fără îndoială, noi și ample perspective relațiilor de prietenie și colaborare multilaterală între România și Mozambic, în interesul ambelor popoare, al cauzei progresului, păcii și cooperării internaționale.

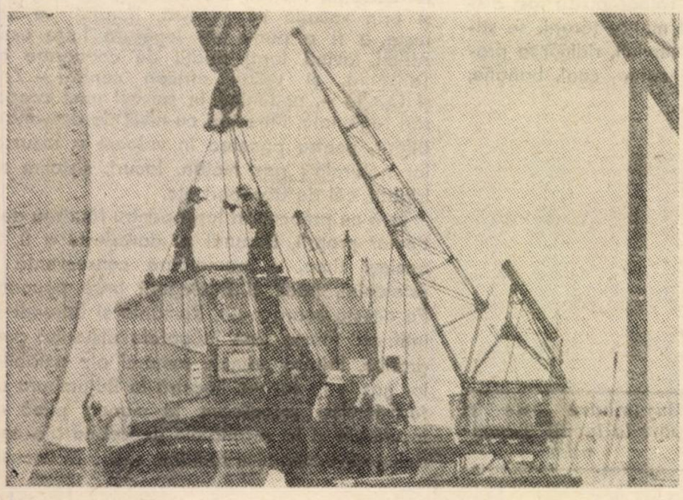

Industria mozambicană, trecută în stăpînirea poporului, cunoaște o rapidă înflorire

REPORTAJ PE GLOB

BURUNDI

Resurse ale dezvoltării

Gheorghe Dragoș

Bujumbura. Siluetele noilor edificii se armonizează, firesc, cu elementele tradiționale

Burundi, țara de la izvoarele marilor fluvii africane Nil și Congo, prezintă imagini încîntătoare prin diversitatea reliefului : cîmpii întinse, acoperite de verdele orezăriilor și albul bumbacului bun de cules ; platouri înconjurate de coline pe care urcă plantații de cafea și ceai, străjuite de siluetele zvelte ale prețioșilor palmieri de ulei ; munți înalți ce ajung pînă la aproape trei mii de metri altitudine ; oglinda albastră a lacului Tanganika, străbătută de puzderia ambarcațiunilor pescărești, dat fiind bogăția faunei din adîncuri.

Străbătînd meleagurile burundeze intuiești, de la prima vedere, că ocupația de bază a populației o constituie agricultura. Aproape 90 la sută din populația de patru milioane de locuitori a Republicii Burundi trăiește din cultivarea pămîntului. Mai întîi, ca valoare economică, este cafeaua, recolta sa record ajungînd la 27 000 tone anual. Bumbacul, introdus în Burundi pentru prima oară cu o jumătate de secol în urmă, ocupă al treilea loc la export (al doilea fiind dat de pieile de animale), și este de menționat că, în prezent, întreaga producție se prelucrează în țară, în cadrul importantului complex textil, recent pus în funcțiune în capitala Bujumbura. Se extind tot mai mult plantațiile de ceai, care, într-un viitor apropiat, se preconizează să ocupe suprafețe totalizînd 10 000 ha. În vederea preparării superioare a ceaiului, în localitatea Teza funcționează de curînd o fabrică de prelucrare, folosind 1 200 de muncitori permanenți și 4 000 de sezonieri. Aceleași progrese însemnate înregistrează și cultura orezului. Constituirea societății regionale de dezvoltare de la Imbo, al cărei proiect vizează repopularea acestei cîmpii, a avut drept urmare practică captarea apelor rîului Mpanda în vederea irigării a circa 3 500 hectare, fiind totodată construite cinci sate pentru a găzdui peste 2 200 de familii.

Datele amintite, de natură documentară, luate împreună, întregesc imaginea preocupărilor și rezultatelor muncii burundezilor. I-am privit de pe șoseaua ce străbătea pătratele inundate ale orezăriilor muncind cu sîrg, dornici să-și îndeplinească obiectivele propuse. I-am văzut mergînd spre zona industrială a Bujumburei și am înțeles că au dobîndit calificări în meserii altădată cu totul necunoscute lor, acolo unde funcționează acum fabrici de săpun, de dulciuri, de bere și răcoritoare, de unelte agricole, de ulei din semințe de bumbac, sau fabrici de uscat și ambalat cafeaua.

În cursul călătoriei prin Burundi, am întîlnit pretutindeni copii de școală cu cărțile sub braț, simbolizînd viața nouă a poporului, integrată într-un amplu proces de transformare marcînd un cert progres social-cultural. Am văzut, de asemenea, la Bujumbura numeroși tineri îndreptîndu-se spre poalele dealului, unde în mijlocul unei pajiști se află clădirile noi ale Institutului pedagogic burundez sau, urcînd mai sus, pe colina pe care s-au ridicat clădirile moderne ale Universității.

Despre Burundi — sau țara poporului barundi — se vorbește tot mai des, în acești ani, făcîndu-se referință la aspirațiile și programul său concret de reconstrucție națională, lansat după 1 noiembrie 1976 de Consiliul Suprem. Revoluționar, condus de colonelul Jean Baptiste Bagaza, șeful statului. Preocupările politice ale burundezilor vizează dinamizarea activității partidului Uniunea pentru Progres Național — UPRONA —, pregătirea și desfășurarea reformei agrare, precum și definirea altor obiective ale dezvoltării. Pămîntul aparține celor ce-l trudesc — declara col. Jean Baptiste Bagaza, la 20 iunie 1978 — și de aceea s-a abolit practica „ubugerewa" — un fel de sistem de clacă și arendă în care țăranii săraci lucrau pămînturile celor avuți. Totodată, au fost distribuite loturi de pămînt multor țărani, se stimulează, prin prețuri și servicii, ridicarea producției în plantațiile de cafea, ceai, banane, bumbac, sorg, manioc, porumb și alte culturi răspîndite prin văile și pe versanții colinelor și pe platiurile de la cumpănă izvoarelor fluviilor Congo și Nil.

Se are, firesc, în vedere ca, pe traseele dezvoltării, să se asigure satului sistematizat infrastructurile sociale și economice necesare. Un astfel de sat — și, în perspectivă, un viitor oraș cu profil agro-industrial — va fi Nyanza Lac. Aici la circa 150 km sud de capitala țării, prin cooperarea mecanizatorilor și agronomilor români și burundezi, se desțelenesc, se amenajează și se pregătesc pentru a fi irigate ogoarele unui complex agrar pilot pentru sudul țării. În acest sens, remarcăm cu satisfacție că, în martie a.c., cînd a inaugurat lucrările de defrișare și amenajare a zonei agricole de la Nyanza Lac, executate sub îndrumarea specialiștilor români și burundezi și cu utilaje românești, președintele Bagaza sublinia valențele cooperării pe multiple planuri dintre România și Burundi. După cum îmi spuneau interlocutorii, în ansamblul ei, agricultura burundeză are drept țel să înlăture situația prin care Burundi cultivă ceea ce nu consumă și importă în schimb produsele de consum alimentare necesare.

Planurile de dezvoltare economico-socială acordă prioritate formării cadrelor, construcției și modernizării unor șosele, ca cea de la Bujumbura la Mutabara, cea de la Bujumbura la Butare și, mai departe, prin Kigali — capitala Ruandei — spre Uganda și Kenya, la Oceanul Indian. De altfel, geografic, dar și prin vocația sa politică, Burundi se dorește a fi o punte de legătură între estul Africii, avînd largi relații de cooperare cu Tanzania, și vestul african central — Zair și Congo —, acționînd în spiritul unei cooperări regionale, între țări cu nivel de dezvoltare diferit, pentru punerea în valoare a resurselor naturale : gaz metan, lacuri, sisteme de irigații, căi de transport etc.

Țară cu preocupări largi pentru făurirea destinelor proprii, Burundi se dovedește a fi, în același timp, o promotoare consecventă a prieteniei, păcii și înțelegerii între popoare. Pe aceste coordonate, România și Burundi se întîlnesc foarte bine în pofida distanței geografice. Printre primele remarci ale amabililor gazde la sosirea noastră la Bujumbura au fost acelea referitoare la munca plină de însuflețire și la rezultatele deosebite ale unei delegații economice române, sosită în această

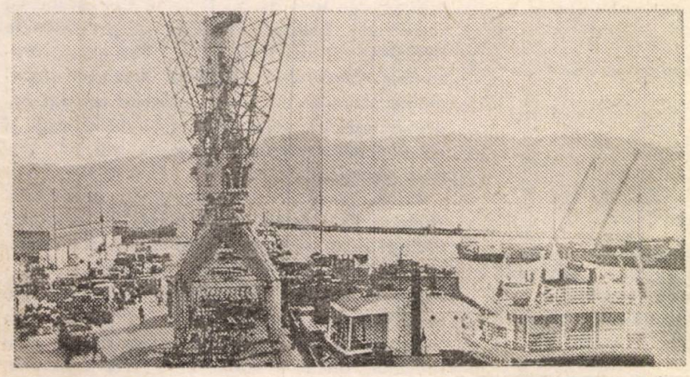

Bujumbura este și port la lacul Tanganika

ROMÂNIA — BURUNDI

• 8 august 1968. România și Burundi stabilesc relații diplomatice deschizînd, ulterior, ambasade la București și, respectiv, Bujumbura.

• aprilie 1974, București. *Vizita ministrului de externe al României.*

• aprilie 1974. București. *Vizita ministrului de externe al Republicii Burundi.*

• februarie 1976, București. *Vizita ministrului burundez de externe.*

• august 1976, Bujumbura. *Expoziție de carte românească.*

• mai 1977. Se constituie societatea mixtă româno-burundeză „Somiburom" în domeniile geologic, minier, industrial și energetic. Se stabilesc proiecte de cooperare și în domeniul agricol.

• iulie 1977, București. *Vizită oficială a lt. colonel Edouard Nzambimana, prim-ministru al guvernului burundez. Documente încheiate :* Acord general de cooperare între guvernele celor două țări, Protocol privind dezvoltarea schimburilor comerciale și raporturilor de cooperare economică, Acord privind transporturile aeriene și civile, Protocolul celei de-a IV-a sesiuni a Comisiei mixte, Protocolul privind cooperarea culturală și științifică pe anii 1978—1980, Înțelegerea privind colaborarea între Radioteleviziunea română și Radiodifuziunea burundeză.

• februarie 1979, București. *Vizita lui Gaspard Emery Karenzo, ministrul geologiei și minelor, președintele părții burundeze în Comisia mixtă guvernamentală de cooperare economică și tehnică între România și Burundi.*

• martie 1979, Bujumbura. *Președintele Jean Baptiste Bagaza inaugurează lucrările de defrișare și amenajare a zonei agricole de la Nyanza Lac, executate sub îndrumarea specialiștilor români și burundezi și cu utilaje livrate de România.*

țară spre a explora noi domenii de cooperare româno-burundeze. Discuțiile delegației române, începute mai de mult, aveau să traseze cadrul juridic al unei societăți mixte româno-burundeze : lua naștere „SOMIBUROM" — o realitate și un simbol înglobînd într-un nume voința de cooperare în spațiul nobil al muncii și dezvoltării. „SOMIBUROM" — „Societatea minieră burundezo-română" — are drept țel prioritar punerea în valoare a principalelor bogății ale subsolului burundez, printre care zăcămîntul de nichel de la Musongati. Geologul român Ion Rădulescu descoperea, cu mai mulți ani în urmă, tezaurul nichelului, într-un subsol declarat fatalmente sterp. Pentru Burundi, nichelul înseamnă speranța unei națiuni libere, doritoare să smulgă tainelor pămîntului promisiunile sale, sub o zodie a păcii. Cooperarea româno-burundeză are semnificația profund politică de a contribui la împlinirea țelurilor de redresare economică și la înlăturarea unor rămîneri în urmă.

Sînt, desigur, repere elocvente ale fructuoasei cooperări româno-burundeze, cărora, cu siguranță, li se vor adăuga altele ce se vor stabili în cadrul apropiatei vizite oficiale pe care o va efectua, la Bujumbura, președintele Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu — eveniment ce atestă cursul ascendent al relațiilor dintre România și Burundi.

Noul edificiu al Adunării Poporului — Parlamentul Sudanului — a cărui realizare este o elocventă mărturie a cooperării fructuoase româno-sudaneze

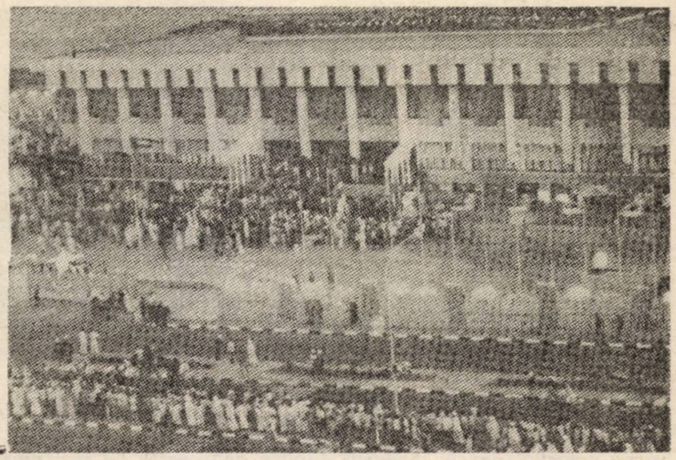

REPORTAJ PE GLOB

SUDAN

Secvențe ale modernizării într-o țară străveche

Paul Diaconu

Ogoare înfloritoare, culturi întinse de bumbac de calitate superioară, cu fibra lungă — renumitul „aur alb" al Sudanului — lanuri de grîu, de sorg, parcelate de o rețea densă de canale de irigație, centrată pe barajul Sennar, te întîmpină pe meleagurile dintre Nilul Alb și Nilul Albastru, oferind un înviorător contrast cu monotonia nisipurilor, pentru călătorul care a venit din Nord, urmărind firul dătător de viață al Nilului, asaltat permanent de deșertul omniprezent. Aici se află Gezira, „insula" nucleu a agriculturii sudaneze, cel mai important complex al Republicii Democratice Sudan, care furnizează 75 la sută din producția națională de „aur alb", 60 la sută din producția de arahide, peste 50 la sută din cea de grîu, 12 la sută din producția de sorg, precum și cantități mari de legume și fructe. Este o imagine cît se poate de sugestivă pentru progresele înregistrate de Sudan — cel mai întins stat al Africii, a cărui suprafață depășește 2,5 milioane kmp — în domeniul valorificării potențialului său agricol.

Vaste terenuri aride, necultivate timp de milenii, sînt transformate acum în ogoare fertile, în cadrul unui program menit să asigure Sudanului un loc important în rîndul marilor producători agricoli ai lumii. Sudanul prezintă o mare varietate climatică, de sol și vegetație — de la clima toridă și nisipurile sahariene din nord, la precipitațiile abundente și pădurile tropicale din sud —, solul agricol al țării fiind estimat la 30,1 milioane ha, din care 6 milioane ha sînt cultivate și numai 1,6 milioane ha sînt irigate. În total, cu terenurile utilizabile pentru pășuni, aproximativ o treime din suprafața țării poate fi introdusă în circuitul agrar. Este și motivul pentru care dezvoltarea agriculturii — domeniu în care lucrează aproximativ 80 la sută din populația activă — constituie un obiectiv prioritar al planurilor economice sudaneze. Aproape 30 la sută din investițiile prevăzute în planul de dezvoltare pe anii 1977—1983, respectiv 715 milioane lire sudaneze, sînt destinate agriculturii. S-au elaborat programe ample, pe o perioadă de 25 de ani, care preconizează transformarea Sudanului, dintr-o țară pe cale de a-și asigura necesarul de consum din producție proprie, într-un mare exportator de produse agro-alimentare.

Nilul, fluviul personificat și idolatrizat în anticitate, învingătorul perpetuu al deșertului, oferă terenurilor cuprinse între cele două ramuri ale sale și în bazinele afluenților săi, o sursă de apă practic inepuizabilă, care favorizează realizarea unora dintre cele mai mari sisteme de irigații. Pe lîngă sistemul Gezira, căruia i s-a adăugat „prelungirea Managil", totalizînd astfel aproape un milion de ha, menționăm proiectul de la Khashm El Ghirba, al doilea ca mărime, unde au fost puse în valoare, pînă în prezent, peste 200 000 ha, proiectul Rahad, pe Nilul Albastru, însumînd acum aproape 130 000 ha, care va fi extins anual cu aproximativ 40 000 ha. În regiunile din sud a intrat în stadiul final de executare marele proiect de hidroameliorații „Jonglei", care, prin lucrări de captare a apelor în zonele mlăștinoase, va pune la dispoziția agriculturii întinse suprafețe de terenuri fertile, va spori debitul Nilului Alb și va contribui la ameliorarea transporturilor fluviale între capitala țării, Khartum, și principalul centru urban din sud, Juba.

Concomitent cu extinderea suprafețelor cultivate și irigate se are în vedere diversificarea culturilor și creșterea producției agricole, prin introducerea pe scară largă a mecanizării și prin executarea unor ample lucrări de hidroameliorații, crearea unor mari complexe agrozootehnice.

Vorbind despre eforturile pentru dezvoltarea agriculturii, sudanezii țin să sublinieze, totodată, preocupările țării lor pentru edificarea unor industrii legate de valorificarea superioară a resurselor naturale ale țării — fabrici de egrenare a bumbacului, de textile și confecții, întreprinderi alimentare, de încălțăminte, de cherestea și mobilă. Pe lîngă

Mărturii ale colaborării

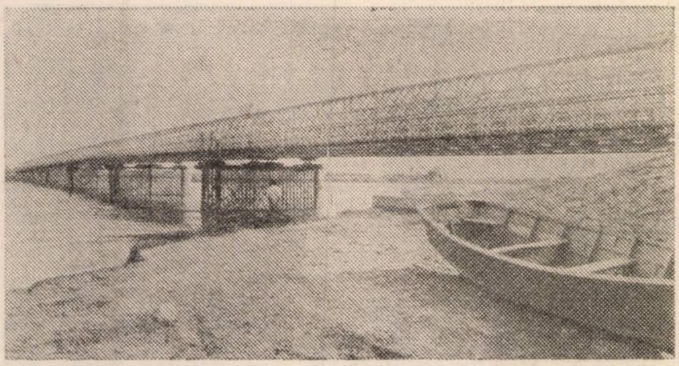

Imagine a podului peste Nilul Alb, construit la Juba, în sudul țării

Bogată recoltă de arahide, la Gezira

vastul potențial agricol, Sudanul dispune de importante bogății ale subsolului — minereu de fier, zinc, cupru, mangan, aur, mică, argint — a căror valorificare tot mai intensă deschide ample orizonturi dezvoltării multilaterale a economiei naționale.

Eforturile în direcția dezvoltării industriei naționale s-au concretizat în realizarea a peste 300 de obiective. Planul șesenal de dezvoltare, care reprezintă prima fază a planului de perspectivă de 18 ani, prevede construirea a numeroase noi obiective economice și sociale, realizarea unui ritm de creștere economică de 7,5 la sută și investiții totalizînd 2,66 miliarde lire sudaneze, inclusiv dezvoltarea energeticii și transporturilor și a unor ramuri industriale noi, cum sînt industriile chimică, metalurgică, mecanică și electrotehnică. O deosebită importanță în procesul de dezvoltare economică a țării se acordă construirii de noi hidrocentrale, pentru valorificarea marelui potențial hidroenergetic al Nilului și afluenților săi, extinderii și modernizării rețelei de transporturi și comunicații.

Principalul centru economic al țării este capitala sudaneză, Khartum, situată la confluența Nilului Alb și a Nilului Albastru, istoricește constituită din trei orașe îngemănate — Khartum, Omdurman și Khartum-Nord — care concentrează aproximativ un milion din cei 17 milioane de locuitori ai țării și majoritatea întreprinderilor industriale.

Aici se află cel mai mare combinat textil și alte întreprinderi de prelucrare a bumbacului, cărora, anul acesta, li se va adăuga o modernă filatură construită la Khartum-Nord, cu asistența unor specialiști români, utilajele fiind livrate de țara noastră. În același timp, o importanță deosebită o au pentru industria sudaneză întreprinderile alimentare, textile, de încălțăminte, de produse metalice, șantierele navale fluviale de aici. Sînt de menționat, de asemenea, numeroasele întreprinderi de artizanat, specializate în arta de prelucrare a fildeșului, pieilor de șarpe, aurului și argintului.

Khartumul, oraș cu bogate tradiții, adăpostește multe mărturii ale istoriei străvechi a Sudanului, țară care, prin poziția sa geografică, în nord-estul Africii, la răscrucea drumurilor africane spre Asia, a constituit unul din locurile de întîlnire și întrepătrundere a civilizațiilor milenare. Capitala sudaneză este, în același timp, cel mai important centru cultural și științific național. Universitatea, al cărui complex modern am avut prilejul să-l vizitez, Institutul politehnic și pedagogic, institutele de cercetări științifice ale capitalei dau țării un număr tot mai mare de cadre specializate în diferite domenii.

Desigur, la Khartum, peisajul citadin tradițional, pitoresc, din centrul vechi al capitalei, sau din Omdurman, vegetația tropicală îți reține îndelung privirea. Dar, ceea ce se impune călătorului sosit pe aceste meleaguri este prezența tot mai pregnantă a noului. Khartum-Nord se dezvoltă tot mai rapid, tinzînd să devină platforma industrială a capitalei. Vechilor edificii li se adaugă construcții noi impunătoare, iar uriașele macarale vizibile în oricare dintre cele trei orașe-surori atestă prezența șantierelor industriale și a complexelor urbanistice. Înnoirile se simt nu numai în dezvoltarea urbanistică, în extinderea și modernizarea străzilor și șoselelor, ci și în viața cotidiană a locuitorilor.

Eforturile de dezvoltare ale Sudanului, țară care cunoaște importante prefaceri în toate domeniile, sînt urmărite cu deosebit interes și simpatie de poporul român, între cele două țări dezvoltîndu-se relații de prietenie și colaborare pe multiple planuri.

Întîlnirile și convorbirile dintre președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și președintele Republicii Democratice Sudan, Gaafar Mohammed Nimeiri, importantele documente și înțelegeri convenite cu aceste prilejuri s-au înscris ca momente de cea mai mare însemnătate în cronica relațiilor, în continuă dezvoltare, dintre cele două țări, deschizînd cîmp larg de acțiune colaborării pe plan economic, politic, tehnico-științific, cultural, în deplină concordanță cu năzuințele popoarelor român și sudanez.

În cadrul fructuoasei cooperări româno-sudaneze se înscrie și participarea țării noastre la realizarea în Sudan a unor obiective în domeniile construcțiilor, hidrocarburilor, industriei textile, agriculturii, transporturilor fluviale și rutiere.

Ilustrînd mersul mereu ascendent al relațiilor dintre cele două țări, cea de-a III-a sesiune a Comisiei politice mixte româno-sudaneze și cea de-a IV-a sesiune a Comisiei mixte de cooperare economică și tehnică dintre România și Sudan, desfășurate la București, au adus contribuții importante la extinderea colaborării pe multiple planuri între cele două țări. Au fost semnate noi acorduri care acoperă multiple domenii de colaborare — politic, economic, comercial, tehnico-științific, cultural.

O mărturie semnificativă a cooperării româno-sudaneze o constituie construirea, la Omdurman, pe țărmul Nilului Alb, nu departe de locul unde apele celor două brațe ale Nilului se unesc, a noului sediu al Parlamentului — Adunarea Poporului — după un proiect românesc, cu asistența tehnică a țării noastre. Sala Adunării Poporului, al cărui proiect a fost inițiat și convenit în cursul întîlnirilor și convorbirilor dintre președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și președintele Republicii Democratice Sudan, Gaafar Mohammed Nimeiri, a fost inaugurată la sfîrșitul lunii decembrie, în prezența șefului statului sudanez, în cadrul unei ceremonii care a constituit un adevărat moment de sărbătoare a prieteniei și colaborării noastre, de exprimare a prețuirii față de sentimentele de caldă solidaritate pe care poporul român le nutrește pentru eforturile de dezvoltare ale Sudanului de azi. Este și aceasta o expresie, cu valoare de simbol, a relațiilor de prietenie și a cooperării dintre cele două țări, relații care, fundamentate pe deplina egalitate, pe stima și respectul reciproc, cunosc o evoluție tot mai fructuoasă, în beneficiul ambelor popoare, al instaurării unei noi ordini economice internaționale, al cauzei păcii, colaborării și progresului în lume.

ROMÂNIA — SUDAN

● 2 ianuarie 1956 ● Stabilirea relațiilor diplomatice la nivel de ambasadă.

● 30 martie-2 aprilie 1972 ● Vizita oficială, în Republica Democratică Sudan, a președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu. *Cu acest prilej, au fost semnate Declarația comună româno-sudaneză; Acordul de cooperare economică și tehnică și Acordul comercial de lungă durată.*

● 2—6 aprilie 1973 ● Vizita oficială, în Republica Socialistă România, a președintelui Republicii Democratice Sudan, Gaafar Mohammed Nimeiri, împreună cu soția, Buseina Nimeiri. *Cu prilejul vizitei, au fost semnate: Declarația solemnă comună a Republicii Socialiste România și Republicii Democratice Sudan; Comunicatul comun; Protocolul privind aplicarea Acordului de cooperare economică și tehnică, încheiat la 1 aprilie 1972, între cele două țări; Convenția consulară.*

● decembrie 1978 ● *S-au desfășurat la București lucrările celei de-a III-a sesiuni a Comisiei politice mixte româno-sudaneze și ale celei de-a IV-a sesiuni a Comisiei mixte de cooperare economică și tehnică dintre România și Sudan. Au fost semnate Acordul privind promovarea și garantarea reciprocă a investițiilor, Protocolul comercial pe anul 1979, Programul de schimburi în domeniul învățămîntului, științei și culturii pe anii 1979/1980, Acordul de recunoaștere reciprocă și echivalare a actelor de studii și a titlurilor științifice și Acordul de cooperare în domeniul turismului.*

SECURITATEA EUROPEANĂ — subiect de permanentă actualitate

— reflecţii asupra unui colocviu internaţional —

Dumitru Aninoiu

Academia diplomatică din Paris a luat foarte bunul obicei de a introduce în preocupările sale organizarea, periodică, a unor dezbateri privind subiecte deosebit de importante ale vieţii internaţionale. Unei asemenea preocupări i se înscrie şi recentul colocviu (4—5 aprilie a.c.) dedicat unei teme pe cît de actuală pe atît de importantă prin profundele sale implicaţii asupra păcii şi cooperării pe continent şi în întreaga lume : *aspectele politice şi militare ale securităţii europene.*

Lucrările colocviului — la care am avut onoarea să participăm ca reprezentant al României — au dovedit, şi ele, cît de mare şi cît de viu este interesul popoarelor pentru continuarea, multiplicarea şi adîncirea măsurilor care să asigure aplicarea în viaţă a Actului final de la Helsinki, să consolideze structurile procesului de edificare a unui veritabil sistem de securitate în Europa. Participarea şi a unor reprezentanţi din 16 ţări — altele decît cele semnatare ale Actului final (Algeria, Mexic, Indonezia, R.P. Chineză, Kenya, Argentina, Zambia, Japonia, Gabon etc.) — a marcat interesul manifestat pretutindeni faţă de Europa. De altfel, o întreagă experienţă istorică — trecută şi prezentă — arată, cu prisosinţă, cît de intim sînt legate evoluţiile politice din Europa cu situaţiile din alte zone ale globului, ce influenţe deosebite are starea continentului nostru asupra ansamblului raporturilor internaţionale, cîte îngrijorări poate crea lumii Europa atunci cînd ea este cîmpul unor tensiuni, confruntări şi insecurităţi şi ce efecte pozitive şi încurajatoare poate produce dacă devine un exemplu de siguranţă, de bună vecinătate, înţelegere şi cooperare.

Lucrările colocviului au confirmat cît de întemeiate sînt preocupările şi acţiunile concrete ale conducerii partidului nostru, ale întregului nostru popor pentru întărirea destinderii în Europa, pentru dinamizarea raporturilor dintre statele participante la C.S.C.E. pe baza deplinei egalităţi, a respectării riguroase a principiilor independenţei şi suveranităţii statelor, condiţie esenţială a făuririi unei securităţi reale şi egale pentru toate naţiunile europene. Consecvenţa unei asemenea politici promovată de preşedintele ţării, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, de România, a făcut ca poziţiile şi contribuţiile constructive ale ţării noastre la cauza securităţii şi cooperării europene să fie des menţionate în cursul lucrărilor colocviului, iar punctele de vedere româneşti exprimate în cadrul dezbaterilor să se bucure de o audienţă deosebită.

Faptul că, şi la acest colocviu, dezbaterile s-au concentrat mai ales asupra aspectelor militare, subliniază imperativul — de atîtea ori evocat de România — de a se trece neîntîrziat la măsuri efective de dezangajare militară şi dezarmare pe continent, domeniu esenţial, dar în care nu s-a realizat nimic, şi în care Europa ocupă un loc cu totul particular prin periculozitatea dată de acumulările, fără precedent, de arme şi armamente, inclusiv nucleare, de concentrările de trupe şi uriaşele cheltuieli militare.

Ni se pare deosebit de semnificativ faptul că, din comunicări şi dezbateri, au rezultat, ca sens general, atitudinile negative faţă de abordările de la bloc la bloc, preocupările pentru frînarea cursei înarmărilor şi trecerea la măsuri concrete de dezarmare, pentru respectarea neabătută a principiilor noi ale relaţiilor dintre state, pentru conjugarea eforturilor în vederea asigurării unui curs ireversibil înnoirilor de pe continent, procesului destinderii. S-a exprimat, totodată, dorinţa unanimă ca viitoarea reuniune de la Madrid să fie temeinic pregătită, să se evite neajunsurile întîlnirii de la Belgrad, pentru ca ea să constituie un succes, un moment important al continuării procesului inaugurat de C.S.C.E. Nu putem să nu notăm, de asemenea, repetarea — în intervenţiile unor reprezentanţi a unei idei de o semnificaţie particulară şi pe care o dorim, din ce în ce mai mult, nu numai repetată, ci şi realizată. Este vorba de ideea de *unitate* a Europei, de a se ajunge la depăşirea divizării continentului, Europa trebuind să fie unică şi cu răspunderi unitare, specifice şi deosebit de mari în configuraţia actuală — şi mai ales în cea de perspectivă — a lumii în care trăim, în contribuţiile pe care Europa trebuie să le aducă la cauza păcii, cooperării şi securităţii internaţionale.

Unii vest-europeni au formulat observaţii critice la adresa S.U.A. predispuse la acţiuni şi înţelegeri peste capul aliaţilor din Europa occidentală şi nesocotind interesele acestora. Apărarea Europei occidentale — arăta unul din participanţi — preocupă S.U.A. doar în măsura în care aceasta coincide şi se include strategiei lor generale. Dacă S.U.A., continua el, cred cu adevărat în noi, europenii occidentali, să ne lase să părăsim N.A.T.O. şi să ne ajute să ne organizăm pentru a ne apăra singuri. S-au formulat, de asemenea, nedumeriri şi îngrijorări în legătură cu pericolul constituirii unor adevărate directorate (vezi întîlnirea din Guadelupa) care scot din perimetrul informării exacte şi al participării la soluţii şi decizii ţările mici şi mijlocii ale alianţei atlantice. Colocviul a pus în evidenţă şi persistenţa unor poziţii şi atitudini depăşite de realităţi şi în contradicţie cu tonalitatea generală a dezbaterilor. Unii participanţi s-au dovedit a fi rămas prizonierii unor aprecieri fataliste şi absolutizante în privinţa rolului blocurilor militare pe care le consideră adevăraţii piloni ai securităţii internaţionale şi europene, acreditînd astfel — fie şi indirect — ideea că, fără acestea, n-am mai putea trăi ! De altfel, ei consideră chiar şi destinderea pe continent ca efect al „dialogului dintre cele două alianţe militare". Şi-au făcut loc, de asemenea, observaţii şi aprecieri neîntemeiate, cu care propaganda occidentală ne-a obişnuit de altfel, cu privire la pericolul pe care l-ar reprezenta, chipurile, pentru ţările occidentale, pactul militar de la Varşovia, invocîndu-se, în acest sens, disimetriile existente în domeniul unor categorii de armamente, avantajul factorilor geografici etc.

Varietatea subiectelor prezentate în rama tematicii menţionate, unghiurile de abordare diferite şi adesea divergente n-au împiedicat, totuşi, regăsirea comună într-o concluzie esenţială şi anume : Conferinţa pentru securitate şi cooperare în Europa nu a constituit un scop în sine şi ţinerea ei nu a adus, automat, mai multă securitate ; C.S.C.E. n-a însemnat şi nu putea să însemne — aşa cum probabil doreau unii — un punct terminus, o acoladă prin care se statua o situaţie de fapt, existentă în Europa. Ea însemna abia începutul unui drum complex şi anevoios pe care 35 de state, independente şi suverane, trebuie să-l parcurgă împreună, cu maximă responsabilitate şi sinceră dorinţă politică, în vederea construirii unui sistem de securitate care să asigure dezvoltarea paşnică, nestingherită a fiecărei naţiuni şi care să ofere, tuturor ţărilor, depline garanţii că se află la adăpost de orice act de intervenţie şi agresiune.

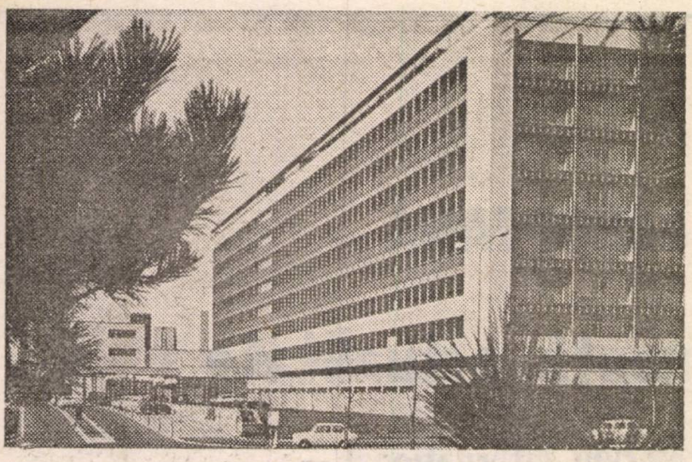

Noul Belgrad : dincolo de imaginile prezentului se află amintiri ce aparţin unei generaţii a eroismului

Skopje : geometria modernităţii

REPORTAJ PE GLOB

De la Belgrad, spre sud...

GENERAŢIA ŞANTIERELOR. Modernitatea unui oraş nu poate anula istoria sa — mai îndepărtată sau mai recentă. Zidurile cu linii zvelte, verticalele de beton au, fiecare, o biografie proprie, chiar dacă, aparent, tabloul urban multiplică imagini ştiute. Depistarea acestei identităţi nu este, totdeauna, lesnicioasă, deoarece există o irezistibilă tentaţie a transplantului arhitectonic. Privit în grabă, superficial, Noul Belgrad sugerează asemănări cu metropole ce au optat, în ultimele decenii, pentru construcţii înalte, risipite generos pe spaţii întinse. Desigur, aici, în oraşul situat la întîlnirea Dunării cu Sava, elementul natură adaugă o notă de specificitate clădirilor ce-şi etalează, optimiste, albul. Dar parcurgînd arterele largi din Noul Belgrad, admirînd construcţiile rînduite cu ştiinţa evitării monotoniei, nu poţi ignora pe creatorii superbei metamorfoze. Dincolo de imaginile prezentului şi de datele statistice se află amintiri ce aparţin unei generaţii a eroismului.

Noul Belgrad şi-a făcut apariţia pe harta oraşului cu 31 de ani în urmă. Mai întîi, doar ca un şantier. Tunurile abia tăcuseră. Capitala îşi tămăduia rănile provocate de cruzimea războiului. Numărul locuitorilor se micşorase : numai 270 000. Oraşul era preocupat de ziua de mîine. Atunci, într-o dimineaţă de aprilie, cea de a 11-a din lună, tineri ieşiţi din tranşeele luptei de eliberare schimbau puşca cu sapa şi tîrnăcopul, începînd să compună o emoţionantă epopee constructivă. Pe malul stîng al Savei trona pustietatea : mlaştini, terenuri nisipoase pe care nimeni nu se aventurase să ridice ziduri. Două aşezări mărunte, cu cîteva duzini de locuitori, lîncezeau prin apropiere. Cutezanţa tinereţii a schimbat radical decorul imaginat de natură. Noul Belgrad înseamnă, astăzi, peste 4000 hectare acoperite cu construcţii în care sînt adăpostiţi 180 000 locuitori. 500 hectare au fost răpite nisipului, fiind transformate în spaţii verzi. Albul clădirilor şi verdele copacilor — o armonie cu un autor unic : generaţia şantierelor.

În Noul Belgrad, şantierele n-au dispărut. Locul entuziaştilor din anii de început l-au luat, însă, constructorii de profesie. Dar ancorarea la ţărmurile modernităţii a acestei capitale, peste care s-a prăvălit adesea tăvălugul distrugerilor, este indisociabilă de tinerii pentru care eroismul a reprezentat un gest intrat în comun.

PERSONALITATEA UNUI ORAŞ. La Kragujevac, primul tun a fost turnat în 1853. Exact un secol mai tîrziu, în acelaşi Kragujevac, se scria actul de naştere al automobilului iugoslav. Un secol zbuciumat pentru acest oraş pe care prinţul Obrenovici îl alesese drept capitală sîrbă, în care a fiinţat prima şcoală superioară a ţării, în care a văzut lumina tiparului primul ziar sîrb şi a fost inaugurată prima scenă a Serbiei şi care se mîndreşte cu tradiţiile sale revoluţionare : la 15 februarie 1876 au avut loc primele manifestaţii muncitoreşti, steagul roşu fiind înălţat peste primărie. Un secol din care n-au lipsit deceniile de nemiloasă condamnare la somnolenţă : dinamica aşezare fusese redusă la dimensiunile unui tîrg prăfuit, vegetînd în amintiri. Apoi, războiul a proiectat, brutal, Kragujevac în actualitate. Oamenii acestor locuri au ştiut să păstreze demnitatea libertăţii. Bărbăţiei lor i s-a opus o absurdă cruzime. Monumente de o simplitate tulburătoare evocă cele trei zile tragice din octombrie 1941, cînd 7000 de bătrîni şi tineri vînaţi din case, adunaţi cu forţa de pe străzi, au fost aduşi în faţa plutonului de execuţie. Identitatea lor n-avea importanţă. Aveau o singură „vină" : se născuseră pe acest pămînt şi îi erau credincioşi. Comandamentul hitlerist era hotărît să dea o „lecţie". N-au fost cruţaţi nici măcar elevii : 300 dintre ei, împreună cu 18 profesori, au căzut sub gloanţe. O clasă întreagă de băieţi care abia împliniseră 12 ani a plătit cu viaţa demenţiala dezlănţuire a ocupanţilor. Un parc comemorativ (352 hectare) păstrează în memorie această pagină neagră a trecutului. Lîngă cele 30 gropi comune s-au înălţat cîteva monumente impresionante — piatra pe care dalta artistului a modelat-o fără ostentaţie transmite durere şi forţă, întristare şi curaj.

Kragujevac, acest oraş pe care l-au îndoliat anii războiului, şi-a schimbat fizionomia. A devenit o aşezare modernă, odată cu erupţia blocurilor, cu construcţiile ce au înlocuit uliţele strîmte şi căsuţele gîrbovite. Vechea turnătorie care producea tunuri şi-a încheiat cariera. Celebritatea industrială a oraşului o furnizează automobilul. În primul an s-au asamblat 162 automobile. După un sfert de veac, în 1978, întreprinderea a furnizat cel de al 500 000-lea automobil Zastava. Oraşul are 120 000 locuitori şi fiecare al patrulea lucrează în uriaşa uzină în care vîrsta medie a muncitorilor abia atinge 26 ani.

Specialiştii mi-au relatat cifre, m-au plimbat prin hale, au încercat maşini abia ieşite din montaj, s-au referit la proiecte de viitor. Îi ascultam, notam datele în carnet, dar gîndul mă purta spre destinul oraşului.

PE MALUL VARDARULUI. Prima întîlnire cu Skopje s-a produs noaptea, din văzduh. Plecasem tîrziu din Belgrad şi, după 45 de minute de zbor, am descoperit lumini risipite în necunoscut. O jumătate de oră mai tîrziu, la lumina neonului, văzut din goana autobuzului care parcurgea oraşul adormit, Skopje mărturisea o frumuseţe stranie. Dimineaţa, sub reflectoarele solare, mîngîiat de o lumină dulce, oraşul de pe Vardar dezvăluia trăsături pline de farmec. Vardarul n-are nici solemnitatea Dunării şi nici amplitudinea ei. Însă prezenţa sa domoală, lipsită de pretenţii, aduce un plus de frumuseţe în peisaj.

Skopje nu este un oraş compus din cartiere egale în vîrstă. Etatea unei străzi o divulgă zidurile, chiar şi atunci cînd o terapeutică atentă elimină riduri. La Skopje este mai simplu să recunoşti timpul căruia îi aparţine o parte sau alta a oraşului. Pentru că, transformat de 40 de ori în ruine, Skopje s-a văzut obligat mereu să reconstruiască. Năvălitorii şi calamităţile au încercat să răpună oraşul, dar vitalitatea acestei aşezări s-a dovedit inepuizabilă. Skopje rezista, cu îndîrjire, asaltului nefericirii. Neînvins.

În timp ce aştern pe hîrtie aceste rînduri, radioul anunţă cascada de seisme din Iugoslavia. Iarăşi natura s-a răzvrătit aberant, dovedind ingratitudine faţă de om. Îmi revine în memorie zidul frînt al gării din Skopje, cu ceasornicul încremenit indicînd clipa dezastrului din 1963.

Skopje înseamnă o istorie agitată. Parcurgîndu-i străzile, ai surpriza unei modernităţi care poartă sigiliul bunului gust, refuzînd clişeele stereotipe, practicînd îndrăzneala creatoare. Există, firească, şi un decor al altei epoci, cu minarete şi dughene mărunte. Este o graniţă în timp şocantă, pe care o treci neaşteptat. Urmele unui trecut de care oraşul se desparte fără regret. Urme care se şterg...

Pentru cel ce a cunoscut oraşul, cu tezaurele de civilizaţie, cu monumentele preţioase conservate în secole vitrege, Skopje rămîne, totuşi, plasat în geometria, pe alocuri surprinzătoare, a construcţiilor sale. Ai sentimentul unui laborator în care fantezia arhitecţilor a putut să probeze ingenioase formule.

M. Ramură

Moment portughez

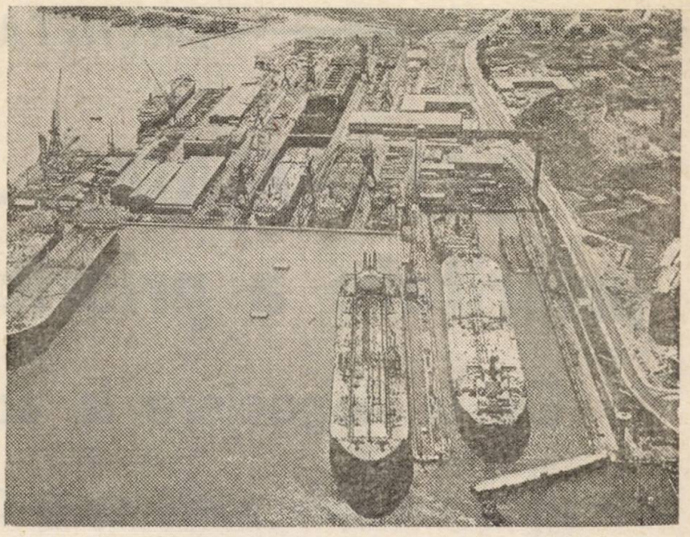

Lisnave — important șantier naval al Portugaliei

Ploaie — o ploaie cu stropi mari și repezi — căzînd peste vegetația abundentă de un verde scînteietor, deși e abia început de anotimp.

Flori — garoafe, cale, orhidee — înflorind în găleți la colț de stradă ; crengi de portocali și lămîi, încărcate de fructe, fremătînd sub zbaterea vîntului ; flăcările tufelor de bougainvillier încovoindu-se peste zidurile caselor. Peste aceste ziduri ale Lisabonei pe care, din 1974, se scrie istoria nouă a Portugaliei, lozincilor și afișelor rămase încă din vremea tulburătoarei „primăveri portugheze" — din aprilie 1974, cînd țara ieșea din lunga „iarnă salazaristă" — li s-au adăugat, între timp, altele noi — simboluri ale descătușării, ale dreptului cîștigat de libera exprimare a opiniilor. Desigur, pentru început, poate surprinde caracterul antagonic al unora dintre înscrisuri, care, de altfel, adastă în armonie unele lîngă altele ; semnificația apariției și persistenței lor pe albul sau cenușiul calcanelor depășește, însă, sensul strict al vorbelor, intrînd în simbolurile noii vieți pe care au început să și-o construiască portughezii în urmă cu cinci ani.

Procesul de transformări înnoitoare, inaugurat atunci în Portugalia — recunosc înseși declarațiile oficiale —, nu se desfășoară fără dificultăți, avînd deseori un caracter contradictoriu, tensionat. În chiar ziua sosirii la Lisabona, pancarte și lozinci împînziseră străzile orașului, chemînd la o mare întrunire avînd drept temă politica actualului guvern, condus de premierul Carlos Alberto Mota Pinto. Cu o zi înainte, reprezentanți ai unor cercuri ale opoziției puseseră în discuție continuitatea mandatului celui de-al zecelea guvern portughez după revoluția din 1974 și reclamaseră o reafirmare a încrederii șefului statului față de echipa guvernamentală. Ripostînd ferm, președintele Ramalho Eanes apreciase că este vorba de o „falsă problemă", neexistînd — a spus el — nici un motiv serios pentru ca guvernul Mota Pinto să fie reconfirmat de sprijinul prezidențial și, prin urmare, de a se vorbi de o nouă criză politică. În același timp, conducătorul statului portughez atrăgea atenția asupra necesității ca toate energiile și forțele politice ale țării să fie dedicate soluționării veritabilelor probleme ale țării, nu puține în actualul context economic și financiar.

Pentru că, dincolo de aspectele de suprafață ale bunăstării — de magazinele încărcate de mărfuri, de traficul viu, de viața comercială intensă — este perceptibilă, din convorbirile cu oficialitățile, din parcurgerea presei sau din simpla luare la cunoștință a preocupărilor omului de pe stradă — o oarecare derută în fața zilei de mîine. Trezesc, astfel, legitime îngrijorări pentru portughezi aspecte ca : numărul mare de șomeri, menținerea unui produs național redus față de posibilitățile țării, datoria externă încă mare — toate pe fondul unei conjuncturi economice mondiale dificile.

Sînt, însă, evidente eforturile de depășire a momentelor și aspectelor deficitare. Pentru premierul Mota Pinto și echipa sa aceasta înseamnă un program economic punînd accentul pe o politică de austeritate și pe încurajarea inițiativei și investițiilor. Chiar dacă modalitățile adoptate, în prezent, pentru depășirea dificultăților nu întîmpină consensul tuturor forțelor politice ale țării, este unanim împărtășită grija pentru consolidarea spiritului democratic care a stat la baza revoluției din aprilie 1974, de continuare a procesului de înnoire și democratizare a structurilor portugheze și de asigurare a dezvoltării economico-sociale a țării.

Totodată, este subliniată voința poporului portughez de a înainta pe drumul ieșirii din izolarea la care îl obligase regimul dictatorial, de a lărgi și amplifica dialogul rodnic cu celelalte țări ale lumii.

În acest cadru, facilitate și de afinitățile de origine, limbă și civilizație, relațiile stabilite între România și Portugalia, îndată după eliberarea Portugaliei de dictatura salazaristă, s-au dezvoltat an de an, căpătînd noi și tot mai importante valențe. O dovadă elocventă a dorinței celor două popoare de a amplifica permanent raporturile dintre ele o constituie întîlnirile la nivel înalt — patru în cinci ani —, întîlniri care, prin rezultatele și înțelegerile convenite, au lărgit și îmbogățit permanent cooperarea fructuoasă dintre cele două țări.

Nouă și concludentă confirmare a rodniciei contactelor la cel mai înalt nivel, recenta întîlnire, la București, între președinții Nicolae Ceaușescu și Antonio Ramalho Eanes a constituit, astfel, un eveniment de importanță majoră, relevînd ridicarea pe un plan superior a bunelor raporturi româno-portugheze. Raporturi care consemnaseră, ca un moment de cea mai mare însemnătate, vizita efectuată la Lisabona de președintele Nicolae Ceaușescu, în toamna anului 1975, vizită urmînd celei întreprinse de șeful statului portughez în țara noastră cu cîteva luni înainte.

Acordurile și înțelegerile stabilite cu prilejul întîlnirilor dintre președinții celor două țări, la București sau Lisabona, au creat un cadru optim dezvoltării pe multiple planuri a relațiilor româno-portugheze. S-au înregistrat, în consecință, progrese însemnate în dezvoltarea conlucrării pe plan politic, economic, tehnico-științific și cultural, în spiritul și pe baza Tratatului de prietenie și colaborare, încheiat între România și Portugalia în 1975.

Succesele obținute — este o opinie împărtășită atît la București, cît și la Lisabona — oferă premise favorabile pentru extinderea și diversificarea, în continuare, a colaborării bilaterale, spre folosul și binele popoarelor român și portughez, al cauzei păcii și colaborării între toate națiunile lumii.

L. Nichifor

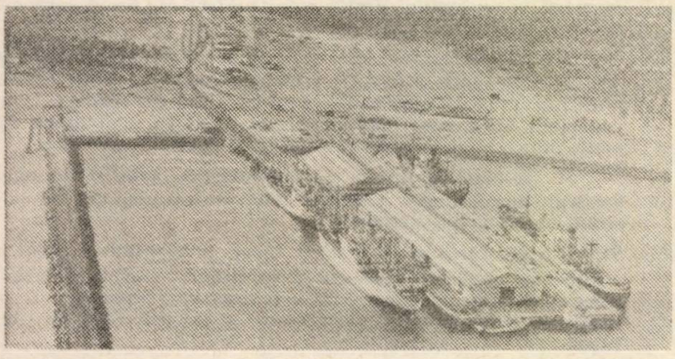

TOGO, *care în momentul proclamării independenței avea un singur chei în portul Lomé, dispune, la ora actuală, de mijloacele necesare pentru transportul produselor sale tradiționale de export — cacao, cafea, fosfați. În 1977, prin portul Lomé (în imagine) — poartă a țării spre lume — s-a înregistrat un trafic de 837 000 tone, cifră care, ca urmare a unor vaste lucrări de extindere, va atinge, în 1980, 3,5 milioane tone*

În SIERRA LEONE — *țară care, în aprilie 1961, și-a proclamat independența națională, iar, la 19 aprilie 1971, a devenit republică — se depun eforturi sporite pentru înfăptuirea unor importante obiective. Astfel, „Proiectul nord", ce va fi realizat pînă în 1982, vizează repunerea în circuitul agricol a unor importante suprafețe agricole nelucrate. Fondurile alocate sînt obținute, îndeosebi, din valorificarea diamantelor care, în cursul anului 1977, au adus țării un venit de 1,5 miliarde dolari*

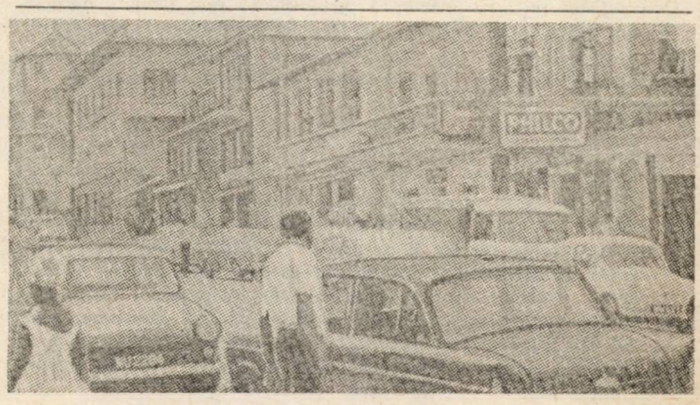

DEZARMAREA — prioritate a priorităților

De la negociere la acțiune

— șefi ai delegațiilor participante la Comitetul de la Geneva răspund revistei noastre —

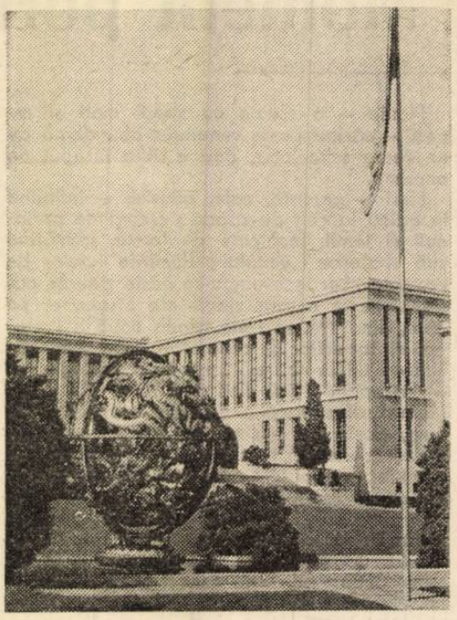

De la trimisul nostru special, Stelian Țurlea

Marele hol de marmură de lîngă sala de consiliu în care își desfășoară lucrările Comitetul pentru dezarmare, la Palatul Națiunilor din Geneva, are pe unul din pereții săi o crenguță de măslin aurită și două gînduri ale lui Robert Cecil, omul politic britanic care a contribuit mult la crearea Ligii Națiunilor : „Aici e o mare muncă pentru pace, la care toți trebuie să participe" și „Națiunile trebuie să dezarmeze sau, altfel, pier".

Într-o lume în care arsenalele militare — arme clasice, nucleare și alte tipuri de arme de distrugere în masă — s-au acumulat în asemenea măsură încît ar putea distruge planeta de cîteva ori, pericolul mereu sporit pentru omenire și civilizație este, într-adevăr, imens. Dar, dacă gîndul că, între dezarmare și soarta omenirii există o legătură directă s-a impus de mult, ideea și necesitatea ca, la procesul negocierilor de dezarmare, să participe toți au fost — și, într-o măsură, sînt încă — mai greu acceptate, și aceasta abia în ultima vreme. Noul Comitet pentru dezarmare — care înlocuiește Conferința Comitetului pentru dezarmare —, cu o compoziție lărgită și cu reguli de procedură noi, permite nu numai participarea directă la negocieri a membrilor Comitetului, dar și a oricărui stat membru al Națiunilor Unite care consideră că trebuie să-și facă auzit glasul și are un cuvînt de spus. Ședințele plenare ale Comitetului sînt deschise publicului, în așa fel încît toată lumea să poată cunoaște pozițiile statelor membre și stadiul în care se află lucrările. Fiecare stat membru al Comitetului va succede, printr-o rotație democratică, la președinția lucrărilor acestuia timp de o lună. Negocierile se vor purta numai în cadrul structurilor Comitetului, adică în ședințe plenare publice, precum și în cadrul organismelor subsidiare ce vor putea fi create. Deciziile se vor adopta numai prin consens.

După adoptarea acestor reguli de procedură, la a căror elaborare țara noastră și-a adus o importantă contribuție și care pot permite demararea unor negocieri autentice de dezarmare, Comitetul își concentrează, în prezent, atenția asupra întocmirii ordinii de zi anuale și a programului de lucru. După cum se știe, potrivit recomandărilor sesiunii speciale a Adunării Generale a O.N.U., pe ordinea de zi urmează să fie înscrise temele recomandate prin rezoluții ale Adunării Generale, cît și propunerile concrete formulate de statele membre. Importanța ordinii de zi a programului de lucru, pentru așezarea activității Comitetului pe baze eficiente, aproape nu mai trebuie demonstrată. De punctele pe care acestea le vor cuprinde, de sferele concrete pe care le vor avea în vedere depind și mersul negocierilor viitoare pentru dezarmare, și măsurile concrete ce vor fi luate.

Chiar în acest sens, șeful delegației române la Comitetul pentru dezarmare, ambasadorul Constantin Ene, prezentînd poziția României a insistat asupra necesității ca **ordinea de zi să fie astfel alcătuită încît să permită orientarea Comitetului spre acțiune și nu spre dezbateri generale, să mobilizeze eforturile tuturor statelor pentru a se obține rezultate concrete, corespunzător priorităților existente în planul dezarmării.** Aceasta întrucît astăzi se impune, mai mult ca oricînd, stimularea și mobilizarea contribuției tuturor statelor pentru scoaterea negocierilor din imobilism și orientarea lor spre problemele de fond pe care le ridică, în general, cursa înarmărilor și, în primul rînd, cursa înarmărilor nucleare.

România consideră că, în cadrul ordinii de zi, **un loc prioritar trebuie rezervat măsurilor de încetare a cursei înarmărilor nucleare și de dezarmare nucleară.** Țara noastră consideră că, deși problemele acestea sînt foarte dificile, ele pot fi soluționate pe calea negocierilor și a tratativelor și că ar trebui ca, în cadrul negocierilor, să se acționeze în paralel cu măsurile de încetare a producției armelor nucleare și pentru interzicerea definitivă a folosirii armelor nucleare, pentru renunțarea de către toate statele la folosirea forței și a amenințării cu forța în relațiile dintre ele. În acest sens, a sprijinit și s-a asociat, în calitate de coautor, la propunerea Uniunii Sovietice și a altor state socialiste de a se începe negocieri pentru încetarea producției armelor nucleare de toate tipurile și reducerea stocurilor de asemenea arme, pînă la lichidarea lor totală.

În ședințele plenare ale ultimelor săptămîni, mai multe delegații au prezentat, de asemenea, propuneri privind ordinea de zi, între temele care ar trebui incluse în programul de lucru aflîndu-se, alături de problematica nucleară, interzicerea fabricării și stocării armelor chimice, interzicerea altor tipuri și sisteme de arme de distrugere în masă ș.a.

Dezbaterile continuă și momentul definitivării agendei de lucru încă nu s-a apropiat. Tocmai de aceea, acum, după o primă perioadă de lucru a noului Comitet, am adresat mai multor participanți o serie de întrebări referitoare la ampla, spinoasa, prioritara problemă a dezarmării în lumea contemporană.

1. **Cum apreciați importanța obiectivului general al dezarmării în ansamblul problemelor majore ale lumii contemporane ?**

2. **În ultima vreme, mai ales după sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U., a cîștigat teren ideea necesității unui nou mod de abordare a problematicii dezarmării. Cum concepeți acest nou mod de abordare și ce contribuție își poate aduce noul Comitet pentru dezarmare ?**

3. **Care sînt, în opinia dumneavoastră, prioritățile unei strategii de ansamblu a dezarmării ? Ce rol acordați dimensiunii nucleare a dezarmării ?**

4. **Ce s-a făcut și ce trebuie făcut, în continuare, pentru asigurarea creșterii eficienței și a rolului forurilor de negociere în realizarea unui program concret de dezarmare ? Cum apreciați efortul de democratizare a negocierilor de dezarmare ?**

5. **Cunoașteți poziția României, propunerile și sugestiile țării noastre pentru accelerarea procesului de dezarmare. Ce similitudini sau poziții comune remarcați între țara dumneavoastră și România în eforturile pentru plasarea problemei dezarmării pe terenul măsurilor concrete ?**

6. **Care ar fi, după părerea dumneavoastră, rezultatele obținute pînă acum de sesiunea actuală a Comitetului pentru dezarmare și în ce direcții anume trebuie să se îndrepte eforturile ?**

Alfonso Garcia Robles

reprezentantul permanent al Mexicului la Comitetul pentru dezarmare, șeful delegației mexicane

• „Condiția primă este de a exista, de a trăi; sarcina cea mai urgentă — eliminarea amenințării unui război nuclear"

• „Agenda Comitetului trebuie să fie orientată spre acțiune. Împărtășesc pe deplin această poziție a României"

1. După părerea mea, importanța dezarmării este capitală. Cum spune un cunoscut aforism latin, „primum est vivere, deinde filosofare". Aceasta se poate spune atît despre filosofie, cît și despre orice altă activitate. Condiția primă este de a exista, de a trăi. De aceea, după cum, cu deplină dreptate, a reliefat rezoluția aprobată de sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U. pentru dezarmare, în paragraful său inițial, supraviețuirea însăși a umanității este amenințată de existența armelor nucleare și de continuarea cursei înarmărilor. De aceea, eu cred că, pe drept cuvînt, Adunarea Generală — și am, aici, în vedere toți termenii paragrafului 18 din Documentul final al acestei sesiuni — a insistat că sarcina cea mai urgentă este eliminarea amenințării unui război mondial, a unui război nuclear. Umanitatea se găsește în fața unei dileme: trebuie să oprim cursa înarmărilor și să trecem la dezarmare sau, altfel, sîntem confruntați cu anihilarea.

2. După opinia mea, contribuția noului Comitet pentru dezarmare poate fi în cel mai înalt grad valoroasă. Comitetul pentru dezarmare, după cum afirmă documentul Adunării Generale, este unicul for multilateral de negocieri de care dispune Adunarea Generală a Națiunilor Unite. Cred că se va cădea de acord, înainte de toate, să nu se repete practica de la Conferința Comitetului pentru dezarmare. După cum știți, Conferința Comitetului pentru dezarmare se transformase, în ultimii ani, într-un organ de discuții, într-un organ deliberativ, dar din care negocierea, în realitate, era absentă.

Cred, apoi, că trebuie acordată o atenție specială agendei Comitetului pentru dezarmare, pentru ca aceasta să fie orientată spre acțiune, așa cum a subliniat-o foarte bine argumentat, de nenumărate ori, reprezentantul României în Comitet. Împărtășesc pe deplin această poziție. Cred că, prin negocierile care sînt pe punctul de a se încheia, am făcut un pas înainte în acest sens. E adevărat, agenda pentru 1979 va fi mult mai modestă decît cea adoptată în 1978, dar va fi o agendă care cuprinde teme ce solicită negocieri, și negocieri imediate.

3. Prioritățile unei strategii de ansamblu a dezarmării sînt, după părerea mea, cele descrise foarte bine în paragraful 45 din Documentul final. În primul rînd — armele nucleare. În al doilea rînd — alte arme de distrugere în masă, inclusiv armele chimice. În al treilea rînd — armele convenționale, inclusiv cele care pot fi considerate excesiv de nocive, cu efecte nediscriminatorii, numite, de altfel, pe bună dreptate, arme inumane. În sfîrșit — reducerea forțelor armate.

În ceea ce privește dimensiunea nucleară a dezarmării, cred că trebuie să ne amintim ceea ce se spune în paragraful 47 al Documentului final, pentru a înțelege bine această dimensiune. În acel paragraf se reiterează că armele nucleare dau fundamentul celui mai mare pericol pentru umanitate și supraviețuirea civilizației.

4. Consider că efortul de democratizare în cadrul noului Comitet pentru dezarmare este un efort care își are originea la reuniunea extraordinară a Adunării Generale. A fost un efort îndelungat și perseverent. Delegația Mexicului, spre exemplu, timp de aproape zece ani, a insistat constant asupra necesității de a se înlocui sistemul copreședinției permanente, cu un alt sistem care ar putea fi calificat democratic. După cum știți, așa s-a și întîmplat. Copreședința celor două superputeri este, acum, un fapt al trecutului, și avem un sistem de rotație lunară la președinția lucrărilor între toți membrii Comitetului.

Apoi, s-au mai adoptat și alte decizii care țin tot de procesul de democratizare. Acum, se știe că, în afara membrilor Comitetului, va fi posibil ca oricare stat membru al Națiunilor Unite să aducă un subiect sau altul în atenția Comitetului și să participe la dezbaterile acestuia. Atît timp cît, în Comitet, practic nu există vot — conform regulamentului, deciziile se iau prin consens —, această participare va fi egală, în fond, celei a statelor membre ale Comitetului. Pe de altă parte, conform unei alte decizii, reuniunile plenare ale Comitetului, toate reuniunile oficiale ale Comitetului — în afară de cazurile în care, în mod excepțional, se decide altfel (ceea ce mă îndoiesc că se va întîmpla) — sînt publice. În sfîrșit, s-a făcut un prim pas pentru asigurarea colaborării organizațiilor neguvernamentale în scopul informării opiniei publice internaționale asupra importanței dezarmării și asupra pașilor ce se vor obține.

5. Similitudinile între pozițiile țărilor noastre sînt foarte numeroase. Mai înainte, am dat cîteva exemple. Atît Mexicul, cît și România, au luptat mereu pentru a fi aplicate, cu fidelitate, în dezbateri și în toate lucrările Comitetului, principiile de bază ale Cartei Națiunilor Unite, care sînt, în esență, principiile egalității suverane. Atît România, cît și Mexicul, de la început — adică din momentul în care s-a adoptat decizia creării Comitetului, dacă îl considerăm drept un organ nou, sau din momentul reformei radicale a Conferinței Comitetului de dezarmare, dacă se apreciază că e vorba de transformarea lui —, deci, din acel moment, noi am fost preocupați, în fond, de a se aproba un regulament propriu, ceea ce, din fericire, s-a întîmplat. Ambele delegații sînt de părere, de asemenea, că nu trebuie să se recurgă la retorică în dezbaterile noastre. Comitetul pentru dezarmare este, în mod fundamental, un organ de negociere. Desigur, orice negociere implică și deliberare. Dar, predominantă trebuie să fie negocierea. Un alt punct în care pozițiile noastre coincid este scoaterea, mereu, în relief, nu numai a necesității negocierii în Comitet, ci și a necesității voinței politice, în special din partea puterilor nucleare și, mai precis, din partea superputerilor. În sfîrșit, ca o ultimă ilustrare a seriei de coincidențe între pozițiile celor două țări ale noastre, aș cita exigența unui program cuprinzător de dezarmare. Dacă se examinează documentele de lucru prezentate — fie de Mexic, fie de România — se va vedea că există o multitudine de coincidențe în aceste proiecte — proiecte de programe cuprinzătoare de dezarmare — care, dincolo de adoptarea graduală a tuturor măsurilor pertinente, pot duce la scopul final al dezarmării generale și complete, sub un control internațional eficace.

6. Pînă acum, rezultatele acestei sesiuni au fost cele care, după părerea mea, trebuiau obținute mai întîi. Este vorba de a avea un fundament solid pentru lucrările viitoare ale Comitetului — și, pentru aceasta, se cereau și se cer un bun regulament și o bună agendă permanentă. Cred că, în ceea ce privește regulamentul, acesta a fost obținut, deși Comitetul nu l-a aprobat încă.

În ceea ce privește agenda, în ultimele săptămîni am lucrat constant, în reuniuni informale, fie cu totalitatea membrilor, fie în grupul mai restrîns, a cărui creare președintele a considerat-o necesară pentru facilitarea convorbirilor. Această agendă, după părerea mea, va constitui o bază solidă pentru viitoarele lucrări; pentru că agenda — așa cum Mexicul a propus la început și am văzut, cu satisfacție, propunerea aprobată — cuprinde două părți. Prima, care a fost numită „decalogul", conține zece mari puncte ce ar putea constitui „agenda permanentă". A doua este agenda anuală — aceasta conține anumite subiecte, alese din multiple teme care derivă din cele zece mari teme generale. Ele vor fi selectate în funcție de rezoluțiile Adunării Generale și gradul de maturitate al negocierilor și deliberărilor statelor membre, și vor fi cele mai adecvate anului 1979. Dintre acestea se vor desprinde, mai întîi, unul sau două, dar mai probabil un domeniu — armele chimice —, pentru prima parte a anului 1979.

La începutul sesiunii de vară, adică în a doua parte a sesiunii din acest an, vor fi alese și alte teme pentru 1979. Dar, repet, vom avea, cu caracter permanent, zece mari teme ce definesc cele zece mari domenii care, în lumina documentelor Actului final al Adunării Generale, sînt de competența Comitetului. Aceste domenii, aceste teme, aceste definiții generale sînt atît de ample și cuprinzătoare încît, după opinia mea, nu va exista nici o temă, dintre foarte numeroasele cuprinse în Documentul final al sesiunii speciale pentru dezarmare, care să nu fie inclusă, într-un fel sau altul, în aceste sfere de probleme.

Au mai avut amabilitatea de a răspunde anchetei noastre ambasadori sau membri ai unor delegații participante la lucrările Comitetului de dezarmare. Vom publica răspunsurile acestora în numerele următoare ale revistei.

ROMA

Atmosferă preelectorală

În timp ce opinia publică italiană urmărește cu viu interes „operațiunea antiterorism", concretizată în arestări masive pe întreg teritoriul țării și în ancheta — în curs de desfășurare la Padova — în rîndul presupușilor asasini ai lui Aldo Moro, scena politică se află sub semnul agendei electorale : 3 și 4 iunie — alegerile legislative, 10 iunie — alegerile pentru parlamentul vest-european.

„Nodul" dublei consultări electorale a fost „desfăcut" la 10 aprilie de guvernul tripartit (democrat-creștini, republicani și social-democratici), care a decis ca cele două scrutinuri să nu aibă loc în aceeași zi, așa cum unele partide ar fi dorit-o. Odată rezolvată această problemă tehnică, aparatele electorale ale diverselor formațiuni politice s-au pus în mișcare pentru definirea platformelor și alegerea candidaților proprii. În ce privește liniile pe care partidele le vor urma în cursul celor două campanii electorale (cea pentru alegerile legislative italiene se va deschide oficial la 4 mai, cea pentru parlamentul vest-european — la 11 mai, adică 30 de zile înaintea scrutinelor respective), comuniștii au fost primii care și-au anticipat conduita electorală, cu ocazia celui de al XV-lea Congres al P.C.I. : este vorba de o reafirmare a ponderii partidului în viața politică italiană, a rolului lui în soluționarea principalelor probleme ale țării. În acest context, s-a subliniat din nou necesitatea participării directe a P.C.I. la guvernare.

Pentru socialiști, linia este aceea a exprimării lor ca „o a treia forță politică", în măsură să depășească „bipolarismul electoral D.C.—P.C.I." (Bettino Craxi, secretarul general al P.S.I.). În ce-i privește pe democrat-creștini, o decizie urmează a fi luată la 19 aprilie în cadrul Consiliului Național. Presa italiană vorbește însă cu insistență de intenția secretarului național al democrației creștine, Benigno Zaccagnini, de a lansa, pentru 3 și 4 iunie, cuvîntul de ordine : „Mai multe voturi democrației creștine pentru a împiedica intrarea comuniștilor în guvern". Acest slogan — scrie „Il Giornale Nouvo" din Milano — „a suscitat o mare perplexitate în cadrul partidului" și este o concesie făcută „anumitor grupuri democrat-creștine, între care «fanfanianii» (partizanii grupului senatorului Amintore Fanfani — n.n.) care ar fi pe cale să exercite presiuni asupra conducerii partidului pentru a-și asigura electoratul de «indisponibilitatea» absolută a democrat-creștinilor față de orice acord de guvernare cu comuniștii". Republicanii, social-democraticii și liberalii „mizează — este de părere agenția A.N.S.A. — pe votul vest-european".

Se încearcă — deși este, desigur, prematur — să se facă pronosticuri privind viitorul „cadru politic", născut din aceste noi alegeri anticipate. Astfel, Partidul Socialist Democratic Italian (P.S.D.I.) consideră că este posibilă reconstruirea politicii de unitate națională. Ziarul roman „Paese Sera" subliniază, la rîndul său : „Mulți comentatori dau ca sigur faptul că democrația creștină își va mări numărul de voturi ; lucrul acesta e foarte posibil, deși nu stă scris nicăieri. Ceea ce e totuși sigur este că, dacă în interiorul stîngii se declanșează polemici, transformate apoi în confruntări electorale, democrația creștină va scăpa, încă o dată, de contestarea de masă a politicii sale..."

Zilele trecute, în timpul unei percheziții pe o stradă din Roma

Pe acest fundal de început de campanie electorală s-au desfășurat săptămîna trecută amplele operațiuni antiteroriste ale poliției italiene, soldate cu peste o sută de arestări, îndeosebi în cercuri universitare și intelectuale din Roma, Torino, Milano și Padova. La Padova au fost arestați Toni Negri (33 ani), „ideolog" al „strategiei tensiunii", Oreste Salzone (32 ani) și Emilio Vesce (34 ani), inculpați, alături de alți 13, de a fi „organizat și condus asociația denumită «Brigăzile Roșii», de a se fi constituit în bandă armată cu organizare paramilitară, pentru a provoca o lovitură armată împotriva puterii de stat și a schimba în mod violent constituția". Fără precedent în Italia prin precizia sa, acest „cap de acuzare" urmează a fi dovedit la Padova de către magistratură prin probe ce încă n-au fost dezvăluite. Toni Negri, titularul catedrei de științe politice la Universitatea din Padova, și ziaristul Giuseppe Nicotri, redactor la „Il Mattino" din Padova și colaborator al săptămînalului „La Repubblica" din Roma, sînt bănuiți de a fi participat la răpirea fostului președinte al Consiliului Național democrat-creștin, Aldo Moro, survenită la 16 martie 1978 și revendicată — ca și asasinatul — de „Brigăzile Roșii".

Recentei ofensive a forțelor de ordine, grupările teroriste i-au răspuns violent, prin zeci de atentate înregistrate în decurs de numai o noapte pe întregul teritoriu al țării. De la începutul acestui an — se arată într-un comunicat dat publicității de P.C.I. — 859 de acte teroriste și agresiuni armate au fost comise în Italia. Ele au fost revendicate — precizează P.C.I. — de 143 de grupări cu nume și orientări diverse, dintre care 93 apar pentru prima oară. Atentatele teroriste — se arată — au făcut 15 morți și 83 de răniți în cursul primului trimestru al anului în curs.

Într-un asemenea context, este firesc ca formațiunile democratice — chiar dacă au adoptat deja, una față de alta, un ton polemic electoral — să se regăsească pe frontul comun al luptei împotriva terorismului îndreptat, ca și în alte dăți, spre crearea unui climat de insecuritate și instabilitate în țară. Desigur, ideologiile, orientările sau strategiile partidelor sînt diverse, iar această diversitate se exprimă mai net într-o atmosferă preelectorală. Esențială pentru Italia rămîne, dincolo de alegeri, colaborarea, înțelegerea, unitatea forțelor democratice.

R. D.

UGANDA

Schimbare de regim

La 11 aprilie a.c., radio Kampala a transmis un amplu comunicat în care se anunța că „forțele de eliberare, ce acționau de mai mult timp împotriva regimului lui Idi Amin, au preluat controlul total asupra capitalei ugandeze". La puțin timp, un purtător de cuvînt al acestor forțe preciza că Idi Amin Dada, care preluase puterea la 25 ianuarie 1971, în urma unei lovituri de stat militare, a fost înlăturat de la putere.

S-a anunțat că noul guvern al țării este condus de Yassufu K. Lule (fost rector al Universității Makerere din Kampala) care, la sfîrșitul lunii martie a.c., fusese desemnat președinte al „Frontului Național de Eliberare a Ugandei". Două zile mai tîrziu, Yussufu K. Lule anunța componența noului guvern ugandez în care, în afara funcției de premier, el deține și portofoliul apărării, fiind, totodată, comandant șef al forțelor armate ugandeze. De asemenea, a fost făcut public programul noilor autorități ugandeze. Între altele, se arată că „țara revine la respectarea legilor și a drepturilor individuale". Au fost interzise represaliile sau acte de răzbunare și de alt gen. Se preconizează, totodată, restabilirea dreptului de vot al cetățenilor ugandezi. În sfîrșit, pînă la noi ordine au fost suspendate toate tranzacțiile în devize străine. S-a anunțat că, pe plan extern, noile autorități vor stabili relații „amicale și serioase" cu statele vecine Ugandei, cît și cu celelalte țări ale lumii. Noul regim, a precizat Yussufu K. Lule, va lansa „un program de reconstrucție și reabilitare, astfel încît să permită revenirea poporului ugandez la o viață mai bună".

WASHINGTON

„Structura fragilă" și regrupările politice

La trei luni de la prezentarea celor trei mesaje prezidențiale anuale, o încercare de analiză a stării economice, sociale și politice americane, în acest moment, va trebui, credem, să aibă în vedere două direcții. În primul rînd, datele economice, destul de diferite față de cele ale începutului de an, date care alcătuiesc fundamentul oricărei acțiuni ; în al doilea rînd, campaniile contradictorii, declanșate de forțe politice cu orientări total diferite, ca răspuns la această stare economică, dar și la acțiunile întreprinse de un for legislativ caracterizat drept mai conservator.

Întrebarea esențială în domeniul economic rămîne : sînt Statele Unite în pragul unei recesiuni ? Economiștii Administrației, spre deosebire de economiștii independenți sau ai altor instituții, sînt de părere că S.U.A. vor înregistra o încetinire a creșterii economice, iar semnele evidente de încetinire, sînt ei de părere, nu sînt, în mod necesar, și semne de recesiune. Aceiași economiști înclină să creadă că va fi vorba de o „stagnare" de cel puțin șase luni. Dar mulți alți experți sînt de părere că riscurile recesiunii par mult mai pronunțate acum, decît în urmă cu trei luni, cînd au fost făcute previziunile economice pentru acest an. Prețurile au sporit, în ianuarie, cu o rată anuală de 11,4 la sută iar în luna februarie cu 15,4 la sută. Dacă tendința remarcată în ianuarie se va menține, procentul inflației, în acest an, va depăși 9 la sută, cu mult peste previziunea maximă a Administrației, de 7,4 la sută. Tot în ianuarie, deficitul bugetar a înregistrat 3,1 miliarde dolari, contribuind mult la sporirea inflației, prin creșterea importurilor de petrol, în ciuda apelurilor la economii și restricții. S-ar părea că încetinirea creșterii economice, dorită de Administrație, — care acordă prioritate luptei împotriva inflației, cu prețul sporirii șomajului — atinge 1,2 la sută. Dar aceasta înseamnă că șomajul (de aproape 6 la sută) va crește foarte repede, apropiindu-se, către sfîrșitul anului, de 7 la sută, sau chiar mai mult. Cum vor mai accepta sindicatele, în asemenea condiții, sacrificiile care li se cer ? Încrederea consumatorilor este destul de afectată. Unele sectoare economice sînt supraîncălzite, în timp ce, în altele, „răcirea" este bruscă.

Într-o asemenea situație, secretarul pentru finanțe, Michael Blumenthal, declara la o conferință desfășurată săptămîna trecută, la Dallas, că, avînd în vedere faptul că „economia este prea fragilă" și că „inflația este atît de adînc înrădăcinată în societatea noastră, succesul în lupta împotriva ei nu va fi nici ușor nici grabnic". Administrația, însă, va continua cu măsurile ei, deoarece „a încuraja forțele inflaționiste sau a le accepta în mod pasiv va conduce sigur la recesiune". Declarațiile lui M. Blumenthal au fost interpretate de unii comentatori în sensul că Administrația are intenția unor măsuri și mai ferme și că se îndreaptă spre măsuri mai severe în domeniul creditului. Nu trebuie pierdută din vedere nici situația energetică generatoare de presiuni inflaționiste, pentru a cărei modificare președintele însuși a anunțat programul, prezentat de revista noastră în nr. trecut.

Succesul programului de luptă împotriva inflației, prezentat de Administrație toamna trecută și detaliat cu mare greutate, program care prevede restricții voluntare ale creșterii salariilor, pare acum în mare măsură îndoielnic. Pe de o parte, companiile acceptă cu greu restricțiile ori numai pentrucă, în cazul în care nu se vor conforma indicațiilor, li se vor putea interzice contractele federale. Pe de altă parte, opiniile sindicatelor sînt împărțite : președintele A.F.L.-C.I.O., George Meany, este ostil programului, dar mai multe sindicate par să încline spre aprobarea sa.

Douglas Fraser, președintele puternicului United Auto Workers, sprijină și el programul Administrației, tot el fiind și inițiatorul unei „alianțe" liberale, în stare să contracareze activitățile valului conservator. Concluzia pare să fie că programul va fi adoptat, în cele din urmă, printr-un compromis : sindicatele ar accepta limitările, doar cu promisiunea posibilității renegocierilor, în anul următor, dacă inflația va continua să bîntuie. Toate aceste aspecte au fost examinate de președintele Carter la o reuniune ministerială, în martie, la Camp David, în cadrul căreia s-a pus accentul pe întărirea programului voluntar antiinflaționist.

De ce sînt atît de ample dezbaterile economice, în acest moment, și de ce „structura fragilă" solicită readaptări majore în strategia politică și economică este lesne de înțeles. Un declin al economiei are toate șansele să „ucidă" reducerea deficitului bugetar și echilibrarea bugetului din care Administrația și-a făcut un scop prioritar pentru 1981. Edmund Muskie, președintele Comitetului bugetar din Senat, declara că o creștere a șomajului de numai 1 la sută va produce o majorare a deficitului bugetar cu aproximativ 20 miliarde dolari ; orice creștere mai mare ar putea dubla sau chiar tripla cifrele. Pe de altă parte, în cazul unei recesiuni, dificultățile întîmpinate de orașele și statele americane, prin reducerea ajutorului federal, ar putea deveni probleme grave. Și într-un caz și în celălalt, lipsesc alternativele limpezi.

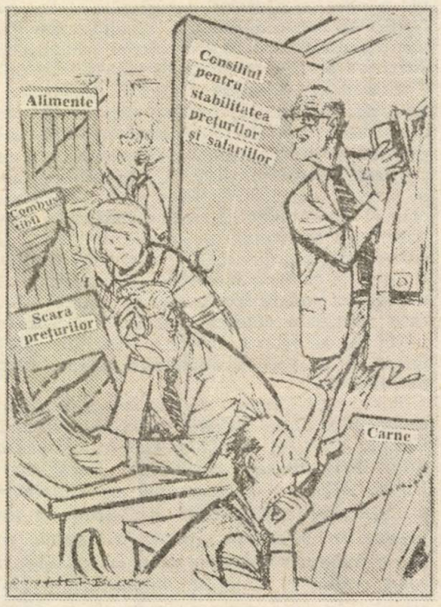

„Bună dimineața la toți ! Ce mai e nou ?"
(Din **Washington Post**)

Pentru moment, „structura fragilă" a economiei, absența unor programe federale noi și neîmplinirea promisiunilor democrate din 1976, succesul obținut în alegerile pentru Congres de politicienii conservatori au fost urmate de acțiuni în două direcții diferite : pe de o parte, accentuarea, la diferite niveluri, a „cruciadei" nu atît republicane, cît conservatoare, împotriva democraților ; pe de altă parte, încercarea realcătuirii unei mai vechi coaliții între politicienii liberali și sindicate. Fenomenele acestea, interesante prin chiar prezența lor simultană, ar putea influența substanțial desfășurarea vieții politice americane în perioada premergătoare alegerilor. O explicație este necesară.

Primul fenomen, mai puternic, se distinge prin mai multe aspecte. În primul rînd, mișcarea „neoconservatoare" pare să fi cuprins ambele mari partide, depășind demarcațiile tradiționale între democrați și republicani. În al doilea rînd, el se manifestă, în special, prin campania care insistă pentru limitarea cheltuielilor publice. Adunările legislative din 28 de state au făcut un apel pentru convocarea unei convenții constituționale care să elaboreze un amendament reclamînd un buget federal echilibrat. Unui asemenea apel i s-a alăturat și guvernatorul Californiei, Jerry Brown jr., un posibil candidat democrat prezidențial. În al treilea rînd, conservatorii susțin, cu vădită satisfacție, că programul antiinflaționist al Administrației ar putea fi adoptat, aproape fără modificări, de un președinte republican ; și, atunci, ce rost mai au campaniile de susținere a democraților ? În al patrulea rînd, acest curent se opune fățiș multor acțiuni de politică externă ale Casei Albe. În sfîrșit, se constată că personalități politice chiar mai conservatoare decît Ronald Reagan au apărut în avanscenă între ei, Phil Crane, membru al Camerei Reprezentanților, din partea statului Illinois, care, deși în urmă cu cîteva luni era considerat un lider de extremă dreaptă, astăzi e un posibil candidat republican la președinție.

În asemenea împrejurări, tendința cealaltă, liberală, exact opusă, apare în comentariile observatorilor politici, pe de o parte, ca o reacție normală, iar, pe de altă parte, ca un proces necesar. Președintele sindicatului muncitorilor din industria automobilului, Douglas Fraser (urmaș al fostului președinte al sindicatului, Walter Reuther, apropiat de frații Kennedy), adunînd, într-o întrunire la Detroit, reprezentanți a peste 100 de grupări mai liberale, a încercat să le unească într-o „Alianță progresistă". Această alianță ar avea drept scop esențial acțiuni care să ducă la programe interne mai liberale decît cele în vigoare. Nu se propune, însă, nimic concret în domeniul economic. În al doilea rînd, Alianta încearcă să grupeze toate forțele care se opun sau doresc să se opună tendințelor conservatoare. În al treilea rînd, nu se dorește o ruptură de Administrație, ci o sprijinire a ei. În sfîrșit există intenția înființării unor comisii care să propună reforme atît de întărire a disciplinei partidului democrat, cît și de lărgire a bazei acestuia printre alegători. Acest al doilea fenomen ar putea avea un rol important (evident, în funcție de evoluția sa) în desemnarea viitorului candidat democrat pentru alegerile din 1980.

Dar, pînă la acel moment, aproape întreaga atenție rămîne concentrată asupra evoluțiilor economice.

T. St. Elian

Seismul din Iugoslavia și Albania

— măsuri energice pentru normalizarea situației —

Informînd despre gravele urmări ale cutremurului care a lovit, duminica trecută, regiuni întinse ale litoralului adriatic din Iugoslavia și Albania, relatările de la fața locului subliniază, deopotrivă, promptitudinea măsurilor luate de oficialități, a eforturilor depuse, cu bărbăție, de popoarele iugoslave și albanez pentru depășirea dificultăților și normalizarea situației.

Seismologii iugoslavi — care au alcătuit o hartă teoretică a cutremurului devastator ce s-a abătut, în dimineața zilei de 15 aprilie, într-o zonă situată între Kotor și Bar, din Republica Muntenegru, în sud-vestul Iugoslaviei — au stabilit că parametrii cutremurului au fost următorii: intensitatea la epicentru : 9 grade Mercali ; magnitudine : 6,5 grade Richter ; adîncimea focarului : 20 km.

Ședința de urgență a Consiliului Executiv Republican din Muntenegru, care a analizat situația creată, a relevat proporțiile catastrofale ale seismelor înregistrate în această regiune. S-a arătat, astfel, că orașul Bar este aproape în întregime distrus, fiind înregistrați 60 de morți și peste 100 de răniți. Vechiul oraș din Ulcini a fost complet distrus. Circa 60 de familii au fost evacuate în tabere și centre de odihnă. La Tivat, pagubele materiale sînt, de asemenea, mari. 80 la sută din clădiri nu mai pot fi locuite, iar portul a fost distrus considerabil. În vechiul oraș Kotor, aproape toate clădirile au fost distruse și avariate, iar populația a fost evacuată. S-au înregistrat 14 morți. Drumul de coastă care trece prin Kotor a crăpat și există pericolul de a se prăbuși în mare. Mari pagube s-au înregistrat și în orașul Risan și în împrejurimi, unde majoritatea caselor au fost distruse sau nu mai pot fi locuite. În regiunea municipalității Herțeg Novi, cutremurul a avut, de asemenea, efecte dezastruoase, clădirile vechi fiind avariate, iar hotelul „Boka" distrus. Instalațiile de la șantierele navale „Dijela" sînt grav avariate, portul Zelenika a fost inundat, iar în unele locuri apa a pătruns pe uscat pînă la 70 metri.

Au fost întreprinse măsuri rapide de ajutorare a victimelor, precum și măsuri pentru a se pune la dispoziția sinistraților un număr suficient de corturi, hrană, apă, medicamente, precum și pentru reluarea transportului și a altor servicii, pentru normalizarea situației în întreaga regiune lovită de calamitate. Toți cetățenii din Muntenegru și din alte părți ale Iugoslaviei și-au oferit ajutorul pentru înlăturarea efectelor seismului. A fost organizat un pod aerian neîntrerupt spre orașele afectate — Ulcini, Bar, Tivat, Budva și Kotor.

Președintele Iugoslaviei, Iosip Broz Tito, a vizitat un mare număr de localități din zonele sinistrate. El a chemat popoarele Iugoslaviei să-și manifeste încă o dată solidaritatea și să facă totul pentru a veni în ajutorul poporului muntenegrean.

Exprimînd sentimentele de profundă îndurerare resimțite la aflarea veștii despre cutremurul catastrofal care a zguduit coasta Adriaticii și alte zone ale Iugoslaviei, provocînd numeroase pierderi de vieți omenești și mari pagube materiale, precum și întreaga compasiune nutrită de poporul român în aceste momente de grea încercare pentru popoarele Iugoslaviei prietene, *tovarășul Nicolae Ceaușescu a exprimat, în telegrama trimisă tovarășului Iosip Broz Tito, convingerea că popoarele Iugoslaviei, care au dat întotdeauna dovadă de bărbăție și tenacitate în învingerea greutăților, vor reuși să depășească în scurt timp și acest moment dificil, asigurînd înaintarea neabătută a țării pe calea construcției socialiste, a progresului și bunăstării.*

Seismul violent care s-a produs la 15 aprilie, ora 7,19 (ora locală) în Albania, pe cursul inferior al fluviului Buna, a afectat grav mai multe sate din districtele Shkodra și Lezha, provocînd moartea a 35 de persoane și rănirea altor 330. Au fost distruse peste 6 000 de case și mai multe edificii economice și social-culturale, din care peste 4700 în districtul Shkodra și peste 880 în districtul Lezha. Au fost, de asemenea, înregistrate daune în districtele Mirdita, Dibra, Kruja, Mati Puka și Tropoja.

Imediat după seism, în districtele menționate au fost luate măsuri urgente pentru a veni în ajutorul populației sinistrate. Conform recomandărilor speciale ale Comitetului Central al Partidului Muncii din Albania și ale tovarășului Enver Hodja, Consiliul de Miniștri al R.P.S. Albania a adoptat un plan de măsuri urgente pentru ajutorarea populației sinistrate. Măsurile prevăd, printre altele : reconstruirea și repararea completă, pînă la 1 octombrie a.c., a tuturor caselor, școlilor și a celorlalte clădiri economice și social-culturale distruse sau avariate de seism ; oferirea, de către stat, a unui ajutor material imediat și gratuit pentru familiile sinistraților. Ca urmare a măsurilor luate, în zonele afectate de seism rețeaua electrică a fost repusă în funcțiune, întreprinderile industriale și unitățile comerciale și-au reluat activitatea.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a transmis tovarășilor Enver Hodja, prim-secretar al C.C. al P.M.A., și Hadji Lleshi, președintele Prezidiului Adunării Populare a R.P.S. Albania, o telegramă de exprimare a sincerei compasiuni resimțite pentru greaua încercare la care a fost supus poporul albanez prieten, prin pierderile de vieți omenești și pagubele materiale provocate de cutremur, precum și de exprimare a dorinței de depășire într-un timp cît mai scurt a urmărilor acestei grave calamități.

Președintele Iosip Broz Tito a vizitat o serie de localități din zona sinistrată. În imagine, la Bjela, în Muntenegru

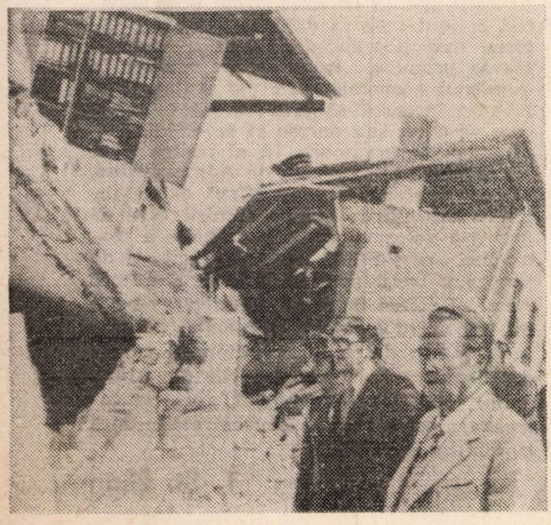

CIPRU

La peste patru ani și jumătate de la cunoscutele evenimente din iulie-august 1974, soldate cu ocuparea unei părți importante a teritoriului său de către trupe turcești, frumoasa insulă cipriotă continuă să se afle în așteptarea unei păci efective, juste și durabile pentru toți locuitorii săi. Apropiata întîlnire dintre președintele Spyros Kyprianou și liderul comunității cipriote-turce, Rauf Denktaș, — programată pentru jumătatea lunii mai, în prezența secretarului general al O.N.U., Kurt Waldheim, — va contribui la deblocarea impasului actual, la amorsarea unui proces real și aprofundat de negocieri ? De consensul privind organizarea ei se leagă, oricum, numeroase speranțe, numeroase semnificații, pe care comentatorii nu contenesc să le evalueze.

Prima și cea mai importantă : este vorba de o premieră, de cea dintîi întrevedere oficială a președintelui Kyprianou (venit la conducerea țării în august 1977, după încetarea din viață a arhiepiscopului Makarios) cu liderul comunității cipriote-turce din insulă. Pînă acum, noul șef al statului cipriot a refuzat să discute situația generală din țară cu Rauf Denktaș, apreciind că acesta este favorabil unei împărțiri a insulei și preconizînd, în schimb, convorbiri directe cu primul ministru al Turciei, Bülent Ecevit. Fără îndoială, eșecul tentativelor recente de reluare a dialogului intercomunitar, la nivel de reprezentanți ai celor două părți, ca și tendințele de permanentizare a situației actuale, l-au determinat să procedeze la o semnificativă schimbare de poziție. La o schimbare pe care agenția U.P.I. nu ezita să o considere drept „majoră" și care, în mod cert, introduce un element nou în ansamblul conflictului.

Aceleiași modificări de poziție — pe care observatorii o consideră fidelă spiritului păcii, necesității unui dialog intercomunitar serios, aprofundat — i-a fost consacrată, de altfel, și recenta vizită a președintelui Kyprianou la Atena. „Problema cipriotă — declara, cu această ocazie, șeful statului — traversează, în momentul de față, o fază deosebit de delicată, care impune o nouă examinare cu guvernul grec și un schimb de vederi în legătură cu perspectivele care se întrevăd". Demn de reținut : cu prilejul convorbirilor de la Atena, partea greacă și-a exprimat, în termeni expliciți, sprijinul față de organizarea unei întîlniri oficiale Kyprianou—Denktaș. Eventualitatea unei anumite schimbări, a unor evoluții inedite s-a făcut clar simțită. „Am abordat problema Ciprului, care este pe cale de a intra într-o nouă fază — sublinia premierul Constantin Caramanlis. Pentru ca rezultatul să fie satisfăcător, unitatea deplină a poporului cipriot este necesară, ca și cooperarea guvernelor Ciprului și Greciei".

Anunțarea întîlnirii Kyprianou—Denktaș a fost precedată de două întrevederi ale secretarului general al O.N.U., la Geneva și Zürich, cu ministrul de externe cipriot, Nicos Rolandis, și cu reprezentantul părții turco-cipriote, Kenan Atakol, „ministru de externe" al „statului federat cipriot turc" din nordul insulei. Problema reluării dialogului intercomunitar — aflat în impas total după runda a șasea a convorbirilor intercipriote, din aprilie 1977 — a fost amplu discutată cu această ocazie, Kurt Waldheim exprimîndu-și, anterior, „profunda dezamăgire" față de insuccesul tentativelor din ultimul timp privind degajarea unei baze prealabile pentru nego-

Lungul drum către pace

Element nou al situației din Cipru : președintele Spyros Kyprianou (stînga) și Rauf Denktaș, liderul comunității cipriote-turce, se vor întîlni, la jumătatea lunii mai, sub auspiciile secretarului general al O.N.U., pentru a încerca deblocarea dialogului intercomunitar

cieri constructive. S-a insistat, în mod deosebit, asupra modalităților celor mai adecvate de impulsionare a dialogului, așa încît întîlnirea dintre liderii ciprioți apare ca o consecință nemijlocită a întrevederilor amintite. Data exactă și detaliile ei nu au fost stabilite încă, dar, potrivit unei surse oficiale de la Nicosia, ea va avea loc în jurul lui 15 mai și va dura două sau trei zile. Confirmînd această informație, ca și participarea lui Kurt Waldheim, un purtător de cuvînt al Națiunilor Unite a precizat că întrevederea va fi consacrată unei evaluări exacte a situației actuale și stabilirii unei baze comune pentru reluarea dialogului intercomunitar.

De menționat că aceluiași scop i-au fost consacrate, în ultimele luni, mai multe inițiative, care, însă, au rămas fără rezultat, în ciuda atașamentului de principiu al celor două părți față de metoda tratativelor bilaterale. Este vorba, în special, de propunerile prezentate comunităților cipriote de către Kurt Waldheim, în decembrie 1978, și de planul americano-anglo-canadian din 10 noiembrie anul trecut. Evidențiind unele elemente comune sau convergente, cele două proiecte de soluționare reluau, în esență, cîteva puncte de consens anterior al celor două comunități și preconizau, totodată, reconvocarea negocierilor, pe o bază nouă, pentru depășirea divergențelor importante care mai există. Dar, dacă propunerile tripartite au întîmpinat obiecții în zona cipriotă-greacă (inclusiv din partea unor partide importante), celălalt plan — aparținînd secretarului general al O.N.U. — a fost acceptat numai cu substanțiale rezerve de către Rauf Denktaș. Pentru adoptarea lui ca bază de negocieri, liderul comunității cipriote-turce preconiza, îndeosebi, renunțarea la prevederea ca cei 35 000 de refugiați ciprioți-greci din orașul Famagusta să se întoarcă la căminele lor încă din prima etapă a reluării convorbirilor intercomunitare. După opinia lui, o asemenea măsură ar trebui să depindă de realizarea unei soluționări globale a problemei cipriote și să constituie o parte componentă a acesteia. Liderul cipriot-turc a mai exprimat rezerve asupra desfășurării convorbirilor intercomunitare „în cadrul rezoluțiilor O.N.U." (pe care, de mai multe ori în trecut, le-a considerat ca favorizînd comunitatea cipriotă-greacă) și a cerut ca guvernul cipriot să renunțe a mai recurge la instanțele internaționale pentru indiferent ce aspect privind situația din insulă. Exigențe greu sau chiar imposibil de acceptat — notau observatorii — pentru guvernul cipriot, care, alături de recunoașterea rolului fundamental al dialogului intercomunitar, nu a încetat să repete, din august 1974, că problema cipriotă este o „problemă internațională", care trebuie soluționată în conformitate cu rezoluțiile pertinente ale O.N.U. și în cadrul O.N.U.

De altfel, aceeași idee este cuprinsă și în documentele prezentate secretarului general al O.N.U., la Geneva, de către ministrul de externe cipriot : o scrisoare privind acordul guvernului de la Nicosia pentru reluarea convorbirilor intercomunitare ; un memorandum expunînd poziția părții cipriote-grecești ; un text privind observațiile ei față de propunerile de soluționare prezentate de către comunitatea cipriotă-turcă la 13 aprilie 1978 și respinse de guvernul cipriot. Date publicității în cursul zilei de luni, cele trei documente reafirmă atașamentul guvernului cipriot față de rezoluțiile O.N.U., ca bază de reglementare a problemei cipriote, și expun totodată concepția sa despre procedurile de negociere. Ele menționează că guvernul cipriot va examina orice altă propunere a secretarului general al O.N.U. pentru reluarea dialogului intercomunitar și rezolvarea situației din Cipru.

■

Acesta fiind contextul mai larg al întrevederii Kyprianou—Denktaș, observatorii se întreabă, firesc, asupra șanselor ca ea să ducă, în mod efectiv, la un proces de negocieri substanțial, în consens cu aspirațiile și interesele fundamentale ale Republicii Cipru, ale celor două comunități din insulă. Faptul că liderii celor două comunități se vor întîlni, pentru prima oară, pentru a discuta viitorul politic al țării (după o scurtă întrevedere protocolară, din ianuarie 1978, prilejuită de penultima vizită a secretarului general al O.N.U. în insulă), apare, fără îndoială, ca o evoluție foarte importantă. Dar nu numai atît. Experiența anterioară a dialogului intercomunitar arată că, atunci cînd părțile au dat dovadă de spirit de conlucrare și bunăvoință, de atașament la imperativul unor negocieri constructive, au fost posibile realizări pe drumul ,lung, foarte lung — dar fără alternativă — al unei soluționări politice, juste și durabile. Paralela care se impune aproape de la sine este, desigur, aceea cu întrevederile Makarios—Denktaș, din februarie 1977, care — desfășurate într-o atmosferă de cooperare — au dus la stabilirea principiilor fundamentale de soluționare a problemei cipriote. Recunoscute și în prezent ca valabile, acestea prevăd : a) Ciprul să fie o republică federală, independentă, bicomunitară și nealiniată ; b) Importanța teritoriului care va fi administrat de către fiecare comunitate să fie examinată ținîndu-se seama de un criteriu de viabilitate economică ; c) Puterile și atribuțiile guvernului central al viitorului stat federal să fie stabilite în așa fel încît, prin ele, să se asigure unitatea țării ; d) Libertatea de mișcare, libertatea de stabilire și de proprietate pentru toți cetățenii ciprioți pe întreg teritoriul viitorului stat federal (solicitate de partea greco-cipriotă, ca o garanție a unității) să facă obiectul unor discuții speciale între cele două comunități.

În suspensie au rămas, pînă în prezent, modalitățile de transpunere în practică a celor convenite la nivel înalt. Astfel, dacă există un consens asupra creării unui stat cipriot federal, divergențe serioase de interpretare continuă să opună cele două părți. Partea cipriotă-greacă a precizat, în diferite ocazii, că nu acceptă o „confederație", ci o „federație", cu un guvern central suficient de puternic pentru a asigura unitatea țării ; la rîndul ei, comunitatea cipriotă-turcă insistă asupra acordării unor competențe foarte largi celor două „regiuni autonome" ale viitorului stat federal. Aspectul teritorial al problemei cipriote — legat de mărimea zonelor ce vor fi administrate de către cele două părți — constituie, de asemenea, o latură fundamentală a soluționării. Față de proporția de 78—80 la sută din populația insulei, cît reprezintă ea, comunitatea cipriotă-greacă solicită un teritoriu mai mult sau mai puțin corespunzător acestei situații ; în același timp, comunitatea cipriotă-turcă (apreciată la circa 120 000 locuitori) reclamă, potrivit ultimelor propuneri ale lui Rauf Denktaș, aproximativ 32,8 la sută din teritoriul insulei. Notăm că întinderea totală a teritoriului ocupat, în prezent, de către trupele turcești se ridică la 38—40 la sută din suprafața Ciprului. Mergînd de la Famagusta (est) pînă dincolo de Morphou (vest) prin nord-vestul capitalei cipriote, această zonă include aproape întreaga jumătate septentrională a Ciprului, unde a fost proclamat unilateral, la 13 februarie 1975, „statul federat cipriot turc", cu guvern și instituții legislative proprii.

Cîteva măsuri importante — cum ar fi retragerea totală a trupelor străine din Cipru și revenirea celor 200 000 de refugiați ciprioți-greci la căminele lor — ar trebui să constituie, în optica guvernului cipriot, un prealabil pentru soluționarea globală a situației din insulă. De asemenea, insistînd asupra respectării independenței, suveranității, integrității și nealinierii Ciprului, conform rezoluțiilor O.N.U. din ultimii ani, guvernul de la Nicosia apreciază că restabilirea cooperării între cele două comunități — în cadrul unui stat federal unitar — va trebui să fie facilitată de recunoașterea libertăților de mișcare, de muncă și proprietate, pentru toți locuitorii insulei, pe întreg teritoriul țării.

■

Rezultă, așadar, din cele arătate pînă acum, că problema cipriotă — în întregul ei — prezintă numeroase aspecte complexe, a căror soluționare este imperios necesară pentru garantarea intereselor fundamentale ale Republicii Cipru, ale celor două comunități din insulă. Întîrzierea în soluționarea lor — cum a subliniat deseori țara noastră — nu face decît să accentueze drama pe care o trăiesc locuitorii insulei, să exercite o influență negativă asupra relațiilor dintre statele din zonă și din afara ei, să aducă prejudicii cauzei păcii și stabilității în Mediterana orientală, în Balcani și pe plan mai larg. Tocmai de aceea, România s-a pronunțat permanent — inclusiv cu ocazia ultimelor vizite efectuate la București de către primii miniștri ai Turciei și Greciei — pentru reluarea grabnică a negocierilor între părțile direct interesate, pentru o soluționare politică, pașnică, a problemei cipriote, bazată pe respectarea independenței, suveranității și integrității teritoriale ale Ciprului, pentru o soluționare care să asigure conviețuirea pașnică și cooperarea între cele două comunități.

Prin această prismă, apropiata întîlnire între liderii comunităților cipriotă-greacă și cipriotă-turcă apare ca o importantă inițiativă, care poate contribui la reluarea dialogului intercomunitar propriu-zis, la realizarea obiectivelor pașnice ale poporului cipriot, ca și la ameliorarea climatului general din regiune.

I. Madoșa

1000+1

Declarații

Ministrul nipon de externe, Sunao Sonoda, a declarat, intr-o conferință de presă ținută la Washington, la incheierea convorbirilor sale cu oficialitățile americane, că și-a realizat obiectivul de a pregăti vizita în S.U.A. a primului ministru al Japoniei, Masayoshi Ohira, programată să aibă loc la începutul lunii viitoare. El a afirmat că deosebirile de opinii privind relațiile economice dintre cele două țări „au fost ajustate". Sunao Sonoda a menționat că reprezentantul prezidențial special american pentru negocierile comerciale, Robert Strauss, va vizita Tokio, spre sfîrșitul lunii în curs, pentru soluționarea problemei achiziționărilor guvernamentale nipone din S.U.A., adăugînd că, în cadrul convorbirilor pe care le-au avut la Washington, cele două părți au recunoscut necesitatea unor concesii reciproce.

Valorificare

În Uniunea Sovietică au început lucrările de valorificare a zonei răsăritene a deșertului Kizilkum din Asia centrală sovietică. Vor fi desțelenite peste 80 000 hectare de pămînturi virgine, de pe care se prevede recoltarea unei cantități de 100 000 tone de bumbac brut pe an. Apa pentru irigații va ajunge, în noua zonă agricolă, printr-un canal care va prelua apa din fluviul Sîr-Daria. Valorificarea deșerturilor situate dincolo de Marea Aral a început în urmă cu 50 de ani. În anul 1929 a fost creat primul sovhoz producător de bumbac din Kazahstan. Cu timpul, aici au fost construite sisteme de irigații, șosele, linii de înaltă tensiune, localități moderne. În aceste cinci decenii, în Kazahstan au fost valorificate peste un milion de hectare de pămînturi aride, care produc anual 300 000 tone de bumbac, mari cantități de cereale, legume și fructe.

Agenție

În cursul reuniunii la nivel înalt a Organizației Unității Africane, programată în iulie, la Monrovia, urmează să fie ratificată convenția adoptată recent de miniștrii informațiilor din țările africane privind crearea unei agenții de presă panafricane. Noul organ de presă panafrican își propune ca sarcini principale difuzarea unor informații care să reflecte, în mod corespunzător, realitățile din statele Africii, eforturile acestor țări pentru dezvoltare, precum și sprijinirea luptei de eliberare națională din teritoriile africane aflate încă sub dominație străină, impotriva colonialismului, neocolonialismului și apartheidului, a oricăror forme de exploatare și oprimare.

În cursul șederii sale în Peru, cancelarul federal vest-german, Helmut Schmidt, a vizitat și ruinele incașe Machu Pichu, în apropiere de Cuzco

Interviu

Într-un interviu acordat cotidianului saudit „Asharaq Al-Awsat", care apare la Londra, ministrul petrolului și resurselor minerale al Arabiei Saudite, șeicul Ahmed Zaki Yamani, a declarat că, „dacă consumul mondial de petrol se menține la nivelul actual, va fi extrem de dificil să se evite noi majorări ale prețului". Ministrul saudit a criticat sever companiile petroliere occidentale „care recurg la speculații pentru a obține cîștiguri ilegale", atrăgînd atenția că, „de cele mai multe ori, victimele sînt țările sărace, în curs de dezvoltare".

Risc

S.U.A. trebuie să fie pregătite să înfrunte riscul recesiunii ca urmare a continuării politicii antiinflaționiste a Administrației — a declarat, într-o conferință, la Dallas (Texas), ministrul american de finanțe, Michael Blumenthal. În opinia sa, inflația — a cărei rată anuală este în prezent, în S.U.A., de 9,9 la sută — nu va putea fi soluționată dacă Administrația nu va continua politica de restricții fiscale și monetare. Menționînd că nu neagă riscul declanșării recesiunii, ca urmare a acestei politici, Michael Blumenthal a susținut, însă, că nu există pentru Administrație o altă alternativă viabilă.

Embargo

Comitetul creat de Consiliul de Securitate al O.N.U. pentru supravegherea aplicării rezoluției sale din noiembrie 1977, prin care a fost decretat un embargo obligatoriu asupra livrărilor de arme către Republica Sud-Africană, a cerut organizațiilor neguvernamentale, diferitelor grupuri și persoanelor particulare să-i furnizeze informații privind încălcările acestui embargo. Comitetul, care a adresat anterior un apel similar guvernelor diferitelor țări, precizează, într-un comunicat, că dorește informații în special în ce privește : livrarea către Republica Sud-Africană de arme și material militar de orice categorie ; acordarea de licențe pentru producerea și întreținerea armelor și materialelor militare ; existența de aranjamente contractuale în acest sens ; orice cooperare cu R.S.A. în vederea producerii sau perfecționării armelor nucleare.

Statuie

O statuie din bronz, reprezentîndu-l pe celebrul actor de cinema Chaplin, va fi dezvelită la 6 mai într-un parc public din localitatea italiană Allasio. Statuia, înaltă de 1,5 metri, este executată, la cererea municipalității din Allasio, de sculptorul american Gerhard Utescher. La ceremonia inaugurării vor fi prezente văduva și fiica marelui actor.

Capodoperele de artă din toate timpurile, aparținînd patrimoniului cultural libian, vor fi adăpostite de Muzeul Național din Tripoli căruia îi va fi destinat un complex de construcții, în incinta palatului „Serail-el-Hamra". Vizitatorii muzeului vor regăsi aici mărturiile valoroase ale îndelungatei istorii a țării. Muzeul va constitui un mare și complex centru cultural, dispunînd, totodată, de săli de conferință, de concerte, de prezentări etnografice, de cinematograf, de o bibliotecă, de un oficiu de documentație în problemele culturale, precum și de un centru universitar pentru promovarea cercetării științifice

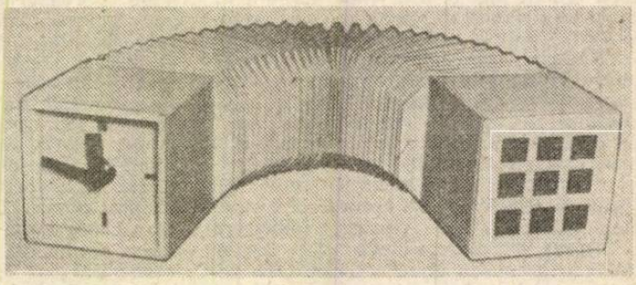

Acest ceas-armonică, din hîrtie și carton, indică perfect nu numai ora, ci și temperatura camerei, grație bateriei ultrasensibile și mecanismului electronic din interiorul său. Ceasul are un sunet deosebit de plăcut. Producătoarea unor astfel de ceasuri este o fabrică japoneză, care le-a prezentat la Tokio în cadrul unei expoziții vizitate de trei milioane de persoane

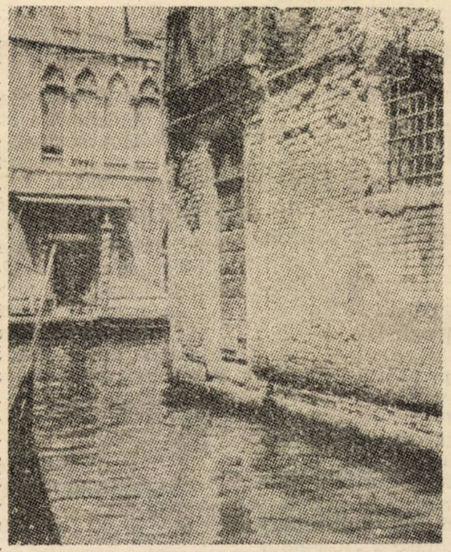

Marea, căreia Veneția îi datorează mult din farmecul și originalitatea sa, constituie, de asemenea, o perpetuă amenințare pentru vestitul oraș. Afectată, în 1966, de inundații fără precedent, Veneția părea grav amenințată. De atunci, autoritățile italiene, împreună cu UNESCO, nu au încetat să acționeze pentru salvgardarea sa. Veneția va fi salvată grație eforturilor conjugate ale celor care studiază și corijează fenomenele naturale ce o pericliteză — ridicarea nivelului mării, efectele curenților marini, acțiunea corozivă a poluării atmosferice — și ale celor care consolidează edificiile, modernizează construcțiile destinate locuințelor, restaurează și protejează operele de artă. În baza unei legi speciale pentru Veneția, parlamentul italian a alocat 300 miliarde lire pentru operațiunile de salvgardare, urgent necesare. Totodată, UNESCO a instalat la Veneția un oficiu însărcinat cu restaurarea edificiilor, frescelor, picturilor, a căror stare este deosebit de gravă. La Veneția au fost deschise deja 90 de șantiere de restaurare, iar alte lucrări sînt preconizate în continuare

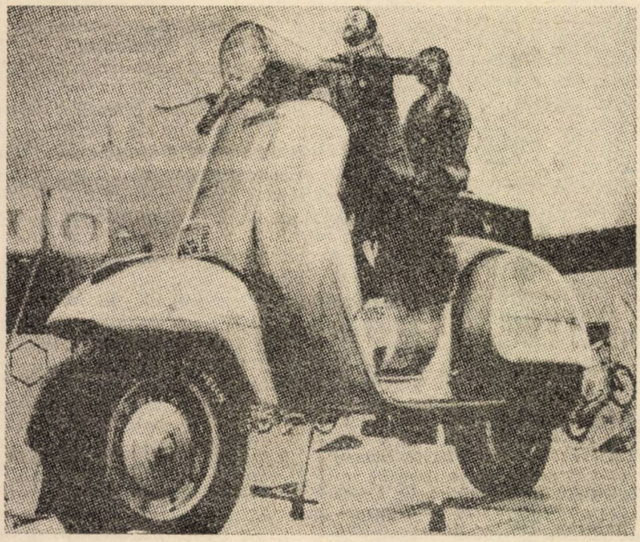

Doi oameni care vor să fie cu orice preț originali? Poate. Este vorba de doi ingineri care au construit cea mai mare motoretă din lume și îi fac ultima verificare tehnică. Motoreta, avînd o înălțime de trei metri, este una dintre curiozitățile celui de-al 8-lea Salon internațional de motoare, organizat la Zürich

Sondaj

Șansele electorale ale Partidului Laburist din Marea Britanie s-au ameliorat, relevă un sondaj efectuat de Institutul Gallup, preluat de ziarul „Daily Telegraph", de orientare conservatoare. Potrivit acestui sondaj, laburiștii, deși sînt handicapați de un avans conservator de 10 la sută, în ansamblu, ar beneficia de un avans de 3,5 la sută, în circumscripțiile marginale, de natură să le asigure mai multe mandate și majoritatea parlamentară la scrutinul legislativ de la 3 mai. În 56 de astfel de circumscripții, din Anglia și Țara Galilor, liberalii ar pierde aproximativ 9 la sută din voturi, care ar reveni, în mod egal, laburiștilor și conservatorilor, dar laburiștii ar întruni 47 la sută din voturi, față de 44 la sută cît ar primi conservatorii, grație avansului lor tradițional în aceste circumscripții. O situație similară ar exista și în unele circumscripții din Scoția, unde laburiștii ar avea un avans de 12 la sută față de conservatori.

Descoperire

Cercetătoarea Maria Reiche, stabilită în Peru de aproape 40 de ani, afirmă că a dezlegat misterul giganticelor desene din deșertul Nazca, atribuite, adesea, fie unor civilizații preincașe, fie... extratereștrilor. După trei decenii consacrate studierii acestei enigme, Maria Reiche afirmă că desenele de la Nazca nu sînt decît urme ale unor lucrări efectuate cu peste 3 000 de ani în urmă, în scopuri exclusiv agricole. Desenele din deșertul Nazca, situat la 400 km sud de Lima, se prezintă sub forma unor stranii linii trasate pe un sol stîncos, putînd încuraja supoziția că ar reprezenta niște uriașe piste de aterizare. La survolarea deșertului Nazca se pot vedea urme în sol, al căror contur evocă o pasăre gigantică cu aripile desfăcute, o maimuță enormă și o serie de figuri geometrice, pe care savanții le-au interpretat ca studii de astronomie realizate de o civilizație de mult dispărută. Cercetările întreprinse de Maria Reiche au dus-o la concluzia că toate aceste arabescuri au fost trasate în realitate într-un scop agricol, cu mijloace relativ simple și nu prin intermediul unor savante cunoștințe de matematică. După părerea sa, urmele imprimate în sol s-au conservat atît de bine, după trei milenii, datorită precipitațiilor reduse și vînturilor slabe ce caracterizează climatul acestui deșert peruan. Menționate pentru prima dată în secolul al XVI-lea, de cronicarul spaniol Cieza de Leon, imensele desene din deșertul Nazca au fost redescoperite în 1927.

Aeroport

În orașul Harbin, capitala provinciei Heilongjiang, a fost inaugurat unul din cele mai mari aeroporturi din R. P. Chineză. Acesta dispune de o pistă de 3200 metri lungime și 45 m lățime, de un terminal modern și un hotel. De asemenea, aeroportul este dotat cu echipament modern de navigație, comunicații, semnalizare etc. Noua poartă aeriană permite decolarea și aterizarea avioanelor de toate mărimile, pentru cursele interne spre Beijing, Shanghai și orașele din zona industrială nord-estică a țării. În ultimul timp, au fost efectuate numeroase lucrări pentru dezvoltarea aeroporturilor chineze. De curînd au fost construite aeroporturi moderne la Hefei (provincia Anhui) și Urumqi.

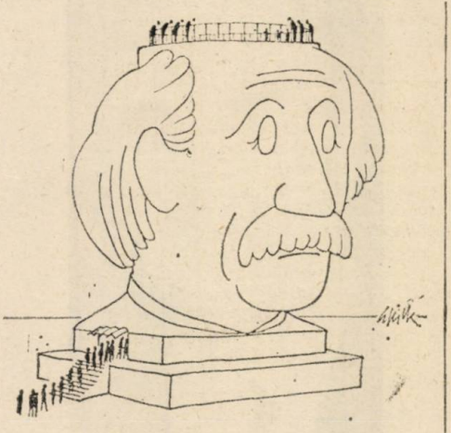

„Proiect de monument pentru Einstein" în viziunea desenatorului de la „Süddeutsche Zeitung"

Jane Fonda și Jon Voight, care au primit premiul Oscar pe 1978 pentru interpretare. Hollywood-ul i-a consacrat drept cei mai buni actori ai anului

Rubrică realizată de Sabina Diaconu

EVOLUȚII LATINO — AMERICANE

POLITYKA
VARȘOVIA

„Șansele și riscurile Mexicului"

Convorbire cu președintele Mexicului, José Lopez Portillo

RĂSPUNZÎND la întrebarea privind șansele și riscurile Mexicului la începutul unei noi etape de dezvoltare, deschisă de descoperirea unor bogate zăcăminte de petrol și gaze naturale, președintele José Lopez Portillo a arătat :

„Mexicul are acum, pentru prima dată în istoria sa, posibilitatea de a realiza ceea ce denumim autonomie financiară. Dacă lucrurile vor evolua așa cum dorim, veniturile obținute din petrol ne vor oferi șansa ca, pentru prima dată în istoria noastră, să avem un sold pozitiv în balanța comercială. Aceasta ne va ajuta ca, în măsura în care vom dispune de proiecte favorabile, să finanțăm dezvoltarea noastră economică și, pînă la sfîrșitul acestui secol, să soluționăm cea mai acută problemă a Mexicului — șomajul, respectiv să înlăturăm sărăcia. Este marea noastră șansă.

Riscul mare ar fi ca fondurile realizate de pe urma petrolului, în măsura în care n-am ști să le folosim, să ne dăuneze din punct de vedere economic, să ne sufoce, să provoace inflație. În mod paradoxal, ne-am putea transforma într-o țară cu mari necesități interne, într-o țară exportatoare de capital, în situația în care veniturile din exportul surplusului de petrol n-ar fi investite judicios aici, în Mexic. Acesta este cel mai mare risc..."

Esența „noii noastre strategii de dezvoltare"

În cursul convorbirii, președintele Lopez Portillo ne-a confirmat că, în prezent, se elaborează o nouă strategie economică a Mexicului, bazată pe exploatarea rațională a bogăției noi — petrolul — și pe investirea rațională a miliardelor de dolari realizați din exportul de petrol.

„După cum știți, după cel de-al doilea război mondial, și ca urmare a Acordului de la Bretton-Woods, țările în curs de dezvoltare sau țările nedezvoltate au fost nevoite să pășească pe calea industrializării incomplete, bazată pe import. Această schemă de industrializare a facilitat acoperirea a numai unei părți din cererile interne. Acest tip de dezvoltare a dat rezultatele pe care putea să le dea, fără să soluționeze problemele producției, ale șomajului, precum și problema dependenței de importul de utilaj industrial. De aceea, am fost nevoiți să înlocuim tipul vechi de dezvoltare cu altul nou. Am luat hotărîrea să reorientăm producția și dezvoltarea, să realizăm o integrare pe verticală, pornind de la industria grea, în așa fel încît să putem folosi, în mod rațional, bogățiile noastre naturale, inclusiv petrolul. Trebuie să creăm o industrie care să satisfacă necesitățile celor mai largi pături sociale. Trebuie să ne organizăm în direcția unui export sporit. În acest scop, trebuie să coborîm de la înălțimea de 2 200 m sau 1 300 m spre țărmurile noastre, în special spre țărmurile Mării Caraibilor, unde se află petrol, să contribuim la creșterea demografică în această zonă, asociind, în acest fel, industrializarea cu populația, pentru a putea astfel să producem și să exportăm mai mult. Aceasta este esența strategiei noi de dezvoltare, care are obiective noi și se străduiește să orienteze pe căi noi creșterea populației urbane".

Baza relațiilor cu S.U.A. — egalitate, echitate, demnitate

În convorbirile cu președintele Carter, Mexicul și-a menținut ferm poziția că S.U.A. sînt „un client logic pentru petrolul mexican", a afirmat președintele Portillo.

„Mexicul nu trebuie să piardă din vedere prezența, forța și interesele S.U.A., cel mai mare consumator de petrol din lume, care — în plus — se află atît de aproape de noi. Mexicul va depune eforturi să diversifice exportul de petrol, avînd în vedere creșterea cererilor externe.

Mexicul nu va adera la O.P.E.C., deoarece, în prezent, nu este un mare exportator de petrol și nu poate să ducă tratative, cu privire la prețuri, cu companiile multinaționale, așa cum procedează țările O.P.E.C. Dar Mexicul nu va încălca prețurile stabilite de O.P.E.C., iar, cînd vom atinge nivelul de producție și export menționat anterior, atunci ne vom mai gîndi.

Mexicul este interesat să aibă relații cu S.U.A., bazate pe egalitate în drepturi, echitate și demnitate. Caracterul special al relațiilor noastre cu S.U.A. decurge din vecinătatea geografică a celor două țări. Mexicul nu este interesat să i se facă servicii. El dorește relații echitabile. Există un întreg pachet de probleme privind relațiile reciproce. Printre acestea figurează problema muncitorilor aflați la lucru în America. Este nerealist să se aștepte soluționarea acestei probleme prin măsuri administrative izolate. Atîta timp cît în Mexic nu există suficiente locuri de muncă, iar în America există de lucru pentru muncitorii mexicani, nimeni nu-i poate împiedica pe aceștia să plece în America. Dar Mexicul este interesat să exporte bunuri și nu forță de muncă. De aceea, soluționarea problemei muncitorilor mexicani plecați în America rezidă în dezvoltarea economică accelerată a Mexicului și într-o mai bună plasare a mărfurilor mexicane pe piața americană".

Pentru o nouă ordine economică internațională

„Avînd în vedere că sîntem o țară care prezintă o anumită importanță, că, pînă la sfîrșitul secolului, vom ajunge de la 60 la 100 milioane locuitori, precum și faptul că Mexicul dispune de bogății naturale prețioase, că și-a creat o piață internă ca țară în curs de dezvoltare, că a obținut rezultate importante în învățămînt — toate acestea ne permit să presupunem că Mexicul va juca un rol relativ important în relațiile internaționale. Tindem spre progres. Apreciem că Mexicul va deveni o țară relativ importantă și trebuie să ne pregătim în această direcție.

În politica sa externă, Mexicul va pune accentul, în primul rînd, pe efortul vizînd instaurarea unei noi ordini economice internaționale. Am considerat întotdeauna că poziția tradițională a Mexicului — neamestecul, soluționarea pașnică a conflictelor, dreptul la autodeterminare — s-a exprimat, în esență, printr-o atitudine defensivă a unei țări în curs de dezvoltare, și multe probleme nu pot fi soluționate adoptînd doar o asemenea poziție. Înseamnă că trebuie să facem un pas înainte și să căutăm soluția în cadrul unei noi ordini economice internaționale, care devine tot mai necesară. Atîta timp cît nu se face ordine în «jungla» relațiilor internaționale, multe probleme interne ale țărilor nu vor putea fi soluționate. Nu mai este suficientă doar afirmarea principiilor de autodeterminare, neamestec și soluționare pașnică a conflictelor. Economia internațională trebuie orînduită într-un mod nou. Politica externă a Mexicului va pune accentul tocmai pe aceasta. Mexicul va acționa în primele rînduri ale luptei pentru o nouă ordine economică internațională.

În ce privește stagnarea intervenită în tratativele dintre țările industriale și cele în curs de dezvoltare, considerăm că forumul logic pentru desfășurarea acestor tratative îl reprezintă O.N.U. Este momentul să renunțăm la acele forumuri unde se rostesc cuvîntări atît de frumoase, dar obligațiile sînt asumate atît de greu. Națiunile Unite au acceptat Carta cu privire la drepturile și îndatoririle ce revin statelor pe plan economic. Important este să pășim pe calea adoptării de măsuri concrete cu privire la aplicarea acestor principii, pentru ca relațiile Nord-Sud să fie urnite din punctul mort..."

Întrebat în legătură cu noile pericole pe care le implică politica sferelor de interes și, în context, despre rolul țărilor nealiniate, președintele Mexicului a declarat :

„Țările nealiniate reprezintă un glas al conștiinței lumii, ele apără interesele țărilor mici și mijlocii, sînt o voce a demnității și, ca atare, pot să influențeze serios asupra hotărîrilor O.N.U. Tocmai de aceea insist ca O.N.U. să nu fie ocolită, constituind forumul logic și firesc de acțiune".

EL NACIONAL
CARACAS

Orientări economice pe continent

SCĂDEREA treptată a prețurilor la produsele de bază pe piața mondială, creșterea datoriilor externe și o serie de orientări noi în dezvoltările economice naționale constituie cîțiva din factorii sub semnul cărora s-a situat, în 1978, conjunctura economică din țările Americii Latine.

Organismele internaționale avînd drept scop protejarea materiilor prime — atît de importante pentru țările amintite — au eșuat, deseori, în acțiunile lor, în special la cafea, grîu și cositor, excepțînd doar petrolul. Numeroase reuniuni ale unor organisme internaționale au avut loc, în cursul anului trecut, în capitale latino-americane. Banca Mondială a dat publicității pentru prima dată un raport special, în care se precizează că este necesară o creștere economică rapidă — îndeosebi în zonele rurale ale țărilor cu veniturile cele mai reduse —, pentru a se obține rezultate cît de cît notabile în combaterea sărăciei.

Împotriva protecționismului

În cadrul unei reuniuni a Conferinței regionale a F.A.O., care a avut loc la Montevideo, țările latino-americane au condamnat practicile protecționiste și limitările impuse, de națiunile industrializate, comerțului internațional cu produse agricole. A fost adoptată o rezoluție în care este subliniată importanța reformelor agrare și a dezvoltării rurale pentru ameliorarea, din punct de vedere economic și social, a situației statelor din regiune. Asemenea concluzii au servit drept bază pentru ratificarea, la nivel politic, a unor propuneri elaborate anterior, tot la Montevideo, de către F.A.O. și Comisia Economică pentru America Latină (CEPAL).

În cursul anului 1978, regiunea a înregistrat o scădere moderată a ritmului general de creștere, potrivit datelor anunțate de către secretarul executiv al CEPAL, Enrique Iglesias. Procentul de 4,1 la sută — al patrulea an consecutiv —, reprezentînd creșterea produsului intern regional, este apreciat ca relativ insuficient. În sectorul extern, deficitul balanței de plăți a crescut; intensificarea intrărilor de capital a permis sporirea rezervelor. În acest fel, s-a repetat tendința devenită deja cronică, datorită căreia America Latină se vede obligată să impulsioneze puternic exporturile, să-și revizuiască structurile productive pentru a reduce importurile și să creeze noi forme de pătrundere în economia și comerțul mondial. Pe fundalul unui tablou general descurajant, Mexicul și Columbia au realizat o creștere notabilă a indicatorilor de dezvoltare economică, datorită majorării producției de petrol, în primul caz, și datorită rezultatelor bune obținute în agricultură și în producția de bunuri, în cel de-al doilea. Potrivit datelor furnizate de CEPAL, Brazilia a înregistrat un ritm de creștere relativ similar celui din 1977, în pofida unei scăderi a producției agricole, datorate secetei ; Argentina, Nicaragua și Peru, în schimb, au înregistrat o reducere a activității economice.

În ultimii patru ani, economia regională, înregistrînd o creștere cu circa 4 la sută, nu a reușit să repete dinamica realizată în perioada 1970—1974, cînd produsul intern a crescut într-un ritm de peste 7 la sută. În ciuda faptului că țările Americii Latine dispun, în prezent, de o capacitate sporită de apărare în fața conjuncturilor internaționale dificile, creșterea încă lentă și instabilă a centrelor industriale a avut, începînd din 1974, o consecință nefavorabilă asupra posibilităților de dezvoltare regională. Deficitul contului curent a fost apreciat ca superior celui din 1977, datorită unei creșteri a importurilor și unei noi majorări a prețurilor nete și a dobînzilor. Exporturile au crescut cu circa 7 la sută.

Creșterea exporturilor industriale — condiție a dezvoltării

CEPAL subliniază că pauperitatea înregistrată în regiune este îngrijorătoare, nu numai datorită gradului de extindere a acesteia, cît și prin aceea că reducerea sa se desfășoară într-un ritm cu totul insuficient. Se pare că această temă a revenit ca un laitmotiv pe durata întregului an 1978, deoarece și președintele Băncii Mondiale, Robert McNamara, a făcut din ea elementul principal al discursului rostit în luna septembrie, anul trecut, în fața Consiliului guvernatorilor organismului amintit. La sfîrșitul acestui secol, a precizat McNamara, 600 milioane de persoane ar urma să ajungă într-o stare de sărăcie absolută. Un factor esențial în direcția combaterii sărăciei îl constituie sporirea masivă a exporturilor, îndeosebi de produse industriale. Acest lucru nu este, însă, posibil dacă barierele protecționiste ridicate de țările industrializate vor continua să se amplifice, așa cum s-a petrecut în ultimul timp.

Sistemul Economic Latino-American (SELA), Pactul Andin, Organizația Statelor Americane au constituit, în 1978, instanțe active pentru exprimarea cererilor Americii Latine în domeniul amintit. În țările exportatoare de petrol s-a înregistrat o creștere semnificativă a exporturilor, cu circa 10 la sută, ceea ce a permis compensarea scăderilor înregistrate în ce privește exportul în general. Scăderea valorii exporturilor țărilor neexportatoare de petrol (cu 4 la sută) a constituit o consecință a scăderii cursului (la bursele internaționale) la unele produse de bază, precum bumbacul, zahărul, cacaua și cafeaua. S-au înregistrat diferențe importante în evoluția volumului exporturilor, în special în cadrul țărilor neexportatoare de petrol. Țări ca Argentina și Peru au înregistrat scăderi ale volumului importurilor, în timp ce, în alte țări, importurile au sporit cu peste 10 la sută. Datorită acestor tendințe globale, relația prețurilor în cadrul schimburilor din zonă a înregistrat o scădere semnificativă (9 la sută), care a afectat în special Columbia, Salvador, Honduras și Republica Dominicană. Situația amintită s-a datorat și scăderii prețurilor pe piața internațională la principalele produse de export ale țărilor respective.

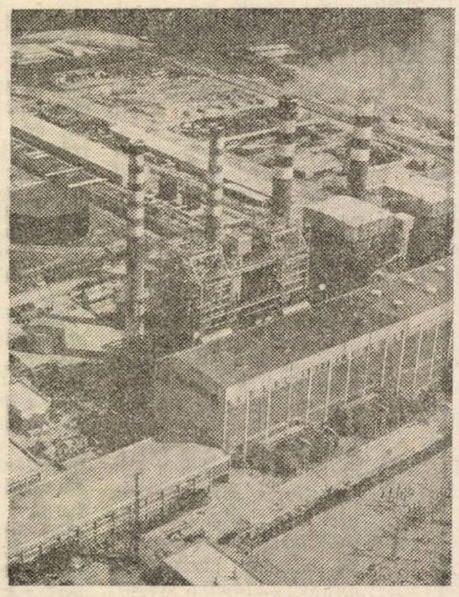

Industrializarea țărilor latino-americane — un proces continuu, un imperativ contemporan

Evoluțiile înregistrate în sfera importurilor și exporturilor au determinat o dublare a deficitului comercial al regiunii în ansamblu, care a ajuns de la 2 150 milioane dolari, în 1977, la 4 400 milioane dolari în 1978. La sfîrșitul anului 1978, rezervele valutare s-au ridicat la peste 30 000 milioane dolari, în comparație cu 27 000 milioane dolari în 1977. Această întărire a rezervelor s-a concentrat în unele țări, în special în Chile, Brazilia și Uruguay.

Referitor la inflație, anul 1978 a marcat o ușoară reducere a ei față de anul precedent, înregistrîndu-se o creștere a prețurilor pe continent cu circa 40 la sută, față de 42 la sută în 1977. Oricum, inflația constituie o problemă cu caracteristici proprii pentru trei grupuri distincte de țări latino-americane. În primul grup — cu inflație ridicată, provocată în principal de cauze eminamente externe — se află Argentina, Chile și Uruguay. În al doilea grup — cu o inflație medie, provocată de cauze de origine internă și externă — au fost evidente o serie de aspecte. Astfel, în timp ce în Brazilia, Columbia și Mexic, ritmurile inflaționiste au scăzut, în Peru ele au crescut simțitor. În ce privește creșterea prețurilor înregistrate în Peru, aceasta a fost influențată de factori legați de dezechilibrurile reale și de aspecte financiare interne. În grupul țărilor cu o inflație moderată se observă o ușoară creștere care ajunge de la 8 la sută, în 1977, la aproape 10 la sută în 1978.

Ponderea cooperării regionale

În analiza procesului de cooperare economică, datele prezentate subliniază că schimburile interzonale au continuat să crească în termeni absoluți și relativi, în pofida marilor dificultăți cu care au fost confruntate țările amintite. În 1974, comerțul interregional reprezenta mai puțin de 15 la sută din comerțul global al regiunii. Se apreciază că s-a ajuns la 17 la sută în 1977. Cooperarea, datorată acordurilor specifice bilaterale sau care privesc grupuri de țări, a înregistrat o creștere serioasă în ce privește volumul și varietatea legăturilor comerciale.

CEPAL — estimînd drept slabe perspectivele economiei mondiale și considerînd, totodată, că protecționismul practicat de țările dezvoltate (este de subliniat că taxele vamale, deși au înregistrat scăderi în ultimii ani, continuă să se mențină ridicate, aducînd grave prejudicii expansiunii comerciale a țărilor latino-americane) este în creștere — apreciază că piața regională constituie o sursă potențială importantă de dinamică ridicată, pe care țările latino-americane o pot folosi în următorii ani, pentru a ajunge la ritmuri de creștere mai rapide și la o transformare mai activă a structurilor productive.

l'Unità
ORGANO DEL PARTITO COMUNISTA ITALIANO
ROMA

Venezuela: „voința de schimbare"

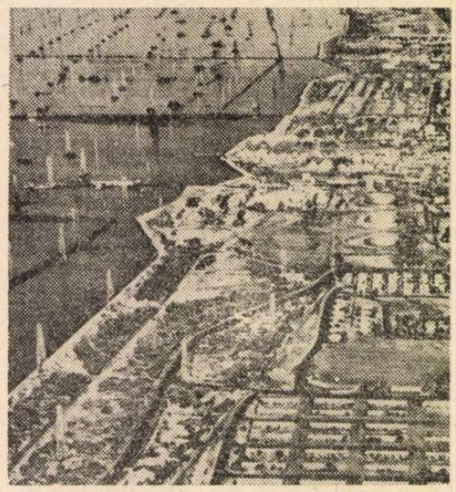

Sonde pe malul lacului Maracaibo

PROTEJATĂ de „norocul petrolului", democrația venezueleană, încă tînără, poate să-și fixeze rădăcini adînci în societate și în popor. Astăzi, principala amenințare la adresa ei vine de la extinderea, aproape necontrolată, a corupției, de la rapiditatea cu care progresează țara, o creștere lipsită de echilibru. O particularitate a acestei democrații constă în faptul că forțele dreptei nu se văd. Toate partidele — în afara unor grupări lipsite de importanță, care abia reușesc să pună un picior în Parlament — merg de la centru-stînga pînă la stînga. Așa cel puțin se declară, și uneori se acționează ca atare. Dacă, în Bolivia sau în Mexic, un nume de partid căruia îi lipsește cuvîntul „revoluție" sau „revoluționar" este o raritate, în Venezuela un partid — fie el de centru, ori fie, de fapt, conservator — dacă nu-și dorește sinuciderea, trebuie să se denumească „reformist". Una dintre cauzele acestei caracteristici se datorește, probabil, bogăției în petrol, care a pus în mișcare o societate, restrînsă din punct de vedere demografic, chiar mai rapid decît au făcut-o zguduirile politice (ce au fost, totuși, puternice). Iar falimentul proiectului mișcării de partizani din anii '60, de pe urma căruia stînga — întreaga stînga — încă plătește un preț greu, a înlesnit această tendință generală spre centru.

Astfel s-a consolidat un sistem bazat pe două partide — Acțiunea Democratică (A.D.), de tendință social-democrată, și COPEI (democrația creștină) — care zdrobește intențiile fățiș de dreapta și menține la margine o stîngă divizată în cinci formațiuni cu reprezentare parlamentară (totalizînd 13 la sută din corpul electoral), la care se adaugă unele grupări extremiste. La ultimele alegeri, cîștigate de democrat-creștinul Luis Herrera Campins, devenit oficial președinte al Venezuelei, candidații celor două partide mai mari au atins procentul de 90 la sută de participare la vot; dar nici unul nu deține majoritatea, astfel încît s-ar putea ca stînga să devină arbitrul într-o luptă între cei doi „mari".

Deși, numeric, situația nu este încurajatoare pentru forțele de reînnoire socială, aceasta rămîne interesantă și prezintă un important aspect politic. Într-o Americă Latină în care, în actualul moment, există o mare nevoie de democrație, cea venezueleană dovedește vitalitate și merită să fie urmărită. Este vorba de un sistem bazat pe două partide și de un regim reprezentativ, în esență diferit de cele existente în Columbia, unde forma constituțională s-a menținut în ultimele decenii printr-un acord între liberali și conservatori, dar unde conținutul democrației s-a pierdut treptat, iar la vot participă o mică parte din alegători. În schimb, în Venezuela cele două partide au fost pînă acum expresia unei participări de masă la viața politică și a unei opoziții între partide cu ideologii destul de bine definite, iar stînga, deși minoritară, dă dovadă de un dinamism intelectual promițător și o evidentă vitalitate. Alternarea între Acțiunea Democratică și COPEI, în ultimii ani, a fost o confirmare a sistemului respectiv. Dar nu a fost vorba de o simplă schimbare de etichete. Cererile venite din țară chiar în cursul transformărilor sociale și economice — să ne gîndim la urbanizarea rapidă, la naționalizarea petrolului, la dezvoltarea industrială actuală — exprimă o voință de schimbare și corectare care nu putea fi întru totul eludată. În afară de aceasta, cele două partide principale sînt în competiție pentru a-și crea, fiecare, o bază populară organizată, iar prezența sindicatelor este activă.

Îndeosebi participarea la viața statului este indicată ca una dintre temele principale în programul guvernului democrat-creștin al lui Herrera Campins. Noul președinte Herrera și-a afirmat, în repetate rînduri, intenția de a acționa pentru a atenua situația de izolare civilă și economică mari mase ale populației, care se îngrămădesc în condiții de sărăcie și părăsire la periferia Caracasului și care adesea caută să se integreze cu orașul prin nenumăratele negoțuri posibile în „bogata" Venezuelă de astăzi.

Aceasta este una dintre problemele cele mai dramatice ale țării și însuși cuvîntul „marginales", cu care este desemnată populația din categoria respectivă, va fi, curînd, nepotrivit, întrucît, conform previziunilor, în următoarele decenii, acești „marginales" vor forma majoritatea populației capitalei. Intențiile lui Herrera sînt de a raționaliza cursul economiei și a satisface cererile populației — în special de locuințe, spitale, școli — sacrificate voinței de expansiune economică. La rîndul său, Acțiunea Democratică, devenită partid de opoziție, pare să caute, în originile sale cele mai autentic social-democrate, rațiunile unui contraatac politic. Secretarul general al A.D., Alejandro Izaguirre, s-a referit într-o declarație la necesitatea de a „reactualiza tezele de stînga" ale partidului său în această nouă etapă de „dezvoltare a țării" și a ieși dintr-un „pragmatism" exagerat. Pe scurt, se deschide o perioadă de intensă luptă politică, în care partidele și guvernul vor fi puse la încercare. O situație în care stînga poate interveni activ și util, cu inteligență politică.

CONTRAPUNCT

Nu va fi un concediu

Turismul pentru snobii cu bani prosperă. E drept, ideile menite a le ușura, cît mai substanțial, buzunarele, nu lipsesc.

S-au amenajat, în Scoția, castele cu stafii veritabile.

În rezervațiile din jungla africană, s-au construit hoteluri somptuoase, în care răgetul leului a înlocuit anostele sonerii ale deșteptătoarelor.

Un modest birou de călătorii din Chicago a prosperat organizînd simularea răfuielii care a avut loc, în epoca prohibiției, de ziua Sfîntului Valentin, între gangsterii lui Capone și ai lui Moran. Nu a lipsit, firește, din program, vizitarea dughenei de pe Clark Street, avînd în vitrină atrăgătorul anunț: „Stopăm perfect găuri de gloanțe. Prețuri convenabile".

Șansa unică de a deveni „regele-soare" este oferită, aceleiași clientele turistice, la Paris. Contra modestei sume de 5500 de dolari, cel care o are și n-are altceva mai bun de făcut cu ea poate închiria, pentru o zi, orangeria din parcul Versailles spre a-și sărbători, eventual, onomastica. Are posibilitatea, aici, să servească fastuos 2000 de rude și prieteni.

Cu toată această înghesuială de originalitate, „Keith Prowse Travel Ltd.", din Londra, a găsit o nouă breșă pe piața turismului. Firma organizează, în premieră absolută, de la 21 aprilie la 3 mai a.c., turul, în grup, al... alegerilor parlamentare din Marea Britanie. Pentru 1150 de dolari, așadar, grupul va pleca din Londra cu vagoane de calea ferată clasa I, și va trece prin Birmingham, Manchester, Edinburgh și Cardiff. Se vor scula la 5 dimineața și se vor culca la miezul nopții. Între timp, fie că li se explică, de către experți în materie, subtilitățile scenei politice britanice, fie că participă la mitingurile electorale cu personalități ale partidelor laburist și conservator, ori la discuții libere pe tema particularităților mecanismului parlamentar al Albionului.

„Nu va fi un concediu; excursioniștii noștri vor trăi atît de intens alegerile, încît după consumarea lor abia că vor avea nevoie de cîteva zile de refacere" — avertizează, cuviincios, Graham Haines, secretarul lui „Keith Prowse Travel Ltd.". De care, desigur, se poate îngriji tot ingenioasa firmă londoneză...

Vasile Crișu

Memoriile lui Hervé Alphand

Franța — victoria și primii ani de după război

2

Recunoașterea de către americani a forței reprezentate de Comitet era unul dintre scopurile pentru care Alphand avea să fie trimis, la începutul anului 1943, din nou, în S.U.A. : „Ce voiam eu să fac nu era puțin lucru : să-i fac pe americani să înțeleagă problema franceză și să se adopte pentru Franța soluții franceze, din care Vichy-ul să fie înlăturat, trădătorii eliminați, cei care n-au colaborat (cu ocupanții — n.n.) — menținuți în posturi convenabile. O soluție prin care Franța, în ciuda lipsei unui guvern, să fie tratată ca membră a Națiunilor Unite... S-ar putea ca toate acestea să fie irealizabile", nota Alphand la 2 ianuarie 1943, pentru ca, la înapoiere, aproape patru luni mai tîrziu, să consemneze :

„De Gaulle se arată amabil cu mine, la întoarcere. Îi raportez rezultatele călătoriei mele : instituirea în Statele Unite a unei organizații de ajutorare în perioada eliberării, protecția bunurilor franceze, un milion de dolari pentru prizonierii noștri, scăderea taxei de schimb la cincizeci de franci în loc de șaptezeci și cinci, la dolar, în Africa de nord. Și, mai ales, poate fără ca el să-și fi dat seama, nota mea a inspirat telegramele lui Tixier care, la rîndul lor, au generat memorandumul depus de general acum cinci săptămîni. În același timp, l-am convins pe Jean Monnet că Giraud trebuia să adopte o poziție democratică asemănătoare, iar discursul lui Giraud reia de fapt toate raționamentele și punctele de vedere ale lui de Gaulle. Au aceeași origine comună, cunoscută doar de mine".

Era doar un prim pas în direcția apropierii și, ulterior, a fuzionării dintre forțele armate ale lui Giraud și cele ale lui de Gaulle, fuzionare care avea să fie proclamată la 31 iulie 1943, în urma unei vizite a generalului la Alger. Revenit la Alger, Alphand nota la 18 iulie 1943 :

„Generalul mă primește cordial, mă felicită destul de călduros pentru rezultatele de la Hot Springs. Vrea să organizeze, sub conducerea mea, un serviciu de negocieri economice și financiare în cadrul Ministerului Afacerilor Externe. Ar trebui să lucrez în strînsă colaborare cu Jean Monnet, care s-a alăturat Comitetului. Remarc din nou intransigența accentuată a lui de Gaulle. La originea acestui sentiment se găsește dragostea sa totală, exclusivă, pentru Franța și o neîncredere, datorată multor decepții, multor lipsuri ale oamenilor. Discursurile și remarcile lui Roosevelt, care umilesc Franța («Franța nu există» etc.) îi exacerbează sensibilitatea, și aceasta nu o poate ascunde. În discursul pe care-l pronunță la 14 iulie, observ aceeași furie, abia ascunsă, față de aliații noștri".

Jean Monnet, noul colaborator al lui Alphand, avea să se dovedească, însă, un adversar teoretic al ideilor lui de Gaulle în ce privește viitorul Europei. Hervé Alphand, obligat să joace, fără voia lui, rolul de „tampon" între Monnet și general, nota tot la Alger, la 17 octombrie 1943 : „Prînz pasionant la de Gaulle. Sînt prezenți generalul în civil, fără Crucea Lorenei, Jean Monnet, René Mayer [11] — precis, seducător și, deopotrivă, ironic —, Diethelm [12] și eu. Sînt abordate teme de cea mai mare importanță ; ajutorul imediat pentru Franța, relațiile franco-americane, legăturile noastre cu Franța, în sfîrșit, viitorul Europei. Monnet își dezvoltă ideea unei Europe complet unificate, compuse din state egale. În aceste condiții, Germania ar putea fi divizată. S-ar forma un soi de Lotaringie, industria grea europeană fiind plasată sub control internațional și vămile desființate. De Gaulle găsește această concepție himerică. «Trebuie, spune el, să se țină seama de tradiții. Niciodată nu veți putea, după acest război, să-i alăturați pe francezi și pe germani [13]. Cel mult, ați putea crea un sistem economic în vestul Europei care să cuprindă Franța, Belgia, Luxemburgul. Olanda, poate Renania și poate Italia. Acest sistem ar fi aliat cu Rusia și cu Marea Britanie. Aceasta din urmă nu va putea participa la uniune», ezitînd, așa cum o va face, între Europa și imperiul ei. Deci «uniunea» se va face fără ea. Franța, în toate acestea, ar putea juca un mare rol". Și adaugă cu ironie : „«E o considerație pe care, oricum, nu o poți trece întru totul cu vederea dacă ești francez». Se hotărăște ca eu să organizez la Londra un grup de studiu, însărcinat cu examinarea diferitelor ipoteze, astfel încît să poată furniza, cît mai repede, Comitetului un raport pe baza căruia să poată fi elaborată o politică europeană".

Roadele activității Comitetului și, în special, ale politicii lui de Gaulle vizînd unitatea și prestigiul Franței aveau să iasă la iveală încă înainte de terminarea războiului, la primul contact direct dintre francezi și de Gaulle, în iunie 1944 :

„Viața a fost prea plină pentru a-mi da timp să scriu, menționa Hervé Alphand. La 3 iunie, generalul pleacă la Londra (de la Alger — n.n.) și mă ia și pe mine cu el, între alți colaboratori. Și acolo se arată, ca întotdeauna, teribil de rece, intransigent. La trei zile de la sosirea noastră, al doilea front este deschis în Normandia, lîngă Bayeux. În aceeași seară, de Gaulle trebuie să se adreseze Franței. Este implorat s-o facă. În urma unei neînțelegeri, Churchill crede că a hotărît să refuze. Groază. Reprezentantul nostru, Viennot, este convocat, la ora zece, la Eden, și face naveta toată noaptea între general și primul ministru. În sfîrșit, după multe cuvinte grele, spuse de o parte și de alta, afacerea se lămurește. Generalul va vorbi. Dar, în lipsa oricărui fel de acord referitor la administrarea Franței și la statutul Comitetului (care, de cîteva zile, s-a intitulat Guvern provizoriu al Republicii), ofițerii de legătură nu vor pleca în Normandia. Această atitudine, considerată de englezi și americani «nu prea cooperantă», este criticată la Washington. Hotărîrea va fi amînată cu cîteva zile, dar, oricum, ofițerii vor fi puși la dispoziția lui Koenig [14] și nu a comandantului suprem american.

[11] René Mayer, om politic francez, de mai multe ori ministru după război. În 1953 a fost președinte al Consiliului de Miniștri.

[12] Maurice Diethelm a deținut o serie de funcții de răspundere în domeniul finanțelor de stat. Din 1948 a trecut în sectorul particular.

[13] Punctul de vedere al lui de Gaulle avea să evolueze după război în condițiile influenței economice a S.U.A. asupra Europei de vest și a creșterii puterii industriale și financiare a Germaniei occidentale. Pentru a contracara acești factori, de Gaulle devenise, la începutul anilor '60, promotorul unei alianțe cu Adenauer.

Generalul de Gaulle, la Londra, împreună cu regina Angliei, în 1940

[14] Pierre Joseph Koenig, general francez, comandant în 1942 al Diviziei I ușoare din Algeria care a opus o rezistență înverșunată germanilor, la Bir-Hakeim. După debarcarea aliată în Normandia, a devenit comandantul forțelor franceze din interior.

Eisenhower își ține discursul adresat Franței : nici un cuvînt despre de Gaulle sau despre guvernul provizoriu. În schimb, presa engleză și americană împărtășește întru totul punctele noastre de vedere.

Față de Churchill, de Gaulle face elogiul lui Clark în Italia, în loc să-l laude pe Alexander, de unde furia lui Churchill. De Gaulle îi spune lui Eden : «Vă credeam în America, aranjînd cu alții soarta Europei». De Gaulle pleacă la Bayeux. Doi jandarmi, care, cu o zi înainte aveau ordin să-l aresteze, îi anunță sosirea în orășelul normand. Prim contact, emoționant, între Franța și cel care i-a salvat onoarea și o reprezintă în întregime. Se merge la sub-prefectură, unde funcționarul guvernului de la Vichy desprinde, el însuși, de pe perete portretul lui Pétain. Episcopul, trezorierul, toate notabilitățile vin să-și prezinte omagiile. Se cîntă în cor Marseilleza. Tinerii cer arme. Unitate gravă, unanimitate a francezilor pentru luptă.

De Gaulle îi ia cu el pe administratori (Coulet [15], Courcel [16] — care au fost alături de el din prima zi —, Laroque). Îi prezintă, foarte natural, lui Montgommery și îi instalează în funcții. Toată lumea e mulțumită : mai bine administrație fără acord, decît acord fără administrație. Ar fi fost și mai bună administrația în virtutea unui acord. Asta cu atît mai mult cu cît groaznica afacere a «biletului» (moneda militară americană, moneda falsă, cum îi spunea de Gaulle), emis de comandantul suprem împotriva opiniei noastre de mult exprimate, otrăvește atmosfera".

Hervé Alphand, trimis între timp la Washington și la Londra să negocieze statutul trupelor aliate pe teritoriul Franței, condițiile armistițiului și alte dificile probleme ale sfîrșitului războiului, avea să revină în patrie abia la 29 iulie 1944 ; își reia jurnalul abia la 1 octombrie :

„În această perioadă l-am văzut de două ori pe general. Mi s-a părut de un calm desăvîrșit. Rezultatul negocierilor mele de la Londra și Washington nu primește nici măcar un cuvînt de mulțumire. Pentru el, toate acestea sînt firești. Guvernul se formează : democrat-creștini, comuniști, socialiști. Nu cuprinde — din motive evidente — nici un nume cunoscut în Franța. În interior, de Gaulle acționează cu prudență. Nu instituie nici un «blocaj al conturilor», ca belgienii, și nici nu dezarmează imediat milițiile. Totuși, situația economică nu se va putea îmbunătăți, în lipsă de materii prime, decît peste multe luni".

Revenit în Ministerul de externe francez și trimis în diferite misiuni de negociere în tot cursul anului 1945, Hervé Alphand n-a ignorat, însă, divergențele ce se manifestau pe plan intern, între ideile generalului de Gaulle și cele ale politicienilor care se îndreptau, din nou, spre starea de confuzie, caracteristică celei de-a treia Republici. Aceste disensiuni au determinat, la 20 ianuarie 1946, demisia lui de Gaulle, nu însă și întreruperea legăturilor dintre el și Alphand, cu care continua să discute problemele ce frămîntau țara. La 17 martie 1946, Hervé Alphand nota în jurnalul său :

„Marți 12 martie, la cinci și jumătate după-amiază, i-am făcut o vizită lui de Gaulle, refugiat la Marly, într-un încîntător pavilion de vînătoare, puțin cam auster, tot ce a mai rămas din vechiul castel. Zăpada mai acoperea încă iarba din parc și din pădurea înconjurătoare. Am regăsit minunatele locuri unde, acum cîteva săptămîni, mă plimbam cu prietenii duminica. Pavilionul de vînătoare este o clădire plină de calități artistice, dar cam restrînsă. La sosire, mă aștept să văd răsărind, dintr-o mie de puncte diferite, cîte un paznic bine înarmat. Nimeni. Împing o barieră ușoară de lemn, care se deschide singură. Trag de clopot. Aștept. Căpitanul Guy, după zece minute, vine el însuși să-mi deschidă. Menajera mă văzuse prin ferestruică și îi părusem cum nu se poate mai suspect. Ea nu îndrăznise să-mi dea drumul și se dusese să-l caute pe aghiotant pentru a îndeplini această periculoasă misiune. De Gaulle lucrează aici într-un vast cabinet. Pe masa lui de lucru remarc o mulțime de foi de hîrtie acoperite de scrisul său regulat, lung și lăbărțat. Se ridică pentru a mă întîmpina. Îl găsesc mai zîmbitor, mai destins decît atunci cînd era la putere. Îmi oferă un fotoliu mare, în care mă îngrop, și o ceașcă de ceai.

«— Ei, cum stăm ?

— Ca întotdeauna, problemele nu lipsesc, domnule general. Numai că se rezolvă într-o atmosferă destul de încărcată. Linia politică pe care ați trasat-o cu privire la Germania mi se pare grav compromisă și nimeni nu poate spune în ce direcție vor evolua lucrurile...

— Vezi, eu am plecat de la putere pentru că eram singur împotriva unui curent. Toți erau contra mea. Era mai bine să plec înainte de a fi total desconsiderat și să păstrez intactă o valoare de care într-o zi ar mai putea fi nevoie. Sistemul actual al partidelor interzice guvernarea. Fiecare ministru nu se gîndește decît la interesele partidului său și niciodată, niciodată la cele ale Franței. Același lucru se petrece în toate domeniile. Ce-aș putea face ? Bonaparte, Napoleon al III-lea erau urmați de întreaga masă a poporului. Eu n-aveam pe nimeni care să mă urmeze în afară de cîțiva prieteni. Cred că voi fi înțeles cu timpul. Oamenii au început să înțeleagă.

— Dar, domnule general, aceste puncte de vedere mi se par groaznic de pesimiste. Nu-mi pot imagina că nu mai există nici o speranță și că, dacă dumneavoastră înșivă acționați, n-ar fi posibilă evitarea dezastrului și salvarea esențialului.

— Nu, francezii nu mai au puterea necesară pentru a reacționa. Un singur lucru, cred, le-ar mai putea deschide ochii : frica... Cît despre dumneata, trebuie să rămîi acolo unde ești, să-ți faci datoria de fiecare zi : asta e întotdeauna util».

Iată esențialul acestei zguduitoare discuții. Plec cu privirea rătăcită. În mașina care mă duce la Paris, privesc casele, trecătorii, și mi se par niște condamnați la moarte care nu-și cunosc soarta pecetluită, contemporani neștiutori ai distrugerii unei civilizații milenare. Îmi amintesc și de alte profeții ale generalului, de un pesimism exagerat care l-a dus, cîteodată, la unele greșeli de previziune. Și mă întorc la munca de fiecare zi".

„Munca de fiecare zi", în perioada pe care istoricii contemporani francezi au numit-o în mod curent, atunci cînd se referă la Charles de Gaulle, „traversarea deșertului", a constituit, în același timp, prilejul pentru Hervé Alphand de a participa activ la redresarea economică a Franței, de a fi, totodată, martor al elaborării planului Marshall și la încercările de creare a unei organizații vest-europene militare, încercări contrare liniei politice a generalului de Gaulle. Acesta considera că o astfel de instituție ar fi însemnat lezarea suveranității Franței, iar opoziția sa fermă a contribuit în mod hotărîtor la respingerea de către Adunarea Națională a Franței a tratatului negociat de Alphand. În aceeași perioadă (1954), Hervé Alphand — nu prea bine văzut de membrii guvernului lui Pierre Mendès-France [17] — a fost pus să aleagă între posturile de ambasador la Tokio și Buenos Aires. „Salvat" în ultimul moment, datorită căderii guvernului, Alphand a fost numit, pentru un an, reprezentant al Franței la O.N.U., apoi, în 1956, ambasador la Washington, post pe care avea să-l dețină timp de nouă ani. Înainte de a pleca în S.U.A., la 8 august 1956, noul ambasador nota în jurnalul său :

„Ieri, 7 august, i-am făcut o vizită generalului de Gaulle. Nu-l mai văzusem din 1951. Îl regăsesc pe marele om îmbrăcat în negru, aidoma unui rege spaniol. A început să poarte niște ochelari imenși, cu lentile puternice. Vocea i s-a schimbat în mod ciudat și nu mai are amploarea, profunzimea de altădată ; e aproape vocea unui bătrîn, cu sonorități stinse, oricare ar fi forța cuvintelor și a ideilor. Scepticismul a atins la el proporții gigantice. Am astăzi în față un om care a abandonat lupta, dezgustat nu numai de instituțiile pe care n-a încetat niciodată să le condamne, de «străinii» care ne caută gîlceavă, ci și de francezii care n-au răspuns așteptărilor lui".

(Va urma)

La bordul unei ambarcațiuni a Forțelor franceze libere, în 1941

[15] François Coulet, diplomat, printre primii care s-au alăturat generalului de Gaulle, al cărui șef de cabinet a fost în perioada 1941—1942. După debarcarea din Normandia, a fost numit comisar al Republicii pentru regiunea Rouen. A îndeplinit mai multe funcții în Ministerul de externe francez, pînă în 1970, după care s-a pensionat și a trecut în sectorul particular.

[16] Geoffroy Chodron de Courcel, ambasador al Franței, a fost șef de cabinet al generalului de Gaulle în 1940 și director adjunct al cabinetului lui de Gaulle între 1943—1944. După război a îndeplinit o serie de funcții în Ministerul de externe francez.

[17] Președinte al Consiliului de Miniștri în perioada 19 iunie 1954—5 februarie 1955.

Primele 10 companii petroliere

Andrei Dănăilă, Tîrgoviște. Principalele 10 companii internaționale petroliere occidentale, despre care ne cereți date, sînt prezentate în **tabelul de mai jos** (datele referindu-se la anul 1977). Nici una din aceste companii nu acționează numai în domeniul strict petrolier, ci și — în diferite proporții — în alte activități, îndeosebi petrochimie, chimie, industrie carboniferă, energie nucleară etc.

Compania	Țara de origine	Cifra de afaceri (miliarde dolari)	Profituri nete (miliarde dolari)
Exxon	S.U.A.	54,1	2,4
Royal Dutch/Shell	Marea Brit. Olanda	43,3	2,6
Mobil Oil	S.U.A.	32,1	1,0
Texaco	S.U.A.	27,9	0,9
British Petroleum	Marea Brit.	22,9	0,6
Standard Oil of California	S.U.A.	20,9	1,0
Gulf Oil	S.U.A.	17,8	0,8
Standard Oil of Indiana	S.U.A.	13,0	1,0
ENI	Italia	12,8	0,2
Cie Française des Petrôle	Franța	11,4	0,1

(Sursa : The Economist)

Valeriu Căruntu, Cristești, Holboca, jud. Iași. Vă mulțumim pentru scrisoarea trimisă. Din păcate, redacția nu se ocupă de problemele de difuzare a revistei. Am trimis însă scrisoarea dv. Direcției difuzării presei.

V. Christu, București. La 5 iunie 1968, cînd Robert Kennedy a fost asasinat, încă nu se desfășurase convenția partidului democrat, deci senatorul nu fusese desemnat candidat la președinție. Este, însă, adevărat că avea cele mai mari șanse de a fi desemnat și, ulterior, în noiembrie, să înfrunte candidatul republican.

Gheorghe Savin, Grumăzești, jud. Neamț. După ce a petrecut un timp în Maroc, fostul șah al Iranului a plecat în Bahamas. Unele surse spun că s-ar stabili în Argentina.

Radu Ciupa, Cluj-Napoca. În mod evident, în cartea respectivă este o greșeală. William Howard Taft, al 27-lea președinte al S.U.A., s-a născut în 1857 și a murit în 1930. A fost președinte între 1909 și 1913.

Vasile Alupului, Buhuși. Revista noastră a mai publicat materiale referitoare la țările latino-americane, menționate de dv. În măsura în care spațiul ne va permite, vom publica noi date privind evoluțiile interne din aceste țări.

Ion Ionescu, Cîmpina. Cea de-a VI-a reuniune a țărilor nealiniate va avea loc în septembrie, la Havana. Lucrările se vor desfășura într-un complex arhitectonic în curs de construcție : Palatul Congreselor. Situat în zona rezidențială așa-numită Protocolo, la circa 8 kilometri de centrul capitalei, modernul complex ocupă o suprafață de circa 10 hectare. Palatul Congreselor va avea o sală de 1700 de locuri, două săli de 400 locuri, două de 150, opt de 60 locuri, ca și o serie de saloane, ce vor fi utilizate pentru traduceri simultane în șase limbi, circuit închis de televiziune în culori etc.

Pompiliu Alexa, București. 1. Conflictul declanșat în Italia între patronii de ziare și ziariști a căpătat, în ultimele zile, proporții : miercurea trecută, agențiile de presă și radioteleviziunea au fost în grevă ; joi, n-a apărut nici un ziar ; săptămîna aceasta, zece săptămînale nu vor apărea la chioșcuri. Mișcarea grevistă a fost lansată de sindicatul ziariștilor (F.N.S.I.), care a întrerupt negocierile cu patronatul pentru reînnoirea convențiilor colective. În decurs de trei săptămîni, cotidienele italiene n-au apărut timp de trei zile.

2. Lucrările de străpungere a tunelului Frejus, cel mai lung tunel rutier din Europa, au fost încheiate. La 12 aprilie, a avut loc inaugurarea tronsonului italian. Lung de 12,895 kilometri, tunelul va fi deschis traficului rutier în vara lui 1980. Lățimea șoselei — 10,10 metri. Lucrările pe teritoriul Franței au început la 7 octombrie 1977 și s-au încheiat la 24 mai 1978. În Italia, lucrările au început la 7 ianuarie 1975 și s-au încheiat la 12 aprilie a.c. Traficul prevăzut pentru primul an de folosință este de un milion vehicule.

„Soiuz—33"

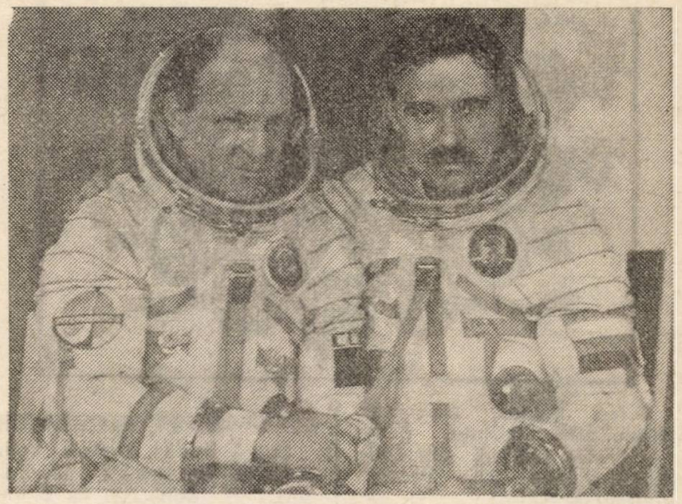

Nistor Petra, Galați. Nava cosmică „Soiuz-33", lansată la 10 aprilie a.c., de pe cosmodromul de la Baikonur, și avînd la bord un echipaj mixt, alcătuit din pilotul cosmonaut sovietic Nikolai Rukavișnikov, comandant de navă, și maiorul de aviație Gheorghi Ivanov, cercetător-cosmonaut, cetățean al R. P. Bulgaria (**fotografia** alăturată), a revenit, la 12 aprilie a.c., pe Pămînt. Cuplarea acestei nave cu complexul științific „Saliut-6—Soiuz-32" a fost anulată. În legătură cu aceasta, directorul adjunct al programului de zbor, Nixtor Blagov, a declarat ziariștilor prezenți la Centrul de dirijare a misiunilor spațiale din Moscova : „Principala cauză a situației ivite este abaterea constatată în funcționarea motorului de corecție-apropiere-cuplare, în sensul diminuării forței de propulsie față de sarcina nominală stabilită la start pentru acționarea în regim automat. O asemenea situație este prevăzută de documentația navigației spațiale și a existat și în cazul actual, ca variantă posibilă. Fiind vorba însă de motorul principal, de abateri în funcționarea lui în procesul de apropiere-cuplare, soluția indicată este aici întreruperea misiunii și readucerea echipajului la sol în următoarele 24 de ore. În alte situații, mai puțin delicate, se reiau manevrele corespunzătoare în vederea cuplării — la următoarea rotație și «întîlnire» a aparatelor cosmice pe orbită. Conform prevederilor documentației, în situația ivită, membrii echipajului sînt obligați să acționeze riguros după indicațiile primite de la Centrul de dirijare, nu le este permisă nici un fel de acțiune asumată pe propria răspundere. În cazul cuplului Rukavișnikov-Ivanov este de remarcat că s-au conformat întru totul deciziilor transmise în reprizele de legături bilaterale. Au întrerupt imediat pregătirile pentru procesul cuplării și le-au executat prompt pe cele pentru revenirea la sol, după ce, bineînțeles, s-au odihnit și au urmat programul indicat".

Răspunzînd unor întrebări, Blagov a precizat că motorul în cauză a funcționat normal în timpul celor cinci reprize de manevre succesive pentru corectarea orbitei pe ruta Pămînt-Cosmos. „Cînd a fost vorba de manevrele de apropiere însă, nu a mai dat randamentul necesar, nu a dezvoltat forța de propulsie cerută, iar specialiștii recomandă în acest caz oprirea neîntîrziată a procesului. Nu au apărut însă fenomene de rotire a navei în jurul axei sale sau trepidații. Desigur, situațiile de acest gen sînt excepții, totuși considerăm că este mai recomandabilă readucerea pe sol a echipajului decît continuarea misiunii în condiții anormale. Fiecare situație de dificultate apărută în navigația spațială este unică în felul ei, de aceea remedii categorice și definitive nu există. În ceea ce privește aterizarea propriu-zisă, operațiunea este de genul celor obișnuite și în cazul de față", a conchis V. Blagov.

Ioan Demeter, Cechești, jud. Harghita. Ne pare rău, dar nu răspundem întrebărilor existente în chestionarele unor concursuri.

C. Popescu, str. General Salmen nr. 7, București, cod. 73244, tel. 354824, oferă gratuit colecția revistei „Lumea" pe ultimii 12 ani unei școli sau unei biblioteci publice.

POSTA REDACTIEI

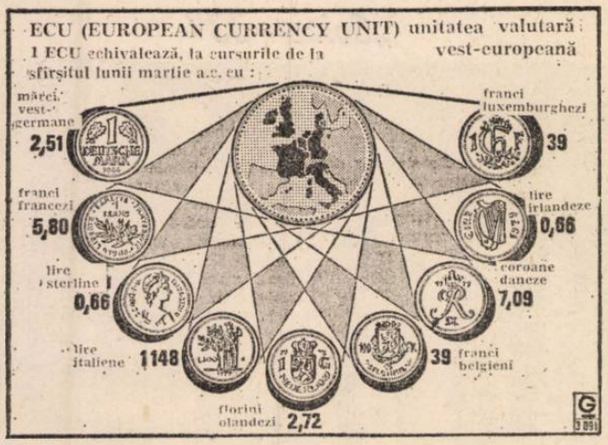

Petre Manea, București. Răspundem dorinței dumneavoastră reluînd din cotidianul vienez „Die Presse" **graficul** de mai sus.

Stan Pavelescu, Craiova. Recent, secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, a numit pe Mohamed Habib Gherab în funcția de secretar general al Conferinței O.N.U. privind sursele de energie noi și reînnoibile, avînd rangul de secretar general adjunct. De naționalitate tunisiană, Mohamed Habib Gherab a îndeplinit, din 1969 și pînă acum, funcția de subsecretar general al serviciilor de personal (ale O.N.U.). Prin rezoluția 33/148, Adunarea Generală a O.N.U., convocînd Conferința în anul 1981, a hotărît că această reuniune va avea ca obiectiv elaborarea măsurilor care să vizeze o acțiune comună de punere în valoare și de utilizare de surse de energie noi și reînnoibile cu scopul de a răspunde nevoilor energetice viitoare și în special nevoilor energetice ale țărilor în curs de dezvoltare, această acțiune încadrîndu-se în contextul eforturilor generale întreprinse în vederea accelerării procesului de dezvoltare al acestor țări. Conferința va trata despre surse de energie noi și reînnoibile, cum sînt, de exemplu : energia solară, geotermică, eoliană, maremotrice, transformarea biomasei, lemnul de încălzit, cărbunele de lemn, turba, șisturile bituminoase, nisipurile asfaltice, energia hidraulică ș.a.

Tamara Matei, bd. George Coșbuc, nr. 60, et. I, ap. 2, București, sector 5, cod. 70524, tel. 233972, vinde numere disparate ale revistei din anii 1963—1969, 1974—1976 și colecția completă din 1970.

Culiță Pletea, Bîrlad. Vom scrie în ce constă acordul SALT II după ce va fi încheiat. Pînă atunci vă sugerăm consultarea articolului pe această temă publicat de revista noastră în nr. 2 din acest an.

Victor Andreescu, Iași. Vă sugerăm să vă adresați revistei „Magazin".

Al. Costinescu, Cluj-Napoca. Kurt Georg Kiesinger (în **fotografie**), președinte de onoare al partidului Uniunea Creștin-Democrată, a împlinit la începutul lunii aprilie a.c. 75 de ani. El a declarat că va renunța, în 1980, la mandatul de deputat în Bundestag, pentru a se consacra exclusiv redactării memoriilor. În ceea ce privește întrebarea dumneavoastră referitoare la cariera politică a lui Kurt Georg Kiesinger, vă precizăm că apogeul acesteia (după ce a fost secretar general al organizației regionale U.C.D. din landul Baden — Württemberg, apoi prim-ministru al landului) l-a constituit alegerea sa, la 1 decembrie 1966, în funcția de cancelar federal al R. F. Germania. El s-a aflat în fruntea guvernului „marii coaliții" P.S.D.—U.C.D. pînă la următoarele alegeri generale. Din 1969 și pînă în 1971 Kurt Georg Kiesinger a fost liderul opoziției U.C.D.—U.C.S.

Guvernul spaniol

Cezar Pislaru, Craiova. Vă prezentăm lista noului guvern spaniol, al cărui premier este Adolfo Suárez, președintele Uniunii Centrului Democratic (U.C.D.). Este al treilea cabinet Suárez și primul guvern constituțional (după adoptarea, la 6 decembrie, prin referendum, a Cartei fundamentale a noii Spanii).

Prim-ministru — **Adolfo Suárez ;** prim-vicepreședinte însărcinat cu securitatea și apărarea națională — **generalul Manuel Gutierrez Mellado ;** al doilea vicepreședinte, însărcinat cu afacerile economice — **Fernando Abril Martorell ;** ministru al afacerilor externe — **Marcelino Oreja Aguirre ;** ministru al finanțelor — **Jaime García Anoveros ;** ministru al justiției — **Iñigo Cavero Lataillade ;** ministru de interne — **generalul Antonio Ibañez Freire ;** ministrul lucrărilor publice și urbanismului — **Jesús Sancho Rof ;** ministru al educației — **José Manuel Otero Novas ;** ministru al muncii — **Rafael Carlo Ortega ;** ministru al industriei — **Carlos Bustelo y García del Real ;** ministru al agriculturii — **Jaime Lamo de Espinosa ;** ministru al comerțului — **Juan Antonio García Diez ;** ministru al transporturilor și comunicațiilor — **Salvadore Sanchez Terán ;** ministru al culturii — **Manuel Clavero Arevalo ;** ministru al sănătății și securității sociale — **Juan Rovira Tarazona ;** ministru al administrației teritoriale — **Antonio Fontán Perez ;** ministru însărcinat cu relațiile cu Piața comună — **Leopoldo Calvo Sotelo ;** ministru al economiei — **José Luis Leal Maldonado ;** ministru al cercetării și universităților — **Luís Gonzalez Seara ;** ministru al președinției — **José Pedro Perez Llorca ;** ministru însărcinat cu relațiile cu Cortesurile (parlamentul) — **Rafael Arias Salgado ;** ministru adjunct al premierului — **Joaquín Garrigues Walker.**

Dumitru I. Nicolae, Pitești. 1. Numele întreg al președintelui american este James Earl Carter.

2. Nimic nou în legătură cu „Triunghiul Bermudelor" (răspunsul acesta se adresează și cititoarei **Marina Olărașu din Băicoi, jud. Prahova**).

3. În măsura în care ne vom afla în posesia documentelor la care vă referiți privind ancheta Camerei Reprezentanților asupra evenimentelor petrecute la Dallas, în 1963, vom răspunde întrebărilor dv.

N. Bocanici, Timișoara. 1. Actualele autorități iraniene au precizat că fostul premier Shahpur Bakhtiar nu a fost arestat. Conform unor declarații ale unor oficialități iraniene, se presupune că Bakhtiar a părăsit Iranul.

2. Iranul a rupt orice relații cu Africa de Sud și a anunțat că nu va livra petrol acestei țări, al cărei consum depindea în proporție de 90 la sută de țițeiul iranian.

3. Clasificarea diferitelor partide politice are în vedere programul lor politic și activitatea depusă, precum și locul respectivului partid în evantaiul forțelor politice ale țării. În funcție de aceasta se vorbește despre partide de orientare de dreapta sau de stînga, de centru-stînga etc.

Ion Giosanu, Brăila. Geneva a fost ales ca sediu al Ligii Națiunilor Unite în 1920, fiind un oraș cu concepții liberale într-o țară neutră. De altfel, în secolele anterioare, orașul, cu atmosfera sa tolerantă, adăpostise persoane care fugeau de represiunea religioasă sau politică, iar un genevez, Henry Dunant, crease Crucea Roșie Internațională, în secolul trecut. Ulterior, a fost construit Palatul Ligii Națiunilor, azi Palatul Națiunilor Unite. După ultimul război mondial, Geneva a rămas oficiu al Națiunilor Unite și sediu al unor numeroase organisme și organizații internaționale.

Ioan Lungu, Mogoșești-Siret, jud. Iași. Nimic nou în legătură cu monstrul din Loch Ness, poreclit „Nessie".

Csapo Ladislau, Deva. Ne pare rău, dar nu putem republica articolele revistei. Vă sugerăm, de aceea, consultarea unei colecții.

LUMEA

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 10 internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.P.C.S.